ANTTI TUOMAINEN

tămăduitorul

O poveste despre supraviețuire, loialitate și puterea voinței

FICTION CONNECTION 3

TREI

„Stilul limpede și precis, precum și dialogul alert ale lui Tuomainen îl plasează în cea mai bună tradiție a romanului noir. Intensitatea atât a intrigii, cât și a narațiunii amplifică realismul aspru al stilului său."
(Motivația acordării distincției The Clue Award pentru Cel mai bun roman polițist finlandez din 2011)

FICTION CONNECTION 3

Antti Tuomainen

TĂMĂDUITORUL

Traducere din germană de Laura Karsch

Antti Tuomainen
Parantaja

EDITURA TREI
2012

Pentru Anu

Cu două zile înainte de Ajunul Crăciunului

1

Ce ar fi mai suportabil: convingerea că s-a întâmplat deja tot ce putea fi mai rău? Ori teama aceasta care creşte din clipă în clipă? Nenorocirea imediată ori uzura lentă?

Manevra bruscă de depăşire m-a făcut să tresar. M-am dezmeticit şi am ridicat privirea.

Flăcări negre-gălbui se înălţau din autocamionul care intrase frontal în pilonul podului pentru pietoni de pe strada de lângă râul din Sornainen. Vehiculul se frânsese în două. Nici una dintre maşinile care treceau pe lângă el nu încetinea sau oprea. Toate ocoleau grăbite epava cuprinsă de flăcări, luând-o pe banda exterioară.

La fel şi autobuzul în care mă aflam.

Mi-am descheiat haina înmuiată de ploaie, am dibuit pachetul de batiste din buzunarul interior, am scos cu degete jilave o batistă din pachet şi mi-am şters faţa şi părul. Batista s-a îmbibat instantaneu de apă, am mototolit-o şi am vârât-o în buzunar. Mi-am scuturat apoi picăturile de apă de pe jachetă şi am scos mobilul din buzunarul pantalonilor. Am încercat din nou să o sun pe Johanna.

Acelaşi anunţ: Persoana apelată nu poate fi contactată.

Tunelul de metrou era închis între Sornainen şi Keilaniemi din cauza inundaţiilor. Toţi pasagerii erau nevoiţi să coboare la gara Kalasatama şi să aştepte în ploaie, timp de douăzeci de minute, autobuzul.

Am lăsat în urma noastră camioneta şi mi-am îndreptat privirea spre monitorul din cabina cu sticlă blindată a şoferului. Se difuzau ştirile zilei: regiunile sudice ale Spaniei şi Italiei fuseseră lăsate, în mod oficial, în plata Domnului. Bangladeshul se scufunda în mare, ciuma izbucnise şi ameninţa să se extindă pe tot teritoriul Asiei. Conflictul dintre India şi China pentru rezervele de apă din Himalaya adusese cele două ţări în pragul războiului. SUA închiseseră graniţa cu Mexicul, iar cartelurile mexicane de droguri răspunseseră cu rachete îndreptate către Los Angeles şi San Diego. Incendiile din jungla amazoniană nu puteau fi oprite, deşi noi albii de râu fuseseră aruncate în aer pentru a izola zona incendiilor. La ora actuală, numărul războaielor sau al conflictelor armate de pe teritoriul Uniunii Europene ajunsese la treisprezece, majoritatea erau în zonele de frontieră. La nivel mondial, se estima că între 650 şi 800 de milioane de oameni fugeau de efectele catastrofei climaterice. Avertizări de pandemii: H3N3, malarie, tuberculoză, ebola, ciumă. La final, puţin divertisment: proaspăt încoronata Miss Finlanda era de părere că la primăvară totul va fi mult mai bine.

M-am uitat iarăşi afară, la ploaia care cădea de luni de zile. Precipitaţiile debutaseră la începutul lunii septembrie şi nu se întrerupseseră decât pentru câteva momente. Aproape toate cartierele din apropierea mării erau sub ape: în orice caz, Jatkasaari, Kalasatama, Ruoholahti, Herttoniemenranta şi Marjaniemi. Mulţi dintre locuitori pierduseră orice speranţă şi îşi abandonaseră casele.

Locuinţele nu rămâneau multă vreme goale. Igrasioase, umede şi în parte inundate, deveneau adăpostul celor câteva sute de mii de refugiaţi care veniseră în ţară. Seara, cartierele acestea inundate şi lipsite de curent electric erau luminate de flăcările înalte şi

strălucitoare ale vetrelor improvizate şi ale focurilor de tabără.

Am coborât din autobuz în Piaţa Gării. Aş fi putut scurta ultima bucată de drum luând-o prin parcul Kaisaniemi, dar am preferat Kaivokatu, strada Fântânii. Parcurile erau mai prost păzite decât străzile, nu erau suficienţi poliţişti. În zona gării erai obligat să-ţi croieşti calea prin mulţimile de oameni. Locuitorii părăseau panicaţi oraşul, porneau în trenuri supraaglomerate către nord, cărând în spinare geamantane şi rucsacuri burduşite.

În faţa gării zăceau, sub prelate de plastic, făpturi inerte în saci de dormit. Nu puteai şti dacă locuiau acolo sau aşteptau să plece undeva. Luminile farurilor se amestecau cu gazele de eşapament, cu lucirile gălbui ale felinarelor, cu roşul, albastrul şi verdele stridente ale reclamelor luminoase. Lângă gară se înălţa, ca un schelet negru-cenuşiu, clădirea pe jumătate arsă a poştei. Când am trecut pe acolo, am încercat din nou să o sun pe Johanna.

Am ajuns la sediul ziarului, am aşteptat o jumătate de oră la punctul de control, mi-am predat pentru scanare geanta şi telefonul, mi-am dat jos haina, pantofii şi cureaua, m-am îmbrăcat şi încălţat apoi la loc şi m-am îndreptat către recepţie.

Am rugat-o pe femeia de la recepţie să îl sune pe şeful Johannei. Dintr-un motiv sau altul, nu răspunsese la apelurile mele. Îl întâlnisem de câteva ori şi bănuiam că va răspunde când va vedea că apelul vine din interior.

Femeia de la recepţie avea în jur de treizeci de ani, o privire glacială, păr scurt şi gesturi controlate ce trădau fostul soldat profesionist, care veghea acum cu arma la picior asupra integrităţii fizice a ultimului ziar din ţară.

M-a privit în ochi, în timp ce vorbea în receptor.

— Un bărbat pe nume Tapani Lehtinen… I-am verificat identitatea… Sigur că da… O clipă.

A urmat o mişcare din cap în direcţia mea, scurtă ca o lovitură de topor.

— În ce problemă?

— Soţia mea, Johanna Lehtinen, a dispărut.

2

Înregistrasem, mai mult din greşeală decât cu intenţie, convorbirea mea cu Johanna şi, între timp, o învăţasem pe de rost:

— Vin mai târziu azi, începuse prin a-mi spune.

— Ce înseamnă mai târziu?

— Probabil rămân toată noaptea.

— Pe teren sau la birou?

— Sunt deja pe teren, împreună cu un fotograf. Stai liniştit. Luăm nişte interviuri, rămânem printre oameni.

Vuiete, zgomote de maşini, vuiete, bubuieli înfundate şi iarăşi un vuiet scurt.

— Mai eşti acolo? întrebă Johanna.

— Da, la masa mea de scris, unde altundeva?

Pauză.

— Sunt mândră de tine, continuă Johanna. Pentru că mergi mai departe.

— Păi; şi tu mergi mai departe, am spus.

— Da, asta cred că am să fac, spuse ea, coborând brusc glasul, aproape şoptind.

— Te iubesc. Şi te aştept să te întorci acasă.

— Sigur că da, şopti Johanna, iar cuvintele ei se rostogoleau acum cu repeziciune, parcă nici n-ar mai fi tras aer în piept. Ne vedem cel târziu mâine dimineaţă. Te iubesc. Vuiete. Trosnete. Pocnete înfundate. Tăcere.

3

Redactorul-şef Lassi Uutela avea în jur de patruzeci de ani, faţa îi era încadrată de o barbă de trei zile, iar privirea lui exprima o irascibilitate pe care nu putea sau nu voia să o ascundă. Când s-au deschis uşile liftului la etajul cinci, m-am trezit cu el stând în faţa mea. Purta un pulover subţire, gri, de lână, peste o cămaşă neagră, jeanşi şi pantofi sport. Îşi încrucişase braţele. Când m-am apropiat de el şi le-a desfăcut cu un efort subliniat.

Trăsăturile lui de caracter nu foarte măgulitoare – invidia faţă de jurnaliştii mai capabili, obiceiul de a se feri de răspundere, firea ranchiunoasă şi convingerea că are întotdeauna dreptate – îmi erau cunoscute din spusele Johannei. Opiniile ei şi ale lui Lassi cu privire la munca unui jurnalist şi profilul ziarului se ciocniseră tot mai des în ultima vreme, iar valurile acestor ciocniri ajunseseră până la noi acasă.

Ne-am dat scurt mâna şi ne-am prezentat unul altuia, deşi fiecare dintre noi îl cunoştea pe celălalt. Pentru un scurt moment am avut sentimentul că joc un rol într-o piesă de teatru proastă. De îndată ce şi-a eliberat mâna, Lassi s-a răsucit pe călcâie, a făcut câţiva paşi şi a deschis o uşă. L-am urmat pe un coridor lung şi am observat cum îşi aruncă furios picioarele în mers, de parcă n-ar fi fost mulţumit de forţa lor de deplasare. Am ajuns în capătul coridorului. Acolo se afla biroul lui, o încăpere pe colţ, de câţiva metri pătraţi.

Lassi se aşeză într-un fotoliu negru, cu spetează înaltă şi îmi făcu, fără nici o tragere de inimă, un semn către singurul scaun pentru vizitatori, un scaun alb de plastic.

— Am crezut că Johanna lucrează azi acasă, spuse.

Am scuturat din cap.

— Ca să fiu sincer, am sperat să o găsesc aici.

Lassi scutură acum la rândul lui din cap. O mişcare nerăbdătoare şi abruptă.

— Ultima dată când am văzut-o pe Johanna a fost ieri, la şedinţa de redacţie, care începe întotdeauna seara la ora şase. Am stat de vorbă normal, despre ce are fiecare de făcut, după care au pornit toţi care încotro.

— Iar eu am vorbit aseară la nouă cu ea.

— Pe unde era? întrebă Lassi fără nici un fel de interes.

— Pe teren, am spus şi, după o scurtă pauză, am adăugat: Nu mi-a dat prin cap să întreb unde anume.

— Cu alte cuvinte, de douăzeci şi patru de ore nu ai nici o veste de la ea.

Am dat din cap şi l-am privit atent pe Lassi. Poziţia lui, lăsat pe spate şi plictisit, chipul încordat şi pauzele dintre cuvinte trădau ceea ce îi trecea prin minte: chestia asta e o mare pierdere de timp.

— Şi? Am întrebat, de parcă nu aş fi observat sau, în orice caz, nu aş fi înţeles limbajul lui nonverbal.

— Păi, spuse el, poate că nu e prima oară?

— Ba e prima oară. Cum adică?

Lassi ridică din sprâncene.

— Păi, pur şi simplu. În vremurile astea… se întâmplă multe.

— Nouă nu ni se întâmplă, am spus. E o poveste lungă, dar nouă nu ni se întâmplă.

— Sigur că nu, spuse Lassi pe un ton care nu prea convingea prin sinceritate.

Nici măcar nu se ostenea să mă privească în faţă.

— Sigur că nu.

— La ce subiect lucra? Am întrebat.

Lassi nu-mi răspunse imediat, cântărea în mână stiloul şi poate în gânduri, altceva.

— Ce subiect? Am repetat, când am priceput că nu avea de gând să înceapă de la sine.

— Chestia asta nu e numai tâmpită, ci şi confidenţială, dar tâmpit e, în primul rând, subiectul, spuse Lassi, sprijinindu-şi coatele pe birou şi privindu-mă acum de jos, ca şi cum ar fi vrut să-mi estimeze reacţia.

— Aşa, am spus şi am aşteptat.

— Scria despre Tămăduitorul ăsta.

E posibil să fi tresărit. Johanna îmi povestise despre Tămăduitor.

Primise primul e-mail imediat după ce fusese ucisă familia aceea din Tapiola. Tămăduitorul, un simplu pseudonim, îşi asumase răspunderea pentru crimă. În acel e-mail îi explicase Johannei că el se răzbună în numele simplilor cetăţeni, susţinuse că este ultima voce a adevărului într-o lume sortită pieirii, că este Tămăduitorul unui Pământ măcinat de boli. Şi de aceea îl ucisese pe industriaşul acela împreună cu familia sa. Şi de aceea va continua să-i ucidă pe toţi cei care, după spusele lui, provocaseră schimbările climaterice tot mai accentuate.

Johanna anunţase poliţia. Poliţia investigase şi făcuse tot ce îi stătuse în puteri. Între timp, fuseseră ucişi nouă manageri şi politicieni laolaltă cu familiile lor.

Am oftat.

Lassi ridică din umeri, aparent mulţumit de reacţia mea.

— I-am spus că n-are nici un rost, îmi explică şi am simţit o notă triumfătoare în vocea lui. Că nu va afla nimic în plus faţă de poliţie. În afară de asta, cititorii noştri, tot mai puţini la număr, nu vor aşa ceva. E, pur şi simplu, deprimant. Oamenii ştiu oricum că totul e un rahat.

M-am răsucit pe scaun şi m-am uitat afară, înspre golful Toolo, care era cufundat în beznă. Ştiam că pe ţărm se aflau clădiri, dar nu le vedeam.

— Johanna încheiase subiectul ăsta? Am întrebat, după ce ne plictisisem să ne ascultăm propria respiraţie şi pe cea a clădirii în care ne aflam.

Lassi se lăsă pe spate în fotoliu şi mă privi cu ochii mijiţi, de parcă m-aş fi aflat undeva în zare, nu de partea cealaltă a biroului.

— De ce întrebi?

— Johanna şi cu mine comunicăm tot timpul, i-am explicat.

Ştiam deja că nimic nu-l putea interesa mai puţin pe Lassi. Îmi trecu prin minte că uneori nu repetăm anumite lucruri doar pentru a-i convinge pe alţii.

— Nu neapărat neîntrerupt. Dar în mod normal ne trimitem la câteva ore câte un SMS sau un e-mail. Chiar şi atunci când nu avem nimic pe suflet. Uneori nu ne scriem decât două, trei cuvinte. Ceva haios, ba uneori şi câte o mică tandreţe. Aşa obişnuim

noi.

Am subliniat ultima propoziţie.

Lassi asculta cu capul lăsat pe spate, lipsit de expresie şi, dacă interpretam corect situaţia, lipsit de orice interes.

— Şi acum n-am mai primit nici o veste de la ea de douăzeci şi patru de ore, am continuat şi am priceput că adresam aceste cuvinte imaginii mele reflectate în geam. E cea mai lungă perioadă, de zece ani de când suntem împreună. Am făcut o scurtă pauză şi am continuat apoi, conştient că mă conformam tuturor clişeelor posibile şi în acelaşi timp ignorându-le: sunt convins că s-a întâmplat ceva.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Lassi după cele câteva secunde de tăcere obligatorii.

Pauzele acestea aveau o singură funcţie: să submineze întrebarea interlocutorului şi să facă să sune tâmpit şi de prisos tot ce spune acesta.

— Da, am confirmat sec.

Lassi tăcu o vreme. Apoi se aplecă înainte, aşteptă şi rosti:

— Să presupunem că aşa este. Ce ai de gând să faci?

Nu era nevoie să mă prefac că mă gândesc. Am răspuns imediat:

— Nu ar avea nici un rost să declar la poliţie că a dispărut. Poliţia nu poate face oricum nimic altceva decât să-mi înregistreze declaraţia. Al 5021-lea caz de persoană dispărută.

— Aşa-i, mă aprobă Lassi. Iar douăzeci şi patru de ore nu e un timp chiar atât de lung.

Am ridicat mâna, ca şi cum aş fi vrut să-i resping şi fizic observaţia.

— Cum spuneam, noi comunicăm tot timpul. Şi pentru noi, douăzeci şi patru de ore chiar este o perioadă lungă.

Lassi abia dacă se străduia să-şi ascundă enervarea. Vocea lui se înălţă, asprimea ei glacială se accentuă. Acum vorbea mai repede:

— Avem reporteri care umblă câte o săptămână întreagă pe teren. După care se întorc cu articolele gata scrise. Aşa merg treburile aici, la noi.

— A lipsit Johanna vreodată o săptămână încheiată, fără să dea nici un semn?

Lassi îşi aţintise privirea asupra mea, bătea cu degetele darabana în braţul fotoliului şi îşi încreţi buzele.

— Trebuie să recunosc că nu.

— Pur şi simplu, nu-i stă în fire, am spus.

Nerăbdarea lui Lassi îi cuprinsese acum întregul corp.

Se foia în fotoliu şi vorbea grăbit, parcă pentru a sublinia că avea dreptate:

— Tapani, noi încercăm să scoatem un ziar. Venituri din publicitate practic nu avem, iar regula de bază este că pe nimeni nu interesează nimic. În afară, desigur, de sex şi porno, scandaluri şi dezvăluiri legate de sex şi porno. Ediţia de ieri a fost una de succes şi asta după multă vreme. Şi n-am avut nicidecum vreun reportaj care să cerceteze în profunzime dispariţia a o mie de focoase, ori vreun studiu amănunţit cu privire la întrebarea câtă vreme va mai fi bună de băut apa care curge din robinete, în paranteză fie spus, bănuiesc că încă vreo jumătate de oră. Articolul de ieri de pe prima pagină a fost despre videoclipul zoofil al unei cântăreţe. Asta vor oamenii, pentru asta sunt

dispuşi să plătească.

Lassi trase aer în piept şi continuă pe un ton şi mai tăios şi mai nerăbdător:

— Şi apoi, mai am jurnalişti, precum Johanna, care vor să scrie adevărul. Şi eu îi întreb mereu: care dracu' adevăr?

Şi ei nu prea ştiu ce să-mi răspundă. Decât, bineînţeles, că oamenii trebuie să afle totul. Şi atunci îi întreb dacă oamenii chiar vor asta. Şi, înainte de toate, dacă sunt dispuşi să plătească pentru a afla mai multe.

Când am fost sigur că încheiase, am întrebat:

— Prin urmare, scrieţi acum despre cântăreţe de doi bani şi caii lor de curse?

Lassi mă privi iarăşi de undeva de departe, din nişte sfere în care nişte îngrămădiţi ca mine nu aveau acces.

— Încercăm să supravieţuim, spuse sec.

Am tăcut amândoi un timp.

Apoi Lassi începu:

— Pot să te întreb ceva?

Am dat din cap.

— Tot mai scrii poezii?

Nu mă înşelasem. Lassi nu putuse rezista ispitei, întrebarea aceasta conţinea germenele următoarei întrebări. Astfel voia să-mi demonstreze că urmăream o pistă greşită, atât în ceea ce o privea pe Johanna, cât şi în toate celelalte privinţe. Mi-era totuna. Am decis să îi ofer ocazia de a continua pe calea pe care o apucase şi am răspuns în conformitate cu adevărul:

— Da, mai scriu.

— Când ai publicat ultima dată?

Nici de data aceasta nu m-am prefăcut că mă gândesc.

— Acum patru ani, am spus.

Lassi nu mai insistă, mă privi mulţumit de sine cu ochii lui injectaţi, de parcă tocmai ar fi dovedit justeţea propriei sale teze până atunci controversate. Nu aveam chef să continuu pe acest subiect, era pierdere de timp.

— Unde e biroul Johannei? Am întrebat.

— De ce?

— Vreau să văd unde lucrează.

— În mod normal, nu aş permite aşa ceva, spuse Lassi cu o expresie de parcă tocmai îşi pierduse ultima fărâmă de interes.

Privirea lui trecu pe lângă mine în direcţia biroului colectiv, de care îl despărţea un glasvand.

— Dar acum s-au schimbat toate şi oricum nu e nimeni pe etaj. Poftește, aşadar.

M-am ridicat în picioare şi i-am mulţumit, dar Lassi îşi îndreptase deja atenţia către laptopul lui, în tastatura căruia lovea acum concentrat, deşi făcea impresia că ar prefera să se afle acum într-un alt loc.

Biroul Johannei, aflat pe latura din dreapta a încăperii spaţioase, era uşor de găsit. Poza mea mă conduse la el. M-am simţit brusc înduioşat. Era o poză veche de câţiva ani şi mi-am imaginat-o pe Johanna uitându-se la ea. Oare observase şi ea schimbarea din

ochii mei, pe care o observam eu acum?

Pe masă era ordine, în pofida teancurilor înalte de hârtii, iar laptopul stătea închis în mijlocul ei. M-am aşezat şi am privit în jur. Mesele de lucru din biroul colectiv erau aranjate câte patru, lipite una de cealaltă şi numite din acest motiv trifoiuri cu patru foi. Masa Johannei se afla pe latura dinspre geam a unui astfel de trifoi şi de acolo te puteai uita direct în biroul lui Lassi. Sau, mai exact, în partea de sus a încăperii, fiindcă jos, glasvandul era acoperit de cartoane. Nici priveliştea de pe geam nu era mult mai grozavă. În bătaia ploii, acoperişul curbat şi peticit al Muzeului de Artă Contemporană Kiasma semăna cu o epavă uriaşă: neagră, sfâşiată în bucăţi, răsturnată.

Tăblia mesei era rece şi, sub atingerea mâinilor mele, s-a umezit imediat. Mi-am ridicat privirea către biroul lui Lassi şi m-am uitat apoi rapid împrejur. Nu era nimeni. Mi-am vârât grăbit laptopul Johannei în geantă.

Masa era acoperită de o mulţime de bileţele, unele dintre ele nu conţineau altceva decât numere de telefon, nume sau date de contact, pe altele era aşternut scrisul delicat al Johannei.

Am aruncat o privire peste ele. Unul dintre ele mi-a atras atenţia:

T – vest-est/nord-sud – vezi Tapiola, Lauttasaari, Kamppi, Kulosaari sau Tuomarinkylă, Pakila, Kumpula, Kluuvi, Punavuori – datări.

T însemna cu siguranţă Tămăduitorul. Am băgat bileţelul în buzunar.

Am luat la rând teancurile de hârtii. Majoritatea erau materialele folosite de Johanna pentru diversele articole pe care le scrisese: reportaje despre centralele nucleare pe care Rusia pretindea că le închisese, despre veniturile tot mai scăzute ale statului din impozite şi despre calitatea tot mai proastă a alimentelor.

Un teanc întreg era destinat Tămăduitorului. Acolo am găsit listate toate e-mail-urile. Johanna completase foile cu propriile ei observaţii, unele texte erau aproape în întregime acoperite de scrisul ei. Am vârât tot teancul necitit în geantă, m-am ridicat şi m-am uitat la biroul deposedat de lucrurile sale. Arăta ca orice alt birou, impersonal, mai nimic nu-l deosebea de celelalte. Şi totuşi speram să-mi povestească ceva, să-mi dezvăluie ce se întâmplase. Am aşteptat o clipă, însă biroul rămase mut.

Johanna stătuse la el cu douăzeci şi patru de ore în urmă.

Şi ar fi stat şi acum la el, dacă nu s-ar fi întâmplat ceva.

Habar n-aveam de unde venea convingerea aceasta a mea. La fel de greu aş fi putut explica relaţia deosebită care exista între Johanna şi mine. Ştiam, pur şi simplu, că Johanna m-ar fi sunat dacă ar fi putut.

M-am dat un pas înapoi, fără a-mi putea desprinde imediat privirea de la hârtiile Johannei, de la scrisul ei, de la măruntele obiecte de pe masa ei. Apoi mi-a venit o idee.

Am pornit spre biroul lui Lassi şi m-am oprit în dreptul uşii deschise. Nu mă observase şi am bătut în toc. S-a auzit o bufnitură în gol, a cărei intensitate m-a surprins. Lassi se opri din tastat, mâinile lui rămaseră suspendate în aer. Se întoarse către mine. În privirea lui se citea aceeaşi stare de enervare.

L-am întrebat cum îl chema pe fotograful care o însoţise pe Johanna, deşi bănuiam deja cine era.

— Gromov, mormăi Lassi.

Auzisem de el, îl şi întâlnisem la un moment dat. Era înalt, brunet şi atrăgător. După spusele Johannei, un afemeiat şi un nevrotic compulsiv, cel puţin în ceea ce privea munca lui, dar probabil şi în toate celelalte privinţe. Johanna îi aprecia calităţile profesionale şi colabora cu plăcere cu el. Petrecuseră mult timp împreună, în misiune atât în ţară, cât şi în străinătate. Cine dacă nu el ar fi putut avea vreo informaţie despre Johanna.

L-am întrebat pe Lassi dacă tipul dăduse la un moment pe la sediu. Lassi pricepu de îndată ce voiam. Îşi luă mobilul, formă un număr, aşteptă câteva clipe şi îşi trânti apoi telefonul pe masă.

— Persoana apelată nu poate fi contactată? Am întrebat, deşi cunoşteam dinainte răspunsul.

Lassi făcu întâi semn că da, apoi scutură din cap, îşi aşeză palmele pe braţele fotoliului, îşi lipi capul de tetieră şi îşi ridică privirea în tavan, către gura de ventilaţie ori către cer.

— A dracului lumea asta de căcat, spuse şoptit.

4

În drum spre casă m-am gândit la ce mă întrebase Lassi în legătură cu munca mea. Nu-i spusesem ce gândeam cu adevărat, n-avusesem chef. Lassi nu era omul căruia să-i fi spus ce aveam pe suflet ori căruia să-i fi mărturisit mai mult decât era necesar. Şi, în fond, ce să-i fi spus, cum să fi justificat o activitate care n-avea nici un viitor? Nu i-aş fi putut spune decât adevărul.

Să continui să scriu însemna să continui să trăiesc. Şi nu o făceam pentru că-mi imaginam că aş fi putut atrage noi cititori. Oamenii încercau să supravieţuiască de bine, de rău, iar poezia nu avea nici o importanţă. Motivul pentru care continuam să scriu era nici mai mult, nici mai puţin, decât egoist.

Scrisul însemna rutină şi îmi structura ziua. Cuvintele, propoziţiile şi scurtele rânduri aduceau în viaţa mea o ordine pe care lumea din jurul meu o pierduse. Scrisul conserva firul subţire care lega zilele de ieri, de azi şi de mâine.

Am vrut să încep să citesc însemnările Johannei încă în drum spre casă, dar nu mă puteam concentra, fiindcă în jurul meu, în autobuz, zburau doze de bere şi alte gunoaie. Adolescenţi beţi le aruncau şi îi deranjau pe ceilalţi călători, dar nu erau periculoşi. Autobuzele care circulau noaptea erau o chestiune aparte, în special cele nepăzite.

Am coborât la staţia de metrou Herttoniemi. Am ocolit de departe o gaşcă de skinheads beţi, pe ale căror scăfârlii luceau tatuaje, m-am ferit din calea unor cerşetori insistenţi şi mi-am continuat, în bezna serii, drumul spre casă. Ploaia se oprise ca prin minune, în schimb vântul nu se putea decide în care direcţie să-şi trimită rafalele. Bătea încolo şi-ncoace, se agăţa furtunos de toate, până şi de felinarele fixate de zidurile caselor. În întuneric aveam impresia că până şi clădirile se clătinau. Mergeam cu paşi mari. Am trecut pe lângă o grădiniţă, pe care întâi o părăsiseră copiii, pe urmă fusese acoperită de mâzgăliturile unor derbedei şi, în cele din urmă, i se dăduse foc. Biserica de pe partea cealaltă a intersecţiei îi adăpostea acum pe cei rămaşi fără case şi părea plină până la refuz: pronaosul, mai demult scăldat în lumină, era acum întunecat de la puhoiul de oameni. Câteva minute mai târziu am cotit-o pe strada care ducea la blocul nostru.

Nimeni nu reparase încă acoperişul casei de vizavi, pe care-l smulsese în toamnă o furtună, iar în locuinţele de la ultimul etaj era întuneric. Aceeaşi soartă avea să aibă şi casa noastră şi încă alte câteva mii. Fiindcă nu fuseseră construite să reziste repetatelor vijelii de toamnă şi unui sezon ploios care dura o jumătate de an. Şi când lumea a înţeles că vântul şi ploaia deveniseră nişte fenomene perene, era deja prea târziu. Nimeni nu mai avea nici mijloacele, nici interesul să repare nişte case în care era neplăcut, iar în curând avea să devină probabil imposibil să locuieşti din cauza întreruperilor de curent şi apă.

Broasca electronică mi-a recunoscut cartela şi uşa s-a deschis. În timpul întreruperilor de curent foloseam o cheie veche de siguranţă. Chestiile acestea ar fi trebuit să aparţină de mult trecutului, să devină inutile, însă, ca atâtea alte lucruri considerate depăşite, reuşeau ceea ce lucrurile noi nu puteau: funcţionau.

Am vrut să aprind lumina în casa scării, dar întrerupătorul era iarăşi stricat. Am urcat, aşadar, pe bâjbâite, ţinându-mă de balustradă, la etajul al doilea, am ajuns în dreptul uşii noastre, am descuiat cele două broaşte de siguranţă şi pe cea normală, am deconectat sistemul de alarmă şi am tras instinctiv aer în piept.

În mirosul propriului cămin se amestecă atâtea lucruri: cafeaua de dimineaţă, parfumul stropit în grabă, săpunul din covoare, o reminiscenţă a curăţeniei de primăvară, zilele lungi de Crăciun, fotoliul cumpărat împreună şi toate nopţile petrecute alături de persoana iubită. Toate acestea alcătuiesc mirosul locuinţei, o impresie generală pe care nu o poţi alunga nici dacă aeriseşti de o mie de ori. Era un miros atât de familiar, încât mi-a venit să strig în gura mare: „Am ajuns acasă”. Dar cui să-i fi adresat aceste cuvinte?

Am dus geanta în bucătărie şi am aşezat hârtiile şi laptopul pe masă. Mi-am încălzit apoi ghiveciul de legume pe care-l gătise Johanna la sfârşit de săptămână şi m-am aşezat. Cineva asculta muzică la vreo două, trei etaje deasupra mea. Aveam senzaţia că ritmul acela înăbuşit şi monoton va continua la nesfârşit şi nu va putea fi întrerupt decât de ceva extrem.

Şi totuşi, tot ce vedeam, gustam şi simţeam îmi sporea teama că se întâmplase ceva rău. Mi s-a pus un nod în gât şi n-am mai putut înghiţi. În stomac şi în piept simţeam o presiune care m-a împiedicat să mă mai concentrez pe altceva decât pe respiraţie.

Am împins farfuria din faţă şi am deschis laptopul Johannei. Bâzâitul în surdină al aparatului şi lumina monitorului au umplut mica noastră bucătărie. Primul lucru pe care l-am văzut a fost fotografia de fundal: Johanna şi cu mine acum zece ani, în călătorie de nuntă.

Încă un nod în gât.

În prim-plan, noi doi, în multe privinţe mai tineri decât astăzi, deasupra noastră, cerul senin al sudului Europei, atât de jos, încât pare că poate fi atins cu mâna, în spatele nostru, Ponte Vecchio din Florenţa, alături, o bucată de zid străvechi şi coşcovit şi firma aurită, decolorată de soare, a unei cafenele de pe mal. M-am uitat la ochii Johannei, care râdeau în obiectivul aparatului de fotografiat – în lumina puternică a lunii aprilie aveau scânteieri albastre şi verzi – apoi la gura ei destul de mare, la dinţii albi, regulaţi, la primele riduri fine din colţurile ochilor şi la părul scurt şi ondulat, care îi încadra chipul ca o cunună din flori de vară.

Am deschis lista dosarelor.

În dosarul *Noi* am găsit un alt dosar numit *T*. Şi am constatat că avusesem dreptate: T însemna Tămăduitorul. Am deschis pe rând toate fişierele. Majoritatea erau fişiere de text, dar mai erau şi câteva ştiri video, linkuri şi articole din alte ziare. Cel mai recent fişier era un text din ziua precedentă. L-am deschis.

Textul era aproape gata, Johanna avea să copieze cu siguranţă cea mai mare parte din el în articolul ei definitiv. Când va apuca să-l scrie, am adăugat în gând.

Textul începea cu o relatare a crimei din Tapiola. Cei cinci membri ai unei familii fuseseră ucişi în zorii zilei, iar persoana care folosea pseudonimul „Tămăduitorul” revendicase fapta. Din investigaţiile la locul crimei rezultase că ultimul ucis fusese tatăl: managerul unei mari companii alimentare, susţinător al industriei cărnii, fusese obligat

să asiste cu mâinile şi picioarele legate, cu gura lipită, la execuţia cu sânge rece, prin împuşcare în cap, a soţiei sale şi a celor trei copii mici. La final, fusese omorât şi el, cu un singur glonţ în centrul frunţii.

Johanna intervievase poliţişti, angajaţi ai Ministerului de Interne, precum şi ai firmei private care asigura paza şi protecţia managerului. Textul se încheia cu un lung apel adresat poliţiei, cititorilor, dar şi „Tămăduitorului”.

Am găsit, de asemenea, o hartă pe care erau însemnate locurile tuturor crimelor, precum şi un tabel cu zile, locuri, orele de primire a e-mail-urilor şi rezumatele mesajelor lor. Acum înţelegeam şi bileţelul pe care-l găsisem: vest-est sau nord-sud. Din hartă reieşea clar că ucigaşul avansase în ordine cronologică întâi din vest spre est şi apoi din nord spre sud.

După rezumatele făcute de către Johanna, tonul e-mail-urilor devenise tot mai sumbru cu cât se apropia de sud. Unele e-mail-uri aveau însă un ton surprinzător de familiar: expeditorul i se adresa Johannei cu numele mic, îi lăuda „stilul jurnalistic bazat pe adevăr şi lipsit de compromisuri”, ba chiar pornea de la premisa că Johanna ar înţelege necesitatea unui comportament atât de radical.

Cel mai recent e-mail fusese primit cu douăzeci şi patru de ore după crimele din Punavuori. Cei patru membri ai unei familii – proprietarul şi managerul unei mari reţele de magazine auto, soţia lui şi cei doi fii în vârstă de zece şi doisprezece ani – fuseseră găsiţi morţi în locuinţa lor. Fără e-mailul respectiv, fapta ar fi fost probabil considerată un caz de sinucidere precedată de uciderea celorlalţi membri ai familiei, fiindcă nu trecea săptămână în care să nu apară astfel de cazuri. Un indiciu în favoarea acestei teorii fusese arma de calibru mare, din care se trăseseră focurile şi care fusese găsită în mâna tatălui.

Apoi sosise mesajul Tămăduitorului. Conţinea adresa crimei şi îndemnul de a investiga mai atent întreaga chestiune.

Anchetatorii au descoperit că tatăl ţinuse, într-adevăr, arma tot timpul în mână, dar altcineva ţintise şi trăsese cu ea. Tatăl simţise, aşadar, în mână şi în corp fiecare împuşcătură. Văzuse şi auzise cum mor propriii lui copii de gloanţele unui pistol în jurul căruia fusese obligat să-şi ţină degetele încleştate.

E-mailul acesta fusese scris în grabă şi neglijent, avea greşeli atât de conţinut, cât şi de gramatică. Şi nu mai conţinea nici o justificare a crimei.

M-am ridicat de la masă şi am ieşit pe balcon, unde am zăbovit mult timp. Am inspirat aerul rece şi am încercat să scap de piatra care mi se aşezase pe piept. A devenit într-adevăr ceva mai uşoară, dar să se urnească din loc tot nu voia.

Ne mutasem în locuinţa aceasta la scurt timp după nuntă. Devenise căminul nostru şi eram ataşaţi de ea. Acesta era locul nostru în lume. Într-o lume care, cu zece ani în urmă, fusese cu totul altfel. Acum era desigur foarte uşor să spui că toate indiciile existaseră încă de pe atunci: veri tot mai uscate, care se prelungeau până toamna târziu, ierni ploioase şi furtuni tot mai dese, ştiri despre multe milioane de oameni care cutreierau lumea şi se apropiau treptat de Europa, insecte exotice care ţi se aşezau pe piele şi transmiteau borelioza, malaria, febra galbenă şi encefalita.

Blocul nostru se afla pe o colină şi, când era vreme bună, puteam vedea

Arabianranta, cartierul ale cărui case fuseseră în mod repetat inundate de apele mării. Ca alte cartiere afectate de inundaţii, Arabianranta rămânea deseori fără curent electric. Nimeni nu îndrăznea să conecteze la reţeaua electrică acele case deteriorate, lăsate pradă apelor. Vedeam cu ochiul liber, de la o distanţă de doi kilometri şi jumătate, o mulţime de focuri de tabără de diverse dimensiuni arzând pe malul mării. De departe, majoritatea păreau mici şi anemice, ca flăcările de chibrituri, pe care le-ai fi putut stinge dintr-o suflare. În realitate, multe dintre ele măsurau un metru şi jumătate în diametru. În ele se ardea tot ce se strângea pe plajă şi în casele părăsite. Umblau zvonuri cum că, printre altele, aşa se înlăturau şi cadavre de animale, ba chiar şi de oameni.

În mod ciudat, mă obişnuisem cu priveliştea focurilor. Nici n-aş mai fi putut spune, fără să stau pe gânduri, când apăruseră primele, ori când devenise un fenomen cotidian cordonul de flăcări pe care îl formau.

Silueta cartierului Arabianranta se continua în spate cu turnurile din Pasila, iar după luminile care ardeau şi sclipeau după Kivinokka şi Kulosaari puteam recunoaşte centrul oraşului. Peste toate se întindea nemişcat cerul întunecat şi nesfârşit al nopţii, care prinsese în strânsoarea lui rece lumea întreagă.

Am observat că în minte căutam o legătură între ceea ce citisem înainte şi ce vedeam acum.

Johanna.

Pe undeva, pe acolo.

După cum îi spusesem lui Lassi, nu ar fi avut nici un sens să anunţ la poliţie dispariţia ei. Dacă poliţia nu avea timpul şi resursele necesare pentru a-i vâna pe ucigaşii unor familii întregi, cum să fi încercat să dea de urmele unei femei dispărute cu douăzeci şi patru de ore în urmă, a uneia dintre miile de persoane dispărute?

Tămăduitorul.

Vest-est sau nord-sud.

Noaptea nu-mi dădea nici un răspuns. Sus bubuia muzica. Vântul scutura copacii de pe colină, le biciuia din răsputeri crengile desfrunzite, însă vuietul lui nu reuşea să acopere decât pentru câte o clipă zidul sonor creat de om şi maşină. Răceala betonului de pe balcon mi-a alungat picioarele către un sol mai cald.

Am revenit la masa din bucătărie, am recitit toate textele despre Tămăduitor, mi-am făcut o cafea şi am apelat numărul Johannei. Nu m-a surprins anunţul că nu putea fi contactată. M-au cuprins teama şi descumpănirea.

Un lucru era cert: Johanna dispăruse în timp ce investiga cazul Tămăduitorului.

Am alungat din minte toate gândurile, am băut cafeaua, am studiat toate e-mail-urile Tămăduitorului în ordinea în care le primise Johanna şi le-am împărţit în două categorii. În prima categorie le-am trecut pe toate cele care explicau pe larg necesitatea crimelor şi făceau aluzie la reportaje mai vechi ale Johannei şi la faptul că munca ei se asemăna în oarecare măsură cu cea a expeditorului lor: să dezvăluie minciuni şi să aducă o eliberare, în a doua categorie au intrat toate e-mail-urile prin care se comunica doar, în câteva rânduri scrise în grabă şi cu greşeli, unde se aflau morţii.

În cele din urmă am recitit e-mail-urile din ambele categorii şi am ajuns la aceeaşi

concluzie ca la prima lectură. Existau doi autori. Cel puţin pe hârtie. Cel puţin asta era impresia mea.

Am deschis din nou harta electronică făcută de către Johanna. Parcă ar fi fost o descriere a drumului spre iad. Am mişcat punctele roşii care marcau locurile crimelor, am comparat datele cu ipotezele Johannei. Crimele se produseseră la intervale de câte două, trei zile. Johanna adăugase semne de întrebare în toate direcţiile şi calculase momentele posibile ale unor crime viitoare.

În timp ce studiam harta, mi-a alunecat privirea către iconul contului de e-mail. Am ezitat câteva clipe. Să citeşti corespondenţa altcuiva era fără îndoială greşit. Dar nu mă aflam oare într-o situaţie ieşită din comun? Şi doar nu aveam secrete unul faţă de celălalt. În cele din urmă, m-am hotărât să nu deschid programul de e-mail decât atunci când avea să fie absolut necesar. Deocamdată mă mulţumeam cu tot ce avea o legătură directă cu povestea la care lucra Johanna în momentul de faţă.

Mi-am amintit convorbirea telefonică pe care o înregistrasem, am pornit propriul meu laptop şi am conectat telefonul mobil.

Am copiat convorbirea cu Johanna în computer, am căutat o vreme pe internet programul potrivit, l-am descărcat şi am deschis fişierul. Programul de prelucrare a sunetului era uşor de utilizat. Am scos vocea mea şi a Johannei şi am ascultat. Am auzit zgomote de maşini, un bubuit înfundat şi acel vuiet pe care îl cunoşteam deja. După ce am reascultat totul de nenumărate ori şi am început să disting între vuiete, maşini şi bubuit, vuietele au început să capete treptat nuanţe tot mai fine. Conţineau, ca un licăr de speranţă, ceva ce se repeta mereu, ceva ce nu venea nici de la vânt, nici de la mâneca hainei, ci era mult mai monoton: valuri. Am reluat la nesfârşit înregistrarea, am închis ochii, am încercat să mă concentrez şi în acelaşi timp să-mi amintesc.

Chiar erau valuri sau asta voiam eu să aud?

Am lăsat vuietele să curgă fără întrerupere şi am studiat harta Johannei şi calculele ei. Dacă zgomotele acelea monotone veneau într-adevăr de la mare şi crimele se produceau la intervale de două, trei zile, atunci traseul nord-sud respectat – chiar numai în mare – de către Tămăduitor, datele şi punctele marcate cu semne de întrebare, toate acestea duceau undeva în zona Jatkasaari sau Munkkisaari.

Şi presupunând, de asemenea, că Johanna ajunsese la aceeaşi concluzie, atunci de acolo mă sunase ultima oară.

5

Taximetristul, un tânăr nord-african, nu vorbea finlandeza şi nu voia să pornească taximetrul. N-aveam nimic împotrivă. Am negociat preţul parţial cu degetele, parţial în engleză şi aşa se face că la bordul maşinii, în aparatul de taxat, luminau constant patru zerouri, când bărbatul a accelerat, a trecut pe lângă staţia de metrou şi complexul comercial pe jumătate părăsit şi a ieşit pe şoseaua estică. Evita gropile şi denivelările cu aceeaşi pricepere cu care se ferea de şoferii care depăşeau riscant sau schimbau tot timpul banda.

Casele de pe malul insulei Kulosaari fuseseră, cu câteva excepţii, abandonate de către proprietarii lor şi ocupate apoi de străini. Foştii proprietari se mutaseră în nord, în măsura în care îşi putuseră permite acest lucru: cei mai înstăriţi, în nordul Canadei, toţi ceilalţi, în nordul Finlandei şi Suediei sau în regiunea norvegiană a Laponiei. Sus în nord, atât în interior, cât şi pe coasta Mării Arctice, apăruseră în ultimii ani o puzderie de colonii private, strict izolate de restul lumii, care dispuneau de sisteme proprii de canalizare şi curent electric.

Şi, bineînţeles, de sute de paznici înarmaţi care îi ţineau la distanţă pe vizitatorii nedoriţi.

În casele cufundate în întuneric din Kulosaari locuiau acum în cea mai mare parte refugiaţi din estul şi sudul Europei. Un lanţ din focuri de tabără şi corturi se întindea de-a lungul malului. Convieţuirea dintre vechii localnici, care îşi apărau cu îndărătnicie casele şi plajele şi refugiaţi nu se derula întotdeauna paşnic. Tămăduitorul va fi avut, desigur şi în această chestiune o părere proprie.

Pe drum m-am uitat la ştirile video salvate în dosarul *T.* Al Johannei. Cu cât erau mai recente, cu atât mai frustraţi păreau jurnaliştii cu întrebările lor şi mai obosiţi poliţiştii cu răspunsurile lor. Încheierea o făcea un comentariu al comisarului care conducea ancheta, un bărbat cu ochii înroşiţi: „Ne continuăm investigaţiile şi, de îndată ce vom avea ceva de comunicat, vă vom comunica”. Am salvat în telefon numele apărut pe ecran şi am căutat numărul aferent. Harri Jaatinen, comisar-şef la secţia de criminalistică.

M-am lăsat pe spate.

Când fusesem absolut sigur că Johanna păţise ceva? Când mă trezisem la ora patru dimineaţa din cauza lătrăturilor unei haite de câini? După două ceasuri, când îmi făcusem o cafea, fiindcă preferasem să mă scol decât să mă chinui să adorm la loc? Ori devenise bănuiala certitudine în timpul orelor în care îmi văzusem mecanic de treburi şi privisem din minut în minut telefonul mut?

Tânărul taximetrist ştia exact care străzi erau blocate şi îşi alese traseul ca atare. În dreptul podului Pitkasilta am oprit la intersecţie. Lângă noi trase o maşină de teren. Geamul din spate era coborât. Am numărat rapid pasagerii: opt bărbaţi tineri, ale căror chipuri inexpresive, priviri neclintite şi cefe tatuate sugerau nu numai apartenenţa la o bandă, ci şi faptul că erau înarmaţi până în gât. Maşina ţâşni din loc fără ca vreunul dintre pasageri să fi schiţat un singur gest.

În parcul Kaisaniemi ardea ceva. Flăcările erau atât de înalte, încât trebuie să fi fost un automobil sau vreun alt vehicul. Altfel, pe fundalul parcului întunecat, coloana masivă de foc te trimitea cu gândul la o sărbătoare păgână. La colţul dintre străzile Vilhonkatu şi Mikonkatu am auzit focuri de armă şi am zărit trei bărbaţi alergând în direcţia parcului. Dispărură încă dinainte de a se stinge ecoul împuşcăturilor. Câţiva bărbaţi loveau cu picioarele un om căzut pe jos în faţa Muzeului Zoologic, iar unul dintre ei, probabil cel mai puternic, târî apoi victima de hainele ei murdare înspre pasajul subteran, poate pentru a o arunca în tunel.

În douăzeci de minute am ajuns la destinaţie: biserica Temppeliaukio. I-am strecurat şoferului o bancnotă prin fanta îngustă din geamul despărţitor şi am coborât.

Cupola Bisericii în Stâncă se prăbuşise, iar clădirea arăta acum ca o ruină antică. Zidurile ei aruncau umbre alungite pe stâncă şi înspre Lutherinkatu. Încadrate de lumina gălbuie a felinarelor, umbrele păreau pictate pe pământ cu smoală. Cineva smulsese de pe stâlp un indicator care interzicea parcarea şi îl aruncase în mijlocul străzii. Acum părea să spună că nimic nu mai era interzis.

Aici în Toolo, noaptea era la fel de friguroasă ca la noi în Herttoniemi, dar nu la fel de liniştită. Pe fundalul motoarelor, claxoanelor şi al muzicii suomi rock se auzeau strigăte, ba chiar şi larmă de petrecere. Peste toate, hohotele vesele de râs ale unei femei, lipsite de orice grijă şi mai neobişnuite decât tot ce auzisem în ultima vreme.

Ahti şi Elina Kallio erau prietenii Johannei şi ai mei. De fapt, ne unea prietenia celor două femei. Şi nu, nici Elina n-avea nici o veste de la Johanna.

Stăteam în holul locuinţei lor, mi-am dezbrăcat haina udă de la ploaie, m-am descălţat şi am ascultat întrebările pe care mi le puneau cei doi pe rând.

— Unde ar putea fi Johanna?

— Chiar nu te-a sunat deloc?

— Şi nimeni nu ştie unde e?

La următoarea întrebare a lui Ahti am ştiut, în sfârşit, să răspund.

— Da, te rog, aş bea o cafea.

Ahti dispăru în bucătărie, Elina şi cu mine intrarăm în camera de zi, unde luciul mat al celor două lampadare şi flacăra pâlpâitoare a unei lumânări răspândeau o lumină mai blândă decât puteam suporta în momentul acela. Aveam senzaţia că era necesară o altă atmosferă, în orice caz o lumină mai puternică.

Am luat loc pe canapea, iar Elina se aşeză în fotoliul de vizavi. Îşi trase un şal de lână în dungi maro-deschis peste picioare, nu îl întinse complet, îl despături doar puţin. Şalul zăcea în poala ei ca o fiinţă vie, în aşteptare. I-am relatat Elinei în linii mari ce ştiam: Johanna nu mai dăduse nici un semn de douăzeci şi patru de ore, nimeni nu reuşise să-l contacteze pe fotograf. În afară de asta, i-am explicat pe scurt despre ce scria Johanna.

— Ar fi sunat, spuse Elina după ce am încheiat.

Vorbea atât de încet, încât a trebuit să-i recapitulez întâi în gând cuvintele. Am dat din cap şi mi-am întors privirea spre Ahti, care tocmai intra. Ahti era un bărbat scund, musculos, de profesie jurist, de o corectitudine care friza comicul, dar care uneori te putea la fel de bine surprinde. Un gând mă străfulgera şi, aproape în aceeaşi secundă,

am descoperit în privirea lui scrutătoare o urmă de nesiguranţă, care a dispărut însă la fel de rapid cum apăruse.

Privirea lui Ahti m-a atins doar în treacăt şi s-a oprit apoi asupra Elinei. S-au uitat o vreme unul la celălalt şi s-au întors apoi aproape simultan către mine. În ochii căprui ai Elinei sclipeau lacrimi. Nu o mai văzusem pe Elina plângând. Dar, dintr-un motiv sau altul, nici nu mă mira. Poate că atmosfera exagerat de tihnită din camera de zi îmi sugerase că mă puteam aştepta la ceva neobişnuit.

— Ar fi trebuit să-ţi spunem mai demult, zise Ahti. Acum stătea cu mâinile în buzunare în spatele fotoliului Elinei. Pe obrajii ei străluceau lacrimi.

— Ce anume? Am întrebat.

Elina îşi şterse cu un gest grăbit ochii, parcă ar fi vrut să dea ceva la o parte.

— Ne mutăm, spuse. În nord.

— Avem un contract de închiriere pe un an pentru o locuinţă într-una din coloniile acelea, spuse Ahti.

— Pe un an? Am întrebat. Şi ce faceţi după ce se termină anul?

Ochii Elinei se umplură iarăşi de lacrimi. Ahti o mângâie pe păr, ea îl prinse de mână. Privirile amândurora rătăceau prin cameră, fără să se oprească pe un lucru anume. O persoană mai bănuitoare ar fi putut avea impresia că se fereau de ceva. Dar de ce anume?

— Nu ştim, spuse Ahti. Dar mai rău decât aici nu poate fi. Eu nu mai am serviciu de o jumătate de an, iar Elina nu a mai predat de doi ani.

— N-aţi spus niciodată nimic, am remarcat eu în şoaptă.

— Nu, pentru că am sperat că poate se mai îndreaptă lucrurile.

Am rămas o vreme tăcuţi. Aroma cafelei proaspete adia în cameră. Nu eram singurul care o simţea.

— Mă duc să văd dacă s-a scurs toată apa, spuse Ahti, iar vocea îi trădă uşurarea.

Elina se şterse la ochi cu mâneca bluzei. Materialul larg i se înfăşură în jurul încheieturii. Îl îndreptă cu mâna cealaltă.

— Noi chiar am crezut, începu la fel de încet ca înainte, încât a trebuit să mă aplec în faţă ca să o înţeleg, că o să ne vină o idee, că există o soluţie şi că tot ce se întâmplă nu e decât o criză teribilă şi bruscă, peste care treci şi după care viaţa continuă la fel ca înainte.

Nu ştiam dacă se referea la situaţia lor sau la cea în care se găsea lumea întreagă, dar probabil n-avea nici o importanţă.

Ahti se întoarse cu cana de cafea. Umplu cu mişcări precise, sacadate ceştile pe care erau pictate flori în culori vesele, amintind parcă de un timp irecuperabil pierdut. Şi chiar aşa era.

— Aţi vândut apartamentul? Mi-am însoţit întrebarea de un gest larg al mâinii.

Ahti scutură din cap.

— Nu, răspunse şoptit.

— Spune-i adevărul, îl îndemnă Elina şi îşi şterse cu mâneca încă vreo două, trei lacrimi de pe obraji.

Ahti se aşeză în celălalt capăt al canapelei, îşi luă ceaşca de cafea şi păru să

recapituleze în gând înainte de a vorbi.

— Nimeni nu vrea să cumpere apartamentul acesta, spuse şi se îndreptă de spate. Acoperişul e spart, pivniţa e inundată, peste tot mucegai, şobolani şi gândaci. Curentul se întrerupe tot mereu, uneori n-avem nici apă. Întregul oraş e pe cale de a se nărui, nimeni nu are bani şi cine mai are câte ceva sigur n-o să vrea să se mute aici. Investitori nu mai există şi, chiar dacă ar mai exista, cine ar fi dispus să plătească chirie, când poate locui pe gratis? Şi cine mai crede cu adevărat că situaţia se va îndrepta la un moment dat?

Elina şedea cu privirea pierdută şi nu mai plângea. Ochii ei erau uscaţi şi înroşiţi.

— Noi am crezut cândva asta, spuse încet şi îl privi pe Ahti.

— Şi am crezut chiar multă vreme, mărturisi el.

Eu nu ştiam ce să spun. Sorbeam din cafea, priveam aburul care se ridica din ea şi îmi încălzeam mâinile pe ceaşcă.

— Johanna o să se întoarcă precis, spuse Elina brusc şi ne făcu să revenim la realitate.

Mi-am ridicat privirea şi l-am studiat pe Ahti. Dădea din cap în direcţia Elinei, parcă aprobând-o şi nu se opri decât în clipa în care îşi dădu seama că îmi aţintisem privirea asupra lui. Făcu un gest de parcă ar fi frânat brusc. Dar nici gestul acesta, nici nesiguranţa care reapăru în ochii lui nu mă făcură să şovăi, fiindcă ştiam: ulterior aveam să regret că nu îl întrebasem.

— Ahti, ziceai că aţi rămas fără bani. Eu v-aş putea da ceva, să aveţi pentru drum şi în schimb aş vrea să cumpăr ceva de la tine.

Ahti ezită o clipă, era evident că îşi căuta cuvintele.

— Ce aş putea avea eu, care să te intereseze pe tine…

— Tu trăgeai pe vremuri la ţintă, l-am întrerupt.

Păru surprins şi se uită cu colţul ochilor către soţia lui. Elina nu spuse nimic, îi făcu doar un semn din cap. Ahti se aplecă spre mine.

— De ce nu, zise apoi şi se ridică în picioare. Mie oricum nu-mi trebuie decât una din cele două puşti. Şi un singur pistol. În afară de asta, nu cred c-o să mă tragă careva la răspundere că ţi-am vândut o armă în vremurile astea.

L-am urmat în dormitor. În faţa dulapurilor deschise, răscolite, stăteau rucsacuri mari, cu cadru, pe jumătate umplute. Pe pat, pe tăblia patului, pe scaune şi pe podea, în jurul bagajelor, zăceau vraişte haine. Ahti se îndreptă spre un dulap din lemn închis la culoare, care stătea mai la o parte şi îi descuie uşa cu o cheie. Înăuntru atârnau două puşti, o armă de calibru mic şi trei pistoale.

— Poţi să-ţi alegi unul din astea două, spuse arătându-mi când unul, când celălalt pistol. Gestul lui îmi aminti de un comis-voiajor, o comparaţie care-mi păru deplasată în situaţia aceea.

— Ori un Heckler & Koch USP de 9 mm, ori un Glock 17, tot de 9 mm.

Apoi arătă către pistolul aflat deasupra celor două. Acum nu mai semăna cu un comis-voiajor, ci cu un bărbat care luase o decizie.

— Smith & Wesson îl ţin pentru mine.

Am luat pistolul aflat în dreapta mea. Era Heckler & Koch.

— E o armă bună. Fabricată în Germania, pe vremea când se mai producea şi acolo câte ceva.

Pistolul era surprinzător de uşor.

— Şase sute şaizeci şi şapte de grame, spuse Ahti, înainte de a apuca eu să-l întreb. Optsprezece cartuşe în magazie.

Scoase din ultimul raft de jos al dulapului o cutie şubredă. Ţi le dau, desigur şi pe astea. Cincizeci de bucăţi.

M-am uitat întâi la cutie, apoi la arma din mâna mea. Ambele erau complet deplasate în dormitorul acela absolut normal. Acum nu mai aveam timp de pierdut, dacă nu voiam să înceapă să mă mustre conştiinţa.

— Ai o plasă? Am întrebat.

Ahti găsi printre lucrurile răvăşite din dulap un rucsac mic, negru, care arăta atât de banal, ca un sac pentru lucrurile de sport, încât făcea un contrast puternic şi derutant cu ceea ce era sortit să conţină.

— Pe ăsta ţi-l dau pe daiboj.

I-am dat banii, i-a vârât în buzunarul pantalonilor fără să-i numere şi fără să mă privească. Eu continuam să fixez din priviri pistolul şi cutia cu muniţie. Ahti observă nedumerirea mea.

— Hai că-ţi arăt, spuse râzând şi îmi luă pistolul din mână.

Din câteva mişcări rapide şi pricepute scoase încărcătorul, îl umplu cu cartuşele din cutie şi îl împinse la loc. Era în elementul lui.

— Gata, spuse. Asta-i piedica şi ăsta e trăgătorul. Şi nu uita un lucru: nu ţinti către cineva decât atunci când chiar vrei să tragi. Dacă mai are vreo importanţă în ziua de azi.

Încercă să zâmbească, dar era un zâmbet lipsit de vlagă, care îi îngheţă pe buze şi îl făcu să pară neajutorat. Ahti îşi dădu şi el seama de acest lucru.

— Se răceşte cafeaua, hai dincolo, adăugă grăbit.

Cât de brusc se schimbase totul. Câtă vreme trecuse de când cinaserăm împreună, băuserăm vin şi făcuserăm planuri de viitor: unde urma să ne petrecem concediul, cum eu aveam să scriu cărţi noi şi Johanna articole mai bune, când avea Ahti să-şi deschidă propriul birou de avocatură şi – bineînţeles şi neapărat – să întemeieze o familie cu Elina.

Deşi schimbările interveniseră în vieţile noastre încet şi treptat, în situaţia actuală ajunseserăm totuşi fulgerător, pe nepregătite.

Elina şedea în fotoliu, iar în faţa ei, pe masă, era ceaşca de cafea neatinsă. Eu m-am prăbuşit pe canapea, îmi căutam cuvintele şi nu-mi era deloc uşor, fiindcă pentru mine nu mai exista decât un singur subiect.

Ahti păru să simtă acest lucru.

— Sper să o găseşti pe Johanna, spuse.

Iar eu am priceput că acesta era singurul lucru din lume pe care mi-l doream. L-am recunoscut cu o claritate care m-a inundat ca o senzaţie de căldură sau de frig şi care m-a făcut să revăd instantaneu toate lucrurile frumoase pe care riscam să le pierd. Mi s-a pus un nod în gât. Trebuia să plec de aici.

— Sper să vă placă în Norvegia, am spus. Şi să fie totul bine. Sigur va fi. Într-un an aveţi timp suficient, o să vă găsiţi servicii şi o să câştigaţi bani. Sunt sigur că veţi reuşi.

Cuvintele mele aveau un mare cusur şi acesta nu era conţinutul lor. Am avut impresia că noi toţi auzeam şi, în primul rând, simţeam acest lucru. Nu ştiam câtă vreme aş mai fi fost în stare să vorbesc. M-am ridicat prin urmare de pe canapea, fără să arunc măcar o singură privire în direcţia lui Ahti sau a Elinei.

— Johanna te va suna de îndată ce va putea, i-am spus Elinei.

Când am ieşit în hol, Ahti mă urmă, dar se opri parcă intenţionat în cel mai întunecat ungher. Apoi am auzit paşii Elinei pe duşumea şi imediat după aceea s-a oprit în faţa mea, cu ochii iarăşi înlăcrimaţi. Se apropie de mine şi mă îmbrăţişă.

— Spune-i Johannei că totul e în regulă, îmi ceru şi adăugă apoi, cu braţele încă înlănţuite în jurul meu: şi că n-am avut nici o clipă vreo intenţie rea.

Nu am înţeles la ce se referea, dar, pentru că nu voiam să mai zăbovesc, n-am întrebat nimic.

6

Ploaia se înteţise. Se abăteau în rafale asupra pământului, ropotea cu stropi mari şi grei pe trotuare şi biciuia dezlănţuită oraşul cu lustrul lui negru. M-am adăpostit o vreme sub intrândul unei clădiri şi am încercat să-mi plănuiesc următorii paşi, să conştientizez unde mă aflam şi încotro voiam să merg. Era ora nouă şi jumătate seara, soţia mea dispăruse şi eu băusem nenumărate ceşti de cafea neagră, de somn nici nu putea fi vorba.

Râsetelor de dinainte le luaseră acum locul glasuri stridente, înfuriate, vorbe de ocară, zăngănit de sticlă spartă, urmate de protestele răstite şi însoţite de înjurături ale femeii care râsese cu ceva vreme în urmă. Mi-am tras gluga pe cap, am strâns curelele rucsacului şi am pornit la drum.

Privirea îmi era aţintită în pământ. Ploaia mi se lipea rece de faţă. Când am cotit în Fredrikinkatu şi am făcut câţiva paşi, am auzit o maşină claxonând, o dată şi încă o dată. Era pe cealaltă parte a străzii. Am împins gluga la o parte, doar atât cât să văd ceva. Era tânărul nord-african care mă adusese aici din Herttoniemi.

Taxiul aştepta cu motorul pornit pe strada cufundată în întuneric. Bănuiam că înăuntru era mult mai uscat şi cald decât afară, pe trotuar. Câteva clipe mai târziu stăteam în siguranţă pe bancheta din spate. L-am rugat pe şofer să o ia de data aceasta înspre sud.

Taximetristul avea un nume şi un trecut: îl chema Hamid. Era de şase luni în Finlanda. De ce mă aşteptase? Pentru că îl plătisem. Nu aveam ce să-i reproşez. Nimeni nu voia să muncească pe gratis.

Lui Hamid îi plăcea în Finlanda. Aici avea cât de cât posibilitatea să se descurce. Ar fi putut chiar întemeia o familie.

Îl ascultam vorbind în engleză şi îl cercetam din profil. Faţă îngustă, ten cafeniu-deschis, ochi căprui şi vioi în oglinda retrovizoare şi mâini agile pe volan. Apoi mi-am întors privirea către oraşul care trecea pe lângă noi, străzi sclipind sub apă, bălţi cât lacurile, geamuri sparte sau cu lemnăria ruptă, uşi scoase din ţâţâni, maşini carbonizate şi oameni care se târau prin ploaie. Acolo unde pentru mine era declin, pentru Hamid era speranţă.

Am ajuns la capătul lui Lonnrotinkatu, am traversat intersecţia şi am luat-o spre Jatkasaari.

Hamid încetinise, nu mai vorbea, în schimb dăduse muzica mai tare. Din boxe duduia un amestec de *gangsta rap* şi ritmuri nord-africane. Peste toate, o voce tunătoare de bărbat, care turuia într-o limbă necunoscută o mie de cuvinte pe minut.

Când Hamid voi să ştie încotro ne îndreptam, am spus:

— Înainte.

Altă idee nu aveam. Am recitit pe telefonul mobil textele Johannei, i-am răsfoit însemnările. Am deschis fişierul convorbirii telefonice pe care o înregistrasem şi l-am rugat pe Hamid să-mi conecteze telefonul la boxele maşinii. Contra cost, spuse. Am dat din cap. Voia să-i plătesc în avans. I-am dat telefonul şi o bancnotă. Zâmbi larg,

împături bancnota, o vârî în buzunar şi conectă telefonul la boxe.

Bărbatul care turuia o mie de cuvinte pe minut amuţi, în schimb se auzi vuietul.

Hamid mă privi întrebător. Încerca, după toate aparenţele, să ajusteze imaginea pe care şi-o făcuse despre mine.

Am dat din nou din cap: da, exact asta voiam să ascult.

Am ajuns la capătul străzii. În faţa noastră, în dreapta, se întindea cartierul Lauttasaari, în stânga era beznă, iar în spatele nostru se înălţau blocuri. Hamid voia să ştie încotro să o ia. Am arătat către cafeneaua de la malul mării, care era acum închisă şi către parcarea din spatele ei.

Înăuntru, în cafenea, era întuneric, afară era lumină. Ferestrele mari, dreptunghiulare erau încă întregi şi surprinzător de curate, în faţă erau foarte puţine gunoaie. Aveam impresia că într-un sfert de oră ajunsesem într-o altă lume.

— Aici e OK, i-am spus lui Hamid, opreşte motorul, să ascultăm.

I-am întins încă o bancnotă. Hamid făcu ce îi cerusem. Vuietele inundau maşina şi se pierdeau apoi în întuneric. Am deschis geamul şi l-am rugat să dea treptat sonorul mai încet.

Un vuiet se stingea, un altul îi lua locul.

Probabil.

Doar probabil?

Foarte probabil?

Poate de aici mă sunase Johanna.

I-am cerut lui Hamid să aştepte, mi-am luat telefonul şi am coborât. Vântul care bătea dinspre mare mi se prinse în păr şi haine. Trăgea şi smucea, parc-ar fi vrut să se agaţe de ceva. Aici, la malul mării, ar fi fost umed chiar şi fără ploaie.

Mi-am tras gluga pe cap, mi-am lipit telefonul de ureche, pentru a-l proteja de ploaie şi am ascultat vuietul, dădeam sonorul mai tare şi iar mai încet, în timp ce mergeam pe mal înspre nord şi mă uitam la blocurile cu şase, şapte şi opt etaje. Încercam să văd şi să aud asemănări între lucruri care poate n-aveau nimic în comun: ultima convorbire cu Johanna, fundalul sonor al valurilor sau al vântului, coordonatele Tămăduitorului, instinctul meu şi speranţele mele. Toate acestea mă preocupau, în timp ce străbăteam cu pantofii uzi şi picioarele îngheţate limba îngustă de pământ biciuită de vânt şi ploaie, fără să ştiu cu ce să încep.

Casele de pe malul mării păreau neobişnuit de îngrijite: în majoritatea locuinţelor erau aprinse lumini, un mic miracol, din cel puţin două motive. Ne aflam la mare, ceea ce însemna inundaţii. Şi ne aflam într-un cartier de oameni înstăriţi. Ceea ce de obicei însemna că majoritatea locuitorilor se mutaseră în nord, cât fusese încă vreme bună. Orice ar fi însemnat asta în ziua de azi.

Pe o piatră mare, cu o latură netedă, urca o scară de oţel. M-am căţărat pe scară şi am ajuns pe o mică platformă înconjurată de o balustradă din oţel. Un telescop era instalat înspre mare. În zilele cu soare vedeai probabil departe, în zare. Acum nu vedeam nimic.

M-am întors. Cafeneaua se afla la o distanţă de două sute de metri, cea mai apropiată casă, la cincizeci de metri. Am luat telefonul de la ureche şi am ascultat.

Mirosul amar şi sărat al mării şi bătăile ritmice ale valurilor care se loveau de mal îmi păreau liniştitoare şi mângâietoare, în pofida ploii şi a vântului. Unii oameni susţineau că avem în gene vuietul mării încă din timpuri străvechi şi că marea ne va îngropa cândva iarăşi sub apele ei.

Am coborât scara şi am pornit înapoi, spre taxi.

Pe la jumătatea drumului între platformă şi taxi m-am trezit învăluit într-un con de lumină. M-am oprit. Dinspre sursa luminii se apropiau paşi greoi.

Erau doi bărbaţi cu lanterne mari, orbitoare, pe umeri. N-au spus nimic, n-am spus nimic. Numai marea şi vântul vociferau, se întreceau cu vuietele lor. Bărbaţii făcură un pas către mine. Se opriră în dreapta şi în stânga mea. Aşa fuseseră probabil instruiţi să stea: suficient de departe unul de celălalt, dar astfel încât fasciculele de lumină de la lanternele lor să se încrucişeze peste capul victimei.

Lumina orbitoare mă sili să-mi plec capul şi n-am zărit bâta decât în clipa în care mă lovi într-o parte, în rinichiul stâng.

M-am prăbuşit. Încercam să-mi trag răsuflarea, durerea mă paraliza, mă ţintuia.

— Ce cauţi aici? Am auzit de sus.

Voiam să răspund că intenţiile mele erau paşnice, că nu voisem decât să mă plimb puţin. Dar n-am apucat, fiindcă imediat am simţit în burtă bombeul metalic al unui bocanc. Ultimele rămăşiţe de oxigen se risipiră, în faţa ochilor mei tremurau nervoase raze de lumină.

— Ce te furişezi pe aici?

— Umbli cu cerşitul?

— N-avem nevoie de refugiaţi păduchioşi.

Am încercat să spun ceva, dar din gâtlejul meu nu ieşeau decât salivă şi şuierături, nimic articulat.

— Boschetarule.

Încă o lovitură într-o parte.

— Prăpăditule.

O lovitură de bâtă în rinichiul drept.

— Poponarule.

Un şut între picioare.

Nu vedeam nimic, auzeam doar cuvinte pline de ură. M-am rostogolit pe burtă. Bâta îmi izbi cu furie spinarea, ca o secure uriaşă.

— Să-ţi pară bine că azi nu suntem decât noi doi.

— Scapi ieftin.

— Poate dai ortu' popii şi ai scăpat.

Râsete. Bâta îmi lovi cu un vâjâit urechea stângă, care îmi luă foc şi asurzi în aceeaşi clipă. Iarăşi râsete.

Apoi o a treia voce, mai tânără şi în engleză:

— Înapoi. Sau trag.

Conurile de lumină dispărură.

— Valea, valea, că vă omor.

Paşi greoi, care de data aceasta se îndepărtau.

— Tăiaţi-o!

Paşi mai uşori. Două mâini mă prinseră de haină şi mă traseră în sus.

— Ridică-te.

Încercam să stau în picioare. Nu era uşor. M-am sprijinit de ceva.

— Hai la maşină.

M-am trântit pe banchetă, m-am lungit. În urma mea, un pocnet. Lumea se învârtea în jurul meu, m-am răsucit pe spate, m-am rostogolit într-o parte, m-am lovit cu fruntea de ceva.

— Să ne cărăm de aici!

Bineînţeles. Eram în maşină. În taxiul lui Hamid.

— Te-au stâlcit în bătaie.

M-am întors pe burtă, am întins capul înainte şi am vomitat pe jos.

— Fir-ar să fie. Acum chiar că trebuie să ne cărăm. Încercam să rămân conştient. Voiam să mă ţin de mânerul portierei. Încercam să deschid ochii. În zadar.

— Nu durează decât cinşpe minute. Cinşpe minute.

— Cinşpe minute. Până unde?

7

O îmbrăţişam pe Johanna, îi adulmecam gâtul, îi sărutam buzele calde. Ea chicotea, îşi dădea capul uşor pe spate şi mă privea. Voiam să spun ceva, dar acum era iarăşi în braţele mele şi îşi aşeza capul pe pieptul meu. O mângâiam pe cap, îi răsfiram părul cu degetele şi îmi puneam o mână pe ceafa ei îngustă, delicată şi fierbinte la rădăcina părului.

Cu vârfurile degetelor îi urmăream muşchii, punctul acela sensibil de care depinde totul, de care depinde viaţa. Îşi înălţa privirea, mă pierdeam iarăşi în ochii ei, în care descopeream acum un reflex verzui. O strângeam tot mai aproape de mine. Era mică şi moale, ca în fiecare dimineaţă după ce suna ceasul, când se lipea de mine, cu braţul peste pieptul meu şi mâna pe umăr, îşi apăsa fruntea de obrazul meu şi aţipea la loc, fornăia uşor sau spunea ceva drăguţ şi haios.

O ţineam strâns, de parcă aş fi ştiut că, dacă i-aş fi dat acum drumul, ar fi fost pentru totdeauna. Îi miroseam capul, îi inspiram aromele, parcă aş fi vrut să le păstrez undeva la loc sigur, pentru a mi le aminti exact şi un timp îndelungat. Johanna respira regulat, ne învăluia tăcerea şi ne aflam în siguranţă, ne aveam unul pe altul.

Apoi Johanna se înfioră, aşa cum făcea uneori când adormea. Cineva trăgea de ea. Eu o trăgeam înapoi, o lipeam mai strâns de mine, dar celălalt era mai puternic şi stăruitor. O ţineam strâns, nu aveam să cedez. Încercam să-i văd chipul, dar ea îşi ţinea capul plecat. Braţele mele îşi pierdeau vlaga, celălalt ieşea învingător, iar Johanna îmi scăpa din strânsoare şi dispărea în beznă. Când n-am mai văzut-o şi în urma ei nu a rămas decât un gol, am început să tremur de frig. Dârdâiam, iar braţele şi mâinile mele nu mai erau bune de nimic.

Lumina venea de la o firmă cu neon, care iradia roşu-închis în spatele perdelei subţiri şi conţinea litere caligrafiate. Am studiat-o o vreme de la stânga la dreapta, până când am priceput că o citeam răsturnată în oglindă. Am reuşit în cele din urmă să o descifrez de la dreapta la stânga: Kebab Pizzerie.

Mă mânca urechea stângă, am simţit un plasture sub degete şi un dop foşnitor din hârtie. Stăteam culcat pe o parte, iar mâna mea dreaptă, care se afla sub mine, îmi amorţise. Am tras-o de sub mine, m-am prins de marginea saltelei şi m-am ridicat în capul oaselor.

Mă aflam într-un soi de debara. În gură aveam gust de sânge şi de metal necunoscut. Şedeam nemişcat, am tras de câteva ori aer în piept, mi-am lăsat braţul cu mâna amorţită să atârne şi l-am legănat precaut. Fiecare suflare îmi trimitea un junghi în spinare.

De după perdea se auzea o discuţie într-o limbă necunoscută mie: întâi vocea unui bărbat, apoi vocea unei femei. Mi-am amintit ce visasem, m-a cuprins spaima şi mi-am scos telefonul din buzunarul pantalonilor.

Ecranul era negru. Ori îl nimerise bâta, ori se descărcase. Spaima se înteţi.

Am încercat să mă ridic, dar nu mă ţineau picioarele şi m-am prăbuşit la loc, pe pat.

Mi-am agăţat privirea de literele care ardeau roşii în spatele perdelei şi aşa am reuşit

să rămân aşezat. Am respirat o vreme şi, când am fost sigur că nu voi leşina, m-am uitat în jur. Pereţi cenuşii de beton, în faţa lor cutii de carton şi gunoaie, lângă uşă saci de plastic cu doze goale şi pline de băuturi răcoritoare. În rest, un scaun, de speteaza căruia atârna rucsacul pe care mi-l dăduse Ahti. Mai puţin de doi metri mă despărţeau de el.

Mi-am aşezat iarăşi picioarele pe podea şi, învăţat minte după prima încercare, m-am ridicat sprijinindu-mă de perete. Am ajuns la rucsac, l-am înşfăcat, m-am întors la loc şi m-am aşezat. În mână simţeam greutatea armei, când mi-a căzut rucsacul pe jos.

Discuţia din spatele perdelei s-a curmat.

Când s-a dat perdeaua la o parte, stăteam cu pistolul în poală. L-am recunoscut pe Hamid, deşi razele de lumină roşie erau acum în spatele lui, astfel încât faţa îi era în umbră, iar în jurul capului avea un cerc luminos care estompa contururile.

— Fără frică, spuse.

Am scuturat din cap, am deschis gura şi mi-am mişcat limba, dar n-am scos nici un sunet.

— Apă, l-am auzit pe Hamid strigând.

Curând, perdeaua a fost dată complet la o parte. O femeie intră, într-o mână ducea o cană cu apă, în cealaltă un pahar. Umplu paharul şi mi-l dădu.

Am băut, de parcă n-o mai făcusem niciodată. Jumătate din apă mi se scurse pe piept, jumătate am împroşcat-o tuşind. Trebuia să învăţ din nou să înghit. Cu al doilea pahar m-am descurcat mai bine, iar femeia n-a mai fost nevoită să sară înapoi ca să se ferească de jetul de apă.

Avea în jur de treizeci de ani, ochi căprui şi un ten în aceeaşi nuanţă delicată de cafeniu ca Hamid. Părul lung şi negru era prins la ceafă într-un coc, astfel încât cerceii mari de argint de la urechi îi jucau în voie. Peste jeanşii de culoare închisă şi tricoul galben cu mâneci lungi îşi legase un şorţ de un alb strălucitor. Îmi întinse rucsacul.

— Verişoara mea, spuse Hamid, indicând cu capul în direcţia ei. Se apropie de mine şi arătă cu degetul spre urechea mea. Ea a ştiut ce e de făcut.

Am atins cu degetul dopul de hârtie şi plasturele, din cauza cărora auzeam tot timpul foşnete şi vâjâieli. Dar nu mă mai durea urechea şi pentru asta îi eram recunoscător femeii. I-am spus acest lucru lui Hamid.

— Tocmai, spuse zâmbind. Cât pe-aci să te omoare în bătaie.

Şi femeia zâmbi.

Am încercat şi eu.

— Mulţumesc, i-am spus. Întâi în finlandeză, apoi în engleză.

— Ştiu finlandeză, spuse. Pentru puţin.

— Tapani, am spus şi i-am întins mâna.

— Nina.

Mâna ei era caldă şi îngustă şi am reţinut-o în mâna mea ceva mai mult timp decât ar fi fost necesar. Atingerea ei delicată îmi aminti de visul cu soţia mea, a cărei mână era la fel de netedă şi gingaşă ca a Ninei. M-au năpădit o mie de amintiri, situaţii în care o atingeam pe Johanna. Noaptea pe stradă, când ne întorceam de la cinema acasă, pe furiş sub masă, în timpul unor cine plicticoase sau în dimineţile de vară, când o

conduceam la serviciu.

Nina observă.

— Scuze, am spus.

Hamid interveni:

— Ai cam dat de bucluc.

Fiindcă nu era departe de adevăr, am aprobat din cap.

— Poţi să ne povesteşti?

— De ce nu, dacă îmi spui şi tu unde mă aflu.

— În Kallio, spuse Hamid.

Le-am povestit că soţia mea dispăruse şi că trebuia să pornesc din nou în căutarea ei. Pistolul era al meu şi voiam să-i dau nişte bani pentru faptul că mi-l înapoiase. Cât timp am vorbit, Hamid nu-şi dezlipi privirea de la mine.

Nina se ridică de pe scaun, intră în local şi îşi aduse poşeta. Scoase dinăuntru o cutie cu calmante şi mi-o dădu.

— Mulţumesc, am spus, am scos din folie două tablete şi le-am înghiţit cu apă.

Hamid se duse acum la rândul lui în local, zăngăni o vreme cu nişte vase şi se întoarse cu un păhărel pe o farfurie.

— Ceai. Cu mult zahăr, spuse.

Ceaiul era închis la culoare precum cafeaua, fierbinte şi atât de dulce, încât mă săgetă în dinţi. Am golit paharul din câteva înghiţituri, lichidul cald mă unse pe gât şi ajunse apoi în stomac.

Când am fost sigur că ceaiul va rămâne la locul lui, m-am ridicat în picioare şi am făcut câţiva paşi clătinându-mă. M-am apropiat şovăitor de uşă şi am trecut dincolo. Era un local mic. Încăperea era pe jumătate ocupată de o bucătărie deschisă, care se întindea de-a lungul unui perete şi un bufet pentru salate, în cealaltă jumătate se aflau trei măsuţe. Scaunele de lemn îşi aşteptau clienţii. De un perete era fixat un televizor, pe ecran ardea un foc cu văpăi.

— Ştiri locale? Am întrebat.

Nina clătină din cap.

— De acasă de la noi, spuse Hamid.

M-am uitat iarăşi la incendiu, arăta ca toate incendiile din lumea asta.

— Îmi pare rău, i-am spus lui Hamid.

— Şi mie, răspunse acesta.

Nina luă telecomanda de lângă casa de marcat şi schimbă programul. Helsinki avea un canal propriu de ştiri, ce relata neîntrerupt situaţia din oraş. Am rugat-o pe Nina să schimbe pe programul acesta. Apăsă câteva butoane.

Între timp am scos telefonul din buzunar şi le-am cerut un încărcător. Hamid mi-a luat telefonul şi s-a dus cu el în spatele tejghelei.

M-am aşezat pe un scaun şi m-am uitat la ceasul de perete: era unu şi douăsprezece minute. Mă simţeam sleit de puteri. Prin minte îmi treceau gânduri pe care nu voiam să le duc până la capăt, toate se învârteau în jurul Johannei. Simpla bănuială sau temerea că i s-ar fi putut întâmpla ceva asemănător celor întâmplate mie era mai dureroasă decât bătaia pe care o încasasem.

Ştirile locale nu-mi ofereau nici un indiciu cu privire la Johanna. Numărul jafurilor armate crescuse, acum se săvârşeau şi ziua în amiaza mare şi în cartiere tot mai apropiate de centrul oraşului. Unul dintre zgârie-norii din cartierul Pasila fusese incendiat în cursul serii. Ambuteiaje pe şoselele dinspre graniţa estică spre capitală. Aveau şi câteva ştiri pozitive: se scosese apa din tunelurile de metrou, iar trenurile reîncepuseră să circule. Şi se suplimentase personalul înarmat de pază.

Nimic din ce mi-ar fi putut folosi mie.

Hamid se aşeză lângă mine la masă.

— Lasă că o să fie bine, mi-a spus când mi-am întors privirea de la televizor către el.

Puţin mai târziu stăteam afară, în faţa pizzeriei, trăgeam în piept aerul rarefiat şi usturător al nopţii şi studiam copacii din spatele bibliotecii, neclintiţi, sclipind de la ploaie şi cu stropi de apă picurând de pe crengi, aşteptând primăvara, căldura şi renaşterea la o viaţă nouă. Solul pe care stăteau era rece ca gheaţa şi aşa avea să mai rămână câteva luni bune, însă copacii nu se agitau, nu se scuturau şi nu cereau nimănui socoteală pentru situaţia neplăcută în care se aflau. M-am trezit din meditaţie, când a apărut după colţ, în marşarier, taxiul lui Hamid şi s-a oprit în faţa mea.

În maşină am reuşit să-mi pornesc telefonul. Nici o veste de la Johanna. Mi-am şters cu o batistă lobul urechii, care reîncepuse să sângereze când mă spălasem pe faţă. Batista s-a înroşit într-o clipă, am luat alta şi mi-am lipit-o de ureche.

Am ocolit de departe străzile blocate din cauza incendiului, am ajuns în Pasila de vest şi apoi, fără nici un fel de probleme, în apropierea sediului poliţiei. Hamid a oprit la două sute de metri de intrarea principală, iar eu i-am strecurat în mână, pentru a nu ştiu câta oară, o bancnotă. Habar n-aveam cât mă costase deja călătoria.

Îmi salvase viaţa şi pentru asta eram dispus să plătesc în plus. L-am rugat să mă aştepte. Dacă nu mă înapoiam într-o oră, putea să-şi caute un alt client.

Am mers atât de drept pe cât îmi permiteau durerile de spate, mi-am vârât în buzunarul hainei batista plină de sânge şi am afişat mina cea mai prietenoasă şi neutră de care eram în stare fără oglindă. Cu toate acestea, drumul meu mai că se încheie la poarta teritoriului îngrădit.

Nu, n-aveam permis de trecere.

Nu, nu mă aştepta nimeni.

Am explicat că voiam să stau de vorbă cu comisarul Harri Jaatinen, în legătură cu cel care-şi spunea Tămăduitorul. Poliţistul, un tânăr cu vestă groasă antiglonţ, cască pe cap şi armă de asalt în mână, care se uita întruna ba în stânga, ba în dreapta, mă ascultă o vreme, apoi se înapoie fără nici un cuvânt la postul lui, zăbovi acolo o clipă şi deschise în cele din urmă poarta.

Am fost trimis la punctul de control, unde mi s-a luat telefonul şi mi s-a înmânat un permis de vizitator, pe care trebuia să-l port legat la gât. Într-un final am pătruns în clădirea a cărei hală spaţioasă de intrare era plină de oameni aşteptând. Nu mai era decât un singur scaun liber. Am profitat de ocazie pentru a mă odihni puţin.

Vizavi de mine şedea o pereche bine îmbrăcată, după toate aparenţele înstărită, cam de vârsta mea şi a Johannei. Femeia zăcea pe jumătate întinsă în poala bărbatului şi scâncea încet. Mototolea în pumni nişte batiste, iar faţa ei acoperită de pete roşii părea

dislocată. Bărbatul era palid, privea împietrit în gol şi îşi mângâia mecanic cu o mână soţia pe spate.

Am închis ochii şi am aşteptat.

8

— Tapani Lehtinen.

— Dacă vrei să reclami un caz de furt, jaf sau vătămare corporală, trebuie să iei un bon de la primul ghişeu.

Harri Jaatinen arăta în mod surprinzător exact ca la ştirile locale, era la fel de înalt şi avea trăsături la fel de aspre. M-am ridicat de pe scaun şi am apucat mâna pe care mi-o întindea. Jaatinen era mai în vârstă decât mine cu ani buni, mergea probabil pe şaizeci, iar tâmplele încărunţite, mustaţa şi ochii de un albastru cenuşiu îl făceau să semene izbitor de bine cu psihologul american de odinioară, Dr. Phil. Mi-am dat însă foarte curând seama unde se terminau asemănările. În vreme ce Dr. Phil linguşea şi mângâia cu o empatie prefăcută, glasul lui Jaatinen suna sec, aspru şi intransigent. Codeala, sentimentalismul şi măgulirile îi erau străine. El constata şi înştiinţa. Îmi strânse mâna cu putere, ca un profesionist.

Mi-am dus instinctiv mâna la urechea bandajată, nici nu-mi trecuse prin minte să reclam incidentul şi, prin urmare, am scuturat din cap.

— Ce m-a adus aici e Tămăduitorul. Cred că soţia mea, jurnalista Johanna Lehtinen, te-a contactat deja în legătură cu povestea asta.

Jaatinen păru să ştie la ce mă referream. Îşi mută greutatea de pe un picior pe altul.

— Da, în legătură cu asta, dar şi cu multe altele, spuse şi nu mi-am putut da seama dacă pe faţa lui se ivi umbra unui zâmbet bucuros sau a unei amintiri neplăcute. Apoi mă întrebă: nu vrei o cafea?

Cafeaua era amară, dar caldă. În încăperea austeră se aflau o masă, două scaune şi computerul lui Jaatinen.

I-am relatat evenimentele din ultimele douăzeci şi patru de ore: dispariţia Johannei şi tot ce aflasem despre investigaţiile ei. Ce întreprinsesem şi nu-mi adusese nimic altceva decât o ureche bandajată, o spinare învineţită şi vaga teorie a valurilor mării.

— Johanna e o jurnalistă bună, ne-a ajutat de multe ori, spuse Jaatinen după ce încheiasem.

Vocea lui părea ideală pentru astfel de situaţii, nu urca şi nu cobora, nu avea nici un fel de nuanţe sau substraturi şi era nepărtinitoare. Spre surprinderea mea mai era şi plăcută.

— Dar, după cum sigur ştii, în momentul de faţă nu avem suficient personal. Şi, sunt convins că mă înţelegi, nu am din păcate pe nimeni care să o caute pe soţia ta sau pe oricine altcineva.

— Nici nu mă gândeam la asta, am spus. Vreau să aflu mai multe despre Tămăduitor, pentru că asta mă va conduce la Johanna.

Jaatinen scutură vehement din cap.

— Nu e sigur.

— Dar nu am nici o altă pistă. Iar poliţia n-ar avea nimic de pierdut. Ori o găsesc pe Johanna, ori n-o găsesc. Tu, în orice caz, ai un om în plus care să ancheteze cazurile familiilor ucise. Toţi avem de câştigat.

Jaatinen mă cântări din priviri şi nu spuse deocamdată nimic. Poate încerca să aprecieze seriozitatea mea, mă compara poate cu miile de oameni care fie îi ceruseră, fie îi oferiseră ajutorul de-a lungul anilor cât lucrase în poliţie. Stând acolo, pe scaun, încercam să par cât mai cinstit posibil, să las impresia unui om de la care ar fi avut mult de câştigat. Însă dopul din ureche îmi cam zădărnicea încercările.

— Nu avem decât pentru câteva cazuri rezultatele ADN, fiindcă laboratorul e depăşit de situaţie, iar unele aparate nu mai funcţionează. Dar pentru ultimul caz, cel din cartierul Eira, am obţinut rezultatele şi ce am să-ţi spun acum e strict confidenţial. Am să-ţi spun lucrurile astea din mai multe motive şi cel mai important este că Johanna ne-a ajutat foarte mult, acum trei ani, să rezolvăm cazurile acelea de răpire.

Jaatinen sorbi din cafea, se uită în ceaşcă şi păru mulţumit. Am fost mirat şi am gustat şi eu încă o dată. Cafeaua era cu greu băubilă.

— Avem un suspect, acelaşi ca în primul caz, adică cel al crimelor din Tapiola. Atunci am reuşit să recoltăm material ADN şi chiar să convingem laboratorul să îl examineze, un lucru tot mai rar.

Jaatinen sorbi din nou din cafea. Părea să o savureze în asemenea măsură, încât amâna în mod intenţionat să o înghită.

— Am comparat aşadar probele cu datele ADN ale întregii populaţii şi am găsit un nume. Dar avem o problemă.

Ochii albaştri-cenuşii ai lui Jaatinen străluceau în încăperea slab luminată. Brusc păru să stea mai aproape de mine decât îmi păruse iniţial. Ori se micşorase spaţiul din jurul nostru, iar pereţii ne împingeau mai aproape unul de celălalt.

— Individul a murit acum cinci ani, în marea epidemie de gripă.

— Aha, am spus după câteva clipe de tăcere şi am încercat să-mi găsesc locul în biroul micşorat.

Jaatinen aşeză ceaşca de cafea pe masă, se lăsă cu toată greutatea coaielor pe tăblia acesteia şi se împinse înainte. Dacă masa ar fi fost vie, ar fi urlat de durere.

— Era student la medicină în ultimul an, îl chema Pasi Tarkiainen. A murit acasă.

— Şi asta ce înseamnă?

Expresia de pe faţa lui Jaatinen era neschimbată, timbrul vocii lui la fel. După toate aparenţele, era obişnuit să dea lămuriri unor oameni mai înceţi la minte decât el.

— Asta înseamnă că avem un medicinist mort, care lasă urme în locuri în care dăm peste oameni morţi. Şi care îşi spune probabil Tămăduitorul.

— Există desigur o explicaţie.

Jaatinen păru să-mi împărtăşească părerea. Buzele lui ţuguiate şi bărbia împinsă înainte spuneau: „Corect, tocmai asta e”.

— Bineînţeles că există. Dar nu avem suficienţi oameni pentru a o găsi. Trei dintre anchetatorii care se ocupau şi de cazul acesta şi-au dat ieri în mod oficial demisia. Săptămâna trecută, doi dintre oamenii mei n-au mai apărut la serviciu. Şi se pare că nici n-or să se mai întoarcă vreodată, fiindcă şi-au luat armele cu ei, dar au lăsat legitimaţiile aici. Nici nu vreau să ştiu care e situaţia în alte branşe, cel puţin oamenii noştri făceau aici ce-şi doriseră dintotdeauna să facă.

Jaatinen bătu de câteva ori cu vârfurile degetelor în masă, părea şi mai sumbru.

— Nu facem altceva decât să înregistrăm cazuri noi. Nu mai apucăm deloc să investigăm, pentru că ne vin întruna cazuri noi, unele mai urâte decât altele. Suntem tot timpul în mişcare şi totuşi ne mişcăm pe loc. Poate ar trebui să-mi iau şi eu tălpăşiţa, cât mai pot. Dar unde să mă duc? N-am nici cea mai mică idee.

— Johanna ştia de Tarkiainen? Am întrebat.

Jaatinen se lăsă pe spate. Părea să cântărească din nou nu doar persoana mea, ci şi întreaga situaţie.

— Probabil nu. Sau poate aflase din propriile ei investigaţii. Fiindcă noi nu mai suntem de mult instituţia perfect ermetică de pe vremuri. Doar şi eu îţi spun ţie acum anumite lucruri. Dar să fi ştiut ea? Nu cred.

M-am instalat mai comod pe scaun şi am încercat să-mi aşez piciorul stâng peste cel drept, însă durerea din spate mă împiedică. Parcă mi-ar fi răsucit cineva o şurubelniţă în nerv. Am gemut şi am readus piciorul stâng în poziţia iniţială.

— Ştii cine erau? întrebă Jaatinen.

— Bătăuşii?

Dădu din cap. De data aceasta oarecum cu blândeţe.

Am ridicat din umeri. După părerea mea n-avea nici o importanţă.

— Bănuiesc că nişte sadici de meserie, angajaţi la vreuna dintre firmele de pază. Casele de acolo sunt încă locuite, iar oamenii îşi pot permite să plătească pentru păstrarea ordinii şi curăţeniei în zona lor.

— O branşă în creştere continuă, spuse Jaatinen. Mulţi dintre oamenii noştri au trecut dincolo. Vor să câştige bani frumoşi, să se poată muta în nord. Dar nici acolo n-au cum să încapă toţi. Iar meseria aia nu e mai uşoară decât a noastră.

Trebuia să readuc discuţia pe vechiul făgaş. Misiunea mea era să o caut pe Johanna, nu să dezbat schimbările dezastruoase de pe piaţa muncii.

— Să presupunem că ai avea timp să investighezi cazul Tămăduitorului şi al lui Tarkiainen, am spus. Cu ce ai începe?

Jaatinen păru să fi aşteptat întrebarea. Nu stătu pe gânduri nici o clipă şi spuse:

— L-aş căuta pe Tarkiainen. Mort sau nu.

— Şi cum anume? Am întrebat.

— Cu informaţiile pe care le ai acum, cu instinctul tău şi cu mult noroc. De toate acestea ai nevoie. Tarkiainen e în viaţă, e un fapt dovedit. Pe undeva sunt oameni care ştiu acest lucru. M-ar mira să se fi îndepărtat foarte mult de vechiul lui mediu. Ceva îmi spune că zonele prin care circulă îi sunt familiare. La fel şi persoanele din jurul său. Eu aş încerca să dau de vechile lui cunoştinţe: colegi de muncă, vecini, parteneri de golf, oameni care-i împărtăşesc concepţiile. O mai fi păstrat legătura cu vreunul dintre ei. Poate există şi o crâşmă prin care-şi face veacul.

Jaatinen amuţi şi păru să lase în mod intenţionat loc pentru următoarea întrebare firească:

— Deci tu nu crezi că Tarkiainen e mort.

Jaatinen răspunse fără să stea pe gânduri.

— Nu, rosti cu glasul lui imperturbabil şi aspru.

Am mai stat de vorbă încă zece minute, timp în care s-a accentuat tot mai mult

senzaţia că eram totuşi ţinut la distanţă. Aflasem multe, dar desigur nu tot. N-am mai cerut informaţii suplimentare. Şi n-am reuşit nici să-l întreb pe Jaatinen în faţă cum aprecia şansele Johannei. Dar îmi vorbi despre cazurile de răpire de acum trei ani, la elucidarea cărora contribuise şi Johanna, astfel încât fetiţele de şase şi opt ani, traumatizate desigur, putuseră fi aduse acasă la părinţii lor. Am priceput că, povestindu-mi toate acestea, voia să mă încurajeze şi am făcut tot ce mi-a stat în putinţă pentru a culege fiecare sămânţă de speranţă.

Am rămas o vreme tăcuţi, după care Jaatinen s-a sculat în picioare şi şi-a ridicat pantalonii de costum închişi la culoare. Am făcut şi eu acelaşi lucru cu jeanşii mei şi am simţit acelaşi junghi ascuţit în spate. Ne-am strâns mâinile şi i-am mulţumit pentru timpul acordat.

— Mergem mai departe, spuse.

— Da, mergem mai departe, am răspuns.

Abia când am ajuns în dreptul uşii am pătruns cu adevărat înţelesul cuvintelor lui. M-am răsucit şi am întrebat:

— De ce vrei să mergi mai departe?

Pentru o clipă, Jaatinen nu mai semănă cu Dr. Phil, ci cu altcineva, poate cu el însuşi.

— Da, de ce, spuse şi sună mai degrabă a constatare decât întrebare.

Pe chipul lui se ivi ceva, poate o urmă de bucurie tăcută sau de mare necaz.

— Aici avem încă posibilitatea de a face mai mult bine decât rău. Iar eu sunt poliţist. Cred în ceea ce fac. Până la proba contrarie.

9

— Eşti cel mai ciudat om pe care-l cunosc, îmi spusese Johanna cândva şi mă cuprinsese cu braţele. Eşti în stare să stai ore-n şir pe scaunul tău, să te uiţi în gol şi să pari totuşi perfect concentrat.

— Ei, nu e chiar aşa, replicasem eu trezit din reverie. Nu mă uit în gol. Lucrez.

— Mai fă o pauză, spusese ea râzând, să nu te surmenezi.

Apoi se aşezase călare pe picioarele mele, astfel încât tălpile ei nu mai atingeau podeaua, îşi lipise buzele de ale mele, mă sărutase lung şi râsese iarăşi.

Cele mai importante momente din viaţă sunt atât de trecătoare şi fireşti încât, atunci când le trăim, nu le acordăm atenţia cuvenită. Abia mai târziu ne trece prin minte să deschidem gura, să-i mulţumim celuilalt sau să-i spunem că-l iubim. În clipa aceea, de pildă, aş fi dat orice să simt mâna delicată a Johannei pe faţă ori buzele ei calde, pline şi uscate, pe tâmplă.

Stăteam epuizat pe bancheta taxiului, cu privirea pierdută în întuneric şi mă simţeam îngrozitor în compania gândurilor mele. Hamid voia să ştie încotro s-o ia. Deocamdată nicăieri, am spus. Aveam nevoie de o clipă de răgaz. Ne aflam prin urmare noaptea, în Pasila, la marginea străzii, iar Hamid dădea ventilaţia când mai tare, când mai încet. Găsirea echilibrului părea să constituie şi pentru el o problemă.

Acum ploua atât de uşor şi mărunt, încât nu simţeai din primul moment ploaia rece de iarnă, ci abia mai târziu, când erai ud până la piele şi tremurai de frig. Ceasul digital de bord arăta ora două şi jumătate. Hamid îşi mişca buzele în ritmul înăbuşit al muzicii, mă privea în oglinda retrovizoare, se juca cu telefonul lui mobil şi se plictisea în mod evident. Am deschis în telefonul meu harta întocmită de către Johanna. Următoarele cartiere apăreau:

Tapiola, Lauttasaari, Kamppi, Kulosaari.

Tuomarinkylă, Pakila, Kumpula, Toolo, Punavuori.

Pe axele vest-est/nord-sud.

Am căutat cu Google numele lui Pasi Tarkiainen, dar nu am găsit nimic mai recent de cinci ani. Locuise în cel puţin patru cartiere diferite: Kallio, Toolo, Tapiola şi Munkkiniemi. Lucrase în cabinete medicale din Toolo, Eira şi din centru, în Kaivokatu.

M-am gândit la ce-mi spusese Jaatinen şi am comparat listele. Toolo apărea în fiecare dintre ele.

Am găsit şi o imagine cu Tarkiainen. Era de acum zece ani. Tânărul Pasi Tarkiainen nu arăta ca un ucigaş, ci ca un student la medicină voios, lipsit de griji şi optimist. Avea un râs atât de molipsitor, încât mai că îmi veni şi mie să râd. La o privire mai atentă, descopereai însă şi altceva. Ochii din spatele ochelarilor se deosebeau întrucâtva de gropiţele din obrajii plesnind de sănătate. Păreau mai maturi decât chipul căruia îi aparţineau, erau serioşi, ba chiar îngrijoraţi. Părul blond era tuns scurt, bretonul dat cu gel îi acoperea pe jumătate fruntea. În ciuda zâmbetului său larg făcea impresia unui bărbat care ia lucrurile foarte în serios.

Am dat drumul telefonului în poală, mi-am sprijinit capul de tetieră şi am părăsit

într-o clipă timpul şi locul în care mă aflam. Închizând ochii intram parcă într-o maşină a timpului, într-o secundă mă deplasam unde doream, înainte şi înapoi.

Johanna.

Mereu şi pretutindeni.

Am deschis ochii şi m-am trezit iarăşi în taxiul bătut de ploaie, în compania unui şofer nord-african.

I-am dat lui Hamid o adresă, iar el a pornit vizibil uşurat. Am ajuns pe strada unde se afla Spitalul Aurora. Geamurile clădirii supravegheate de armată reflectau luminile farurilor, părând să formeze nişte lungi şiruri de oglinzi. În special clinica de boli infecţioase era înconjurată de soldaţi. Circulau zvonuri cum că misiunea lor principală era să aibă grijă ca vizitatorii să rămână afară, iar pacienţii, înăuntru. Aceleaşi zvonuri vorbeau despre ebola, ciumă, difterie multirezistentă, tuberculoză, malarie. În întunericul nopţii, parcul din spatele clinicii părea un zid negru. Numărul celor care locuiau acolo permanent sau temporar se cunoştea doar cu aproximaţie. Zece mii era numărul vehiculat de majoritatea şi acceptat, în lipsa altuia dovedit.

Am mers mai departe, spre Arena Sporturilor pe Gheaţă, în faţa căreia roiau noaptea sute de oameni, se instalau seară de seară acolo, transformând adăpostul temporar într-unul permanent.

În intersecţia cu Mannerheimintie stătea un tramvai întunecat. Abandonat, parcă l-ar fi aşezat careva din greşeală acolo şi apoi ar fi plecat. Hamid încetini, ocoli tramvaiul şi o luă către Tdolo.

În câteva minute am ajuns în Museokatu. Pasi Tarkiainen locuise aici la numărul 24, iar managerul firmei de ambalaje din plastic şi ceilalţi patru membri ai familiei sale fuseseră ucişi în strada Vănrikki Stoolin la numărul 3. O sută de metri despărţeau fostul domiciliu al lui Tarkiainen de locul crimei.

Lui Hamid nu i-am spus de ce ne opriserăm acolo, în fond, nu prea ştiam nici eu de ce.

Am coborât, m-am dus până la numărul 24 şi m-am uitat înspre strada Vanrikki Stoolin. Ploaia îmi atinse la început faţa cu stropi mărunţi, apoi o lovi cu stropi grei şi îngheţaţi, care mi se prelingeau pe sub guler. Cercetam strada udă, cufundată în întuneric, îmi plimbam privirea de-a lungul ei, dar nimic nu părea să semnaleze prezenţa unui ucigaş în serie sau a soţiei mele dispărute.

Am pornit către strada Vanrikki Stoolin numărul 3 şi m-am uitat de acolo în direcţia opusă. Majoritatea apartamentelor din Museokatu 24 aveau vedere directă către locul în care mă aflam. Faţada clădirii era însă întunecată, cu excepţia ultimului etaj, unde am numărat un şir de şase ferestre luminate.

M-am întors la taxi şi am dat să urc, când am descoperit la oarecare distanţă o firmă cu lumini galbene şi verzi. Cum de nu mă gândisem la asta?

L-am rugat pe Hamid să aştepte şi am străbătut o sută de metri cu umerii ridicaţi şi mâinile afundate în buzunare, de parcă m-aş fi putut proteja astfel de umezeală. M-au năpădit amintirile, veneau într-o ordine întâmplătoare, fără să ţină cont de anul şi caracterul evenimentului pe care-l evocau. Oaspeţi nepoftiţi, unul mai indezirabil decât altul.

Anumite lucruri nu se schimbă pe măsură ce trec anii, nu devin mai bune sau mai frumoase. Localul avea aceeaşi atmosferă şi acelaşi aspect ca acum zece sau cincisprezece ani. Am urcat cele patru trepte din stradă şi privirea mi-a căzut pe tejgheaua lungă. În dreapta mea erau trei mese, în stânga, într-o încăpere mai mare, alte zece. În spatele barului era o deschizătură prin care se vedea încăperea din dos, în care mai erau alte câteva mese. Localul plin de lume vibra de muzică şi zarvă.

Cu chiu, cu vai mi-am croit calea prin mulţimea din faţa barului şi am comandat o bere. Mi s-a trântit în faţă o halbă, am plătit şi m-am uitat în jur după vreun cunoscut. Pe chelnerii care mişunau în spatele tejghelei nu-i cunoşteam, nici pe beţivanul cu barba încâlcită, surprinzător de tânăr la o privire mai atentă, care se ivi brusc lângă mine şi-mi ceru bani.

În localul acesta venisem foarte des pe vremuri. Se afla în drumul meu, când locuiam aici, în zonă. Mergeam înainte de a fi cu Johanna, o perioadă mai puţin bună din viaţa mea.

Majoritatea grupurilor de la mese ajunseseră deja în stadiul în care nu mai puteau purta o discuţie. Toţi bolboroseau câte ceva, se sprijineau unii de alţii şi se concentrau pe băut. Nu ştiam pe nimeni şi am intrat în încăperea din spate.

Acolo, aerul era şi mai insuportabil decât în încăperile din faţă. Mirosul de rachiu şi izul înţepător de urină se luptau pentru supremaţie. La mese, nici o faţă cunoscută. Când să fac cale întoarsă, am zărit în spate o uşă întredeschisă şi, prin crăpătura acesteia, un chip cunoscut.

Îl ştiam de pe vremuri pe barmanul lat în umeri. Tocmai terminase de stivuit nişte cutii, o luă pe cea de sus sub braţ, ieşi din depozit şi închise uşa în urma lui cu cotul. Mă zări şi el. L-am salutat voios, cu speranţa că-mi voi aminti numele lui. Dar în zadar. Îmi răspunse sec la salut şi se îndreptă, cu o cutie cu sticle de votcă sub braţ, către bar.

M-am căznit să ajung şi eu în faţă, m-am luptat să ocup un loc la bar, am aşezat halba pe tejgheaua din sticlă şi mi-am mânjit cu ocazia aceasta mâna cu ceva lipicios. L-am salutat din nou pe barman. Deveni atent la mine, veni mai aproape şi se postă ca un munte în faţa mea. Nu se schimbase mai deloc în ultimii zece ani, i se înăspriseră doar trăsăturile şi în jurul gurii îi apăruseră riduri adânci. Privirea îi era tulbure şi devenise mai sceptică, aşa cum se întâmplă uneori cu vârsta. Părul îl purta încă prins în coadă, umerii erau şi mai laţi, iar barba îi acoperea încă, la fel ca odinioară, ca un covor murdar, de culoare închisă, bărbia.

Am scos telefonul din buzunarul pantalonilor.

— Veneam pe aici mai demult, am spus.

— Îmi amintesc, spuse şi adăugă apăsat: vag.

— Soţia mea a dispărut.

— Asta nu-mi amintesc.

— Ea nu a fost niciodată aici, am spus.

Barmanul mă privea acum aşa cum îi privea probabil pe toţi ceilalţi clienţi. Ştia prea bine că nu era indicat să poarte alte discuţii cu beţivanii în afara celor care se limitau la comanda unei beri. Faţa lui căpătă o expresie perfect neutră, impenetrabilă: din punctul lui de vedere, discuţia noastră se încheiase. Dădu să plece, când am ridicat mâna.

— Stai, am spus şi l-am făcut să se întoarcă iarăşi către mine. Nu-mi caut numai soţia, îl caut şi pe bărbatul acesta.

Am deschis fotografia lui Pasi Tarkiainen pe ecranul telefonului, am mărit-o şi i-am dat telefonul. În mâna lui uriaşă, telefonul se mici la dimensiunea unei cutii de chibrituri.

— L-ai văzut vreodată pe aici? Am întrebat.

Îşi înălţă privirea şi îmi înapoie telefonul. Colţurile gurii i se ridicaseră puţin, ochii se întredeschiseseră.

— Niciodată, spuse, dar expresia neutră a feţei lui se modifică abia perceptibil.

L-am fixat o vreme cu privirea, în încercarea de a readuce pe chipul lui slaba tresărire pe care tocmai o sesizasem.

— A locuit mai demult prin apropiere, am spus. Cred că trecea des pe aici.

Barmanul îşi întinse braţul musculos în direcţia mea şi îmi atinse nasul cu degetul arătător.

— Cel care trecea foarte des pe aici erai chiar tu, dar nu-mi amintesc decât o singură dată, cu mulţi ani în urmă, când a trebuit să te cărăm până la taxi.

Am aşezat halba goală pe tejghea şi mi-am mânjit iarăşi mâna.

— Îţi sunt recunoscător, am spus şi mi-am plimbat privirea de-a lungul tejghelei, în căutarea a ceva cu care să-mi şterg mâna. N-am găsit nimic şi am lăsat-o prin urmare aşa cum era.

M-am uitat la poză şi i-am arătat-o iar barmanului. Nici nu mai catadicsi să o privească. Acum, indiferenţa lui nu mai părea însă degajată şi naturală ca la începutul discuţiei noastre, ci mai degrabă forţată.

— Ştiai că tipul e mort?

Ridică din umeri. Parcă ar fi ridicat şi coborât un zid.

— Mai bei ceva? Dacă nu, o să-i servesc acum pe cei care vor să bea.

— Tipul a murit acum cinci ani, am spus, în timpul epidemiei de gripă.

— Mulţi au murit atunci.

— Aşa e, am spus. Şi puţini dintre ei au înviat.

Mâinile lui rămaseră suspendate în aer. Apoi aşeză pe tejghea sticla de vin roşu din mâna dreaptă şi paharul din cea stângă.

— Ce-ar fi să-ţi punem noi ţie interdicţie de a mai călca pe aici? întrebă.

— N-am băut decât un singur pahar, am spus. Se pare că te-a deranjat rău de tot chestia asta. Ori vrei să-mi pui interdicţie fiindcă tipul ăsta a murit de gripă acum cinci ani?

I-am arătat iarăşi fotografia lui Tarkiainen, iar el nu găsi nici de data aceasta de cuviinţă să se uite la ea.

— Cum te cheamă? Sau lasă, nu te obosi să-mi spui, aflu eu oricum.

Se îndreptă de spate, îşi încordă bicepşii şi îşi etală umerii în toată lăţimea lor. Cine inventase expresia „un om cât un dulap” se gândise probabil la el.

— De ce vrei să ştii cum mă cheamă? Am întrebat.

Se aplecă spre mine, cu bărbia aproape lipită de piept. Mă privea de jos, umerii obrajilor lui erau în umbră.

— Ca să ştiu cine are interdicţie de a intra în local şi să le spun şi celorlalţi angajaţi că tipul ăsta n-are ce căuta aici.

— O să-i spui şi lui Pasi Tarkiainen?

Făcu un semn către uşă. O namilă cu o chelie cărnoasă şi rozalie ca somonul se apropie.

— Ne mai vedem, i-am aruncat degajat barmanului.

Am pornit în direcţia uşii şi a namilei, căreia i-am simţit de la distanţă de câţiva metri after-shave-ul, aşteptând din clipă în clipă să mă înhaţe. Namila îi aruncă însă o privire barmanului, se dădu la o parte şi îmi dădu voie să ies. Fără să privesc în urmă, am ieşit în stradă şi am pornit către taxi.

O jumătate de oră mai târziu stăteam întins în pat şi priveam afară, în negura nopţii, fără să văd, desigur, ceva.

Mă gândeam la Johanna – şi nu voiam.

În casă era linişte, nimic nu se mişca, nicăieri. Abia atunci am realizat cât de obosit eram, cât de rău mă dureau toate, câtă foame mi-era şi cât de disperat mă simţeam. Nu eram în stare să-mi întorc privirea spre perna Johannei, cu atât mai puţin să-mi trag peste mine pătura ei, deşi numai cu a mea mi-era frig.

Ploaia bătea în pervaz într-un ritm variabil, făcea pauze lungi, răpăia apoi o vreme cu stropi deşi şi amuţea iarăşi. Am închis ochii, atent la vânt şi la ploaie, mi-am relaxat muşchii şi am deschis pumnii. Fără să-mi dau seama, sau fără să vreau, am adormit.

Cu o zi înainte de Ajunul Crăciunului

1

Am sărit din pat şi am înşfăcat telefonul de pe noptieră. Ora 6:05. Un număr necunoscut. Dormisem buştean aproape trei ore.

— Lehtinen, am răspuns şi aveam mintea atât de clară, de parcă fie n-aş fi dormit deloc, fie foarte mult, fără să ştiu eu însumi care din cele două variante era cea reală.

— Lassi Uutela. Mă gândesc că nu are nici un rost să întreb dacă te deranjez.

Mi-a stat inima în loc. Johanna.

— Nu, nu are rost, am spus şi am încercat să par calm, de parcă aş fi avut totul, inclusiv ceea ce aveam să aflu acum, sub control.

— Am veşti destul de proaste, care au în oarecare măsură de-a face şi cu Johanna. M-am gândit că vei vrea să ştii.

— Sigur că da.

— Fotograful acela, pe care am încercat să-l sunăm ieri.

— Da?

— E mort.

Am rămas fără replică. Inima îmi bătea în gât, curând avea să ajungă în tâmple.

— Despre Johanna nu avem încă nici o veste, spuse Lassi. L-au găsit doar pe Gromov. Prin urmare e posibil ca toată povestea asta să nu aibă nici o legătură cu Johanna.

— Unde l-au găsit? Am întrebat şi am înghiţit nodul din gât.

— A fost aruncat din maşină pe Tuusulantie, dar se pare că a murit altundeva.

— Când?

— Habar n-am. Şi probabil nici nu vom afla vreodată, de vreme ce nimeni nu va avea timp să rezolve cazul.

— Cum a murit?

— Nu mi s-a spus.

Mi-am tras şosetele în picioare, am înhăţat jeanşii atârnaţi de tăblia patului şi am stat să mă gândesc câteva clipe.

— Era îmbrăcat, avea ceva prin buzunare?

Lassi nu răspunse imediat. Auzeam limpede clămpănitul degetelor lui pe tastatură.

— Nici o informaţie, spuse. Sau ba da, atâta ştiu că nu avea nici aparatul de fotografiat, nici telefonul la el.

— Mă gândeam mai degrabă la un carneţel, fotografii au de obicei aşa ceva în fiecare buzunar, sunt mici şi dacă nu cauţi atent, se poate întâmpla să le treci cu vederea.

Lassi îşi lăsă iarăşi timp.

— Păi, da, spuse tărăgănat şi iarăşi am auzit tastele clămpănind. Mă gândesc că mi-ar fi spus dacă ar fi avut vreun carneţel la el.

— Cine să-ţi fi spus? Poliţia?

— Poliţia nu mi-a spus absolut nimic, răspunse şi adăugă apoi, după o scurtă pauză apăsătoare. Mă refeream la oamenii de la firma de pază, care l-au găsit.

M-am ridicat în picioare şi, când m-am îndreptat de spate, am simţit o durere atât de ascuţită, încât mai că mi se tăie respiraţia. M-am ţinut de tăblia patului.

— Am crezut că poliţia l-a găsit.

— Nu, spuse Lassi. Angajaţii unei firme private de pază au sunat şi au spus că-l duc la patologie. Mai nou e permis, după cum poate ştii.

— Da, ştiu, ştiu, am spus mai nerăbdător decât aş fi vrut. Nu la asta mă refeream.

Am tras aer în piept şi am încercat din nou să mă îndrept de spate. Durerea nu mă lăsa.

— Aha, spuse Lassi. Atunci spune-mi te rog la ce te refereai.

I-am povestit despre investigaţiile Johannei şi despre ce aflasem eu însumi şi îndeosebi despre bătaia pe care o încasasem. Între timp m-am dus în bucătărie, mi-am umplut un pahar cu apă de la robinet şi m-am aşezat la masă. După ce am încheiat, Lassi rămase o vreme tăcut.

— Ar fi desigur o posibilitate… începu şi acum vorbea mult mai rar, fără să mai lovească tastatura, vorbea ca cineva care se uită în jur în timp ce telefonează, în căutarea unor răspunsuri… ca toate acestea să fie cumva legate între ele. Dar eu nu văd încă legătura.

— Gromov e mort, am spus. Dacă ar fi fost un accident, nu cred că l-ar fi aruncat în stradă. Şi, de fapt, de unde ştii că l-au găsit la marginea străzii? Indivizii de la firma de pază l-au ucis probabil pe undeva şi l-au cărat dup-aia la patologie.

Ridicasem glasul.

Lassi remarcă. Tonul lui deveni sarcastic.

— Sigur că da. Întâi îi fac felul, pe urmă îl duc frumuşel la medicul legist şi în final mă anunţă politicoşi. Exact aşa.

Lassi făcu o pauză, timp în care eu am băut apă. Când reîncepu, glasul lui îşi pierdu cu fiecare cuvânt tonul sarcastic.

— Te-am sunat pentru că m-am gândit că poate te-ar interesa să ştii că Johanna, cel puţin deocamdată şi din câte ştim noi, e teafără. Vreau să aflu în cursul zilei de astăzi ce înseamnă toată povestea asta. Poate părea surprinzător, dar nouă încă ne mai pasă de reporterii şi fotografii noştri. Ne îngrijim de soarta lor. În măsura în care acest lucru mai e posibil în ziua de azi.

O vreme tăcurăm amândoi. Poate ca un moment de reculegere pentru Gromov.

— Şi ce ai de gând să faci pentru Johanna? Am întrebat apoi.

Tăcere.

— Ce aş putea să fac? întrebă Lassi. Ce aş putea să fac, pentru numele lui Dumnezeu? Toate îmi scapă de sub control, atât oamenii, cât şi ziarul. Nu-mi prea mai rămâne nimic de făcut.

Am golit paharul cu apă, m-am ridicat şi l-am reumplut. Câtă vreme mai aveam apă curentă şi nu era nevoie să o fierbem, viaţa era încă suportabilă. Cel puţin ar fi fost, în alte condiţii, în alte vremuri. Am aşezat paharul plin pe marginea chiuvetei.

— Mulţumesc oricum că m-ai sunat, am spus apoi.

Lassi vorbea acum mai rar şi, spre surprinderea mea, pe un ton mai blând:

— Îmi pare rău, Tapani. Chiar aş vrea să-ţi fiu de folos, ţie şi multor altora, dacă aş

putea numai.

— Ştiu, am spus şi am încercat să par cât mai sincer cu putinţă. Priveam afară, la dimineaţa sumbră.

— Dar vremurile astea…

— Da.

— Sper să o scoţi cumva la capăt.

— Mulţumesc, am spus şi tu la fel.

Am pus telefonul la o parte şi mi-am şters transpiraţia din ambele urechi.

Mi-am încălzit apoi în cuptorul cu microunde nişte terci din fulgi de ovăz, l-am amestecat cu o lingură de miere şi am mâncat. Deja mă simţeam mai bine. Mi-am preparat încă o porţie şi, mâncând, am pornit laptopul Johannei.

Am citit o vreme, am mâncat tot terciul, am pornit filtrul de cafea, m-am dus în camera de zi şi am privit afară. În depărtare, de partea cealaltă a golfului, ardeau câteva focuri de tabără, în rest, totul era cufundat în întuneric. În centru erau aprinse câteva lumini, pe care le înghiţea cerul înnorat. În semiobscuritate, crengile negre ale copacilor desfrunziţi din faţa casei păreau carbonizate.

Trebuia să fac ceva şi, prin urmare, m-am întors în bucătărie, la computer şi l-am căutat în internet pe Pasi Tarkiainen. Rezultatele căutării nu-mi spuneau nimic nou. Am încercat şi alte variante: numele lui în combinaţie cu diverşi ani. N-am găsit nimic recent, iar toate informaţiile mai vechi mi-erau deja cunoscute. Apoi am combinat numele lui întâi cu adresele la care locuise, pe urmă cu locurile lui de muncă. Nimic. Am încercat perechi de nume: Pasi Tarkiainen Harri Jaatinen. Nici un rezultat. Pasi Tarkiainen Vasili Gromov. Nici un rezultat. Pasi Tarkiainen Johanna Lehtinen. Un indiciu mărunt îmi captă atenţia. O nouă încercare cu numele de fată al Johannei: Pasi Tarkiainen Johanna Merila.

Nimerisem drept la ţintă.

Un pumn rece îmi scormonea în piept, în stomac aveam un gol dureros, degetele mele începură să tremure pe tastatură, iar vârfurile lor îmi amorţiră brusc.

Era o poveste veche de treisprezece ani. În fotografie, Johanna era tânără, la fel şi Pasi Tarkiainen. O cuprinsese cu braţul drept pe după umeri şi o strângea aproape de el. Pe chipul Johannei nu se citea nimic, poate doar o urmă de stânjeneală, fie din cauză că era fotografiată, fie din cauza strânsorii prea înflăcărate a lui Tarkiainen. El zâmbea şi de data aceasta larg şi cuceritor, însă privirii lui îi lipsea încă intensitatea din fotografiile mai recente.

Vechea fotografie purta titlul:

Casele ecologice liliputane îşi primesc primii locuitori.

Articolul vorbea mai puţin despre Johanna şi Pasi Tarkiainen, cât despre noul cartier rezidenţial Kivinokka. Pe un teritoriu pe care se aflaseră mai demult grădini particulare se ridicase un cartier de locuinţe care se voise exemplar pentru arhitectura viitorului. Proiectul fusese însă realizat cu douăzeci de ani prea târziu: deşi casele îşi acopereau necesarul de energie din surse autonome şi deşi totul putea fi reciclat, înmagazinat şi înlăturat fără nici un fel de emisii, mediul înconjurător se schimbase deja în asemenea măsură, încât acest progres nu mai avea nici o importanţă. În afară de aceasta, la

vremea respectivă, casele fuseseră prea scumpe pentru oamenii cu venituri medii, iar cine ar fi dispus de mijloacele necesare nu voise să se mute în ele. Astăzi locuiau acolo oameni iubitori de aventură, căci cartierul acesta mărginaş avea o reputaţie proastă. La marginea lui se înălţau schelete de blocuri, ale căror constructori nu mai avuseseră nici bani, nici timp pentru a le finaliza. Ceea ce nu însemna însă că erau nelocuite. Iar locuitorii lor nu se sinchiseau de periferie.

Articolul vechi de peste un deceniu susţinea că tânăra pereche, formată dintr-un student la medicină şi o jurnalistă, găsise în acel cartier un cămin pe gustul ei.

„Aici toate sunt reunite: ecologia, natura, oraşul, transportul în comun.”

Îl citau pe Pasi Tarkiainen.

O vreme nu mi-am putut desprinde privirea de fotografie.

Ce mă surprindea cel mai mult?

Faptul că Johanna locuise o vreme cu Pasi Tarkiainen? Că locuise în Kivinokka, la numai doi kilometri de locuinţa noastră actuală? Sau că nu ştiusem nici una, nici alta?

M-am ridicat, m-am dus în camera de zi, am deschis uşa de la balcon şi am ieşit afară. M-am uitat înspre Kivinokka. Era în beznă, ca mai tot timpul. Pe alocuri ardeau focuri, dar altfel, întreaga limbă de pământ era cufundată într-un întuneric de nepătruns, în care se zăreau doar contururile colţuroase, negre ale blocurilor.

De ce nu-mi spusese Johanna nimic, nici de Tarkiainen, nici de Kivinokka? Pe de altă parte, de ce să-mi fi spus? Când ne cunoscusem în urmă cu zece ani şi ne căsătorisem o jumătate de an mai târziu, începuserăm amândoi o viaţă nouă. Şi atunci, de ce să fi vorbit despre Pasi Tarkiainen sau despre casa ecologică în care locuiseră cu ani în urmă?

Era imposibil să fi rămas multă vreme în Kivinokka. Când o cunoscusem eu, locuia într-o garsonieră în Hakaniemi de cel puţin un an şi jumătate. Prin urmare, între apariţia articolului şi mutarea ei în Hakaniemi trecuse cam tot un an şi jumătate.

Ceva se întâmplase între ei şi asta la scurt timp. Poate se stinsese doar iubirea lor juvenilă, însă faptul că ADN-ul lui Tarkiainen fusese găsit la locurile unor crime, precum şi dispariţia Johannei în timpul investigaţiilor te puteau face să te gândeşti şi la altceva.

M-am întors în bucătărie şi, în timp ce îmi masam degetele îngheţate de la picioare, am studiat iarăşi poza. Amândoi erau fotografiaţi până la talie şi ocupau jumătatea stângă a pozei, în dreapta se vedea o căsuţă galbenă cu panouri solare pe acoperiş, a lor sau o alta gata construită. Sub poză scria: *Johanna Merila şi Pasi Tarkiainen se mută din Kallio în Kivinokka.*

Am căutat din nou vechile adrese ale lui Tarkiainen, una dintre ele era Pengerkatu 7. Am căutat şi adresele Johannei Merila, dar nu am găsit-o decât pe cea din Hameentie, pe care o cunoşteam deja.

M-am gândit o clipă şi am pus mâna pe telefon.

Era puţin înainte de ora şapte.

Deşi era încă devreme, Elina îmi răspunse imediat, cu o voce ca şi cum n-ar fi dormit toată noaptea, nu de parcă tocmai s-ar fi trezit.

— A apărut Johanna? întrebă chiar înainte de a fi încheiat eu formula de salut.

— Nu, am răspuns. Sunteţi încă în Helsinki?

O vreme nu spuse nimic. Poate trebuia să conştientizeze întâi unde se aflau.

— Da, aici suntem, adăugă apoi în şoaptă.

Am aşteptat, crezând că va mai adăuga ceva, dar nu o făcu. Parcă o şi vedeam, stând cu ochii închişi şi capul plecat.

— S-a întâmplat ceva, Elina? Am întrebat.

— Da, replică imediat pe un ton tăios şi după o scurtă pauză, adăugă mai chibzuit, mai blând: nu mai plecăm, cel puţin deocamdată nu.

— Dar ce s-a întâmplat?

Iarăşi tăcere înaintea răspunsului. Parcă o auzeam, cum îşi adună şi pune în ordine gândurile. Vorbea încet, fără inflexiuni:

— Pe Ahti l-a muşcat ieri în pivniţă un şobolan, când voia să aducă nişte lucruri sus. Întâi ne-am gândit că nu e grav. În timpul nopţii a făcut însă febră, a vomitat, s-a îngălbenit la faţă şi a fost cuprins de convulsii, încât a trebuit să chemăm medicul. Altfel ar fi murit. După cum ştii, nu are nici un sens să te duci la spital.

— Da, ştiu, am spus, bănuind deja finalul poveştii.

— Medicul a spus că nu vine decât dacă îl plătim cu bani gheaţă. Aveam banii de la tine, dar nu ajungeau. A trebuit să mă duc să vând biletele de tren.

— Şi v-au ajuns?

— Da, pentru medic şi pentru antibiotice. I-a făcut şi o injecţie.

— Acum se simte mai bine?

— Doarme, spuse Elina atât de încet, încât a trebuit să mă aplec cu telefonul înainte ca să aud mai bine. Parcă ar fi sub narcoză, respiră şuierat şi greu, parcă n-ar căpăta aer.

— Mai are febră?

— Nu.

— Elina, îmi pare rău, am spus, căutând să vorbesc cât mai degajat şi fluent. Sunt convins că Ahti se va pune rapid pe picioare şi veţi putea pleca. Voiam să mai discut o chestiune cu tine. E vorba de Johanna şi Pasi Tarkiainen.

La capătul firului se făcu linişte, nu se mai auzeau nici măcar foşnetele obişnuite. Fiindcă Elina nu spunea nimic, am luat telefonul de la ureche, să verific dacă nu cumva se întrerupsese legătura. Ecranul mă anunţa că încă mai vorbeam cu Elina.

— Elina, mai eşti acolo? Am vrut să mă asigur.

— Pasi Tarkiainen? întrebă cumva speriată.

Părea că tocmai şi-ar fi amintit că stătea de vorbă cu cineva.

— Fostul prieten al Johannei.

— Hm.

Tensionată şi în aşteptare, aşa suna vocea ei.

Am întrebat-o cu cât mai multă răbdare în glas:

— „Hm” înseamnă că îl cunoşti pe tip sau că aştepţi să te mai întreb ceva?

— Mi-l amintesc pe Pasi Tarkiainen. Dar a trecut un car de ani de atunci, nu-ţi face nici o grijă.

Ultima frază veni atât de repede, încât la început n-am priceput ce voia să spună Elina.

— Nu, nu, nu, am spus când am înţeles în cele din urmă. Nu despre asta e vorba.

— Dar despre ce? se miră Elina şi acum părea surprinzător de interesată, de-a dreptul curioasă.

— Încă nu prea ştiu nici eu. Îţi aminteşti cumva că Johanna s-a mutat cu acest Pasi Tarkiainen în Kivinokka?

— Vag.

Acum de ce vorbea aşa precipitat?

— Îţi aminteşti ceva deosebit din perioada aceea? S-a întâmplat ceva între ei?

— Ce întrebări pui, Tapani.

Cuvintele veneau iarăşi grăbite şi parcă lipite unul de celălalt.

Am oftat.

— Ai dreptate, am recunoscut. Şi totuşi: îţi aminteşti ceva?

— Aşa, la repezeală, nu-mi amintesc nimic. A trecut atâta timp. Pe atunci era… totul era altfel.

— Da, aşa era, am pronunţat în mod intenţionat mai apăsat şi rar, parcă pentru a o mai domoli pe Elina. Dar Johanna nu a locuit acolo decât un an şi jumătate şi după aceea s-a mutat.

— Discuţia asta e cam ciudată. Are vreo legătură Pasi cu dispariţia Johannei?

Pasi. Mi-era pur şi simplu imposibil să-i spun tipului pe numele mic, pentru mine era Pasi Tarkiainen.

— Încă nu-mi dau seama. Încearcă să-ţi aminteşti, Elina. De ce s-a mutat Johanna atunci?

— Eu… începu Elina.

Din fundal se auzi o tuse venită din adâncul plămânilor, apoi paşi tropăiţi pe duşumele şi bombăneli enervate.

— S-a trezit Ahti, spuse Elina şi am avut impresia că era de-a dreptul bucuroasă. Uite cum facem, Tapani: mă mai gândesc şi te sun mai târziu.

Convorbirea se încheie.

Stăteam pe scaun, cu privirea lipită de poza în care o căsuţă galbenă se scălda în razele soarelui blând de primăvară. La un moment dat, am observat pe gazonul verde strălucitor din faţa casei vecine, stând cu spatele la obiectiv, un bărbat cu umeri laţi şi părul prins în coadă, care ţinea în mâinile lui imense o lopată sau ceva asemănător.

2

— Ai fi putut să suni.

Harri Jaatinen se aşeză la birou şi mă privi cu un aer neplăcut de părintesc.

— Aş fi sunat, am spus şi m-am aşezat mai comod pe scaun. Dar vreau să-ţi arăt nişte poze şi să-ţi explic cum stau lucrurile.

Am priceput că mă asculta aşa cum asculţi un nebun care-ţi expune teorii conspirative şi am ridicat mâna să mă apăr, deşi Jaatinen nu spusese nimic.

— Sunt convins că sună straniu. Dar ţi-am urmat sfatul şi am început cu Pasi Tarkiainen.

Am tăcut o secundă, două.

— Şi am găsit-o pe soţia mea. Cu treisprezece ani în urmă.

I-am explicat ce se întâmplase, i-am arătat pozele şi i-am aşezat în faţă nişte hârtii. El îmi aruncă o privire, înainte de a începe să citească, iar privirea aceea trăda mai mult decât o urmă de oboseală.

În încăpere nu vâjâia doar laptopul lui Jaatinen, ci şi ventilaţia, a cărei deschidere se afla în mijlocul tavanului. Laptopul funcţiona la turaţie maximă. Jaatinen citi vreo cinci minute, îşi înălţă privirea de pe hârtii, se uită la mine, parcă mai puţin obosit, se mai uită o dată la poze şi tastă apoi ceva în computer. În cele din urmă, se lăsă pe spate în scaun.

— Ai făcut o treabă bună, spuse.

L-am privit mirat.

— Atâta tot? Am întrebat. O treabă bună?

— O treabă bună, repetă ca şi cum nu l-aş fi înţeles. Şi asta-i mare lucru.

— N-ar fi cazul să acţionăm, să întreprindem ceva? Jaatinen făcu un gest cu mâna stângă care însemna:

Te rog!

— Bine, am spus. Care e părerea ta?

— Despre ce?

— Despre ce am aflat.

Continua să vorbească sec şi monoton:

— Ce ai aflat?

Am ridicat sincer uimit din sprâncene. Nu-i explicasem chiar înainte?

— Că Pasi Tarkiainen şi soţia mea au locuit cândva împreună. Că barmanul a fost acum multă vreme vecinul lor. Că Gromov, fotograful cu care a plecat Johanna pe teren, e mort. Că între toate acestea există o legătură.

— Corect, mă aprobă Jaatinen.

— Aşadar, îmi dai dreptate, am spus şi m-am aplecat în faţă.

Jaatinen scutură din cap.

— În privinţa faptului că există o legătură, da.

Am oftat.

— Poţi să afli ceva despre Gromov?

Se uită în laptop.

— Încă nu a fost înregistrat.

— Eşti sigur?

Jaatinen se uită din nou în laptop, tastă ceva şi îşi înălţă privirea spre mine. Apoi spuse rar şi cu răbdare:

— Chestia asta îmi spune că nu s-a consemnat nici o persoană cu acest nume.

— Dar cum e posibil? Am întrebat. Când angajatorul lui a fost deja informat.

Jaatinen îşi plecă iarăşi ochii în computer.

— În ziua de azi totul e posibil. Poate că oamenii de acolo sunt, pur şi simplu, foarte ocupaţi, iar cazul acesta nu va fi înregistrat decât peste o săptămână sau o lună. Dar chiar şi atunci nimic nu e sigur. Chiar dacă l-ar fi dus ieri acolo şi l-ar fi înregistrat imediat, e posibil să nu primim rezultatele autopsiei decât la vară. Şi asta se mai întâmplă.

L-am privit.

— Johannei nu-i ajută la nimic, am spus, încercând să evit un ton sarcastic. Ceea ce nu-mi reuşi însă.

Jaatinen se lăsă pe spate atât cât putu, fără ca el sau scaunul să cedeze.

— Nu ştiu dacă i-ar ajuta la ceva dacă l-ar fi înregistrat pe Gromov şi i s-ar face chiar acum autopsia, spuse. Sau dacă îi ajută că noi stăm acum de vorbă. Cum spuneam, Johanna mi-a făcut atunci un mare serviciu şi de aceea am dedicat o parte din timpul meu ţie şi acestei, acestei… căută un cuvânt potrivit, nu-l găsi şi atunci şi-l smulse pe acesta: anchete.

Mi-am propus să număr până la zece, dar nu am ajuns decât până la şase.

— Nu vreau să fiu cârcotaş, am spus. Înţeleg că nu ai destui oameni, că ai prea multe de făcut şi o grămadă de alte probleme. Dar dacă Johanna te-a ajutat cândva pe tine, atunci poţi s-o ajuţi şi tu pe ea acum.

Jaatinen păru să-mi cântărească vorbele. În orice caz, se uita drept înainte şi făcea impresia unui om fie gânditor, fie mort de oboseală, în funcţie de unghiul din care-l priveam.

— N-am nici o idee ce am putea face, spuse în cele din urmă. Fără anchetatori.

Îl priveam mut.

Remarcă şi scutură din cap.

— De ce nu? Am întrebat.

Stătu puţin pe gânduri.

— De-aia.

— De ce nu? Am insistat.

— Situaţia noastră e destul de nasoală, ba chiar disperată. Dar încă o mai avem, în oarecare măsură, sub control. Dacă începem să ne folosim de poliţişti amatori înseamnă că am abandonat.

— Dar nu vreau să fac pe poliţistul amator, în orice caz nu în mod oficial, am spus.

Jaatinen mă privi şi replică apoi, fără să-şi schimbe în vreun fel expresia:

— Bine, fă o propunere.

Între timp primisem datele de localizare a telefonului Johannei şi am aruncat o privire peste ele. Jaatinen le ceruse furnizorului de telefonie mobilă. Avusesem dreptate în legătură cu Jatkasaari, însă nu acesta fusese ultimul loc în care telefonul ei fusese activ.

La o oră şi trei sferturi după ce vorbisem cu ea, Johanna se aflase în centru, în zona turnului de emisie din Kamppi, mai exact la colţul dintre Urho Kekkosenkatu şi Fredrikinkatu, la ora 22:53.

Cu permisiunea lui Jaatinen, am putut vedea înregistrările camerei de supraveghere. Camera se afla în colţul fostului magazin universal, la o înălţime de aproximativ zece metri şi realiza imagini superangulare, astfel încât oamenii apăreau ca nişte fiinţe întunecate, iar măriţi, formau o masă difuză de pixeli.

Am derulat înregistrarea, până când am ajuns la ora 22:50. Sute de oameni veneau şi plecau. Şi totuşi, eram convins că aş fi recunoscut-o pe Johanna în mulţime. Minutele treceau, se făcu ora 22:52, apoi 22:53 şi 22:54, dar de Johanna nici urmă. Am derulat înapoi la ora 22:50 şi am revăzut cele trei minute. Şi apoi încă o dată. Eram derutat şi dezamăgit şi ferm convins că Johanna nu se afla printre trecători.

M-am ridicat, mi-am luat o cafea şi mi-am reluat locul în faţa monitorului. Jaatinen mă condusese la etajul al doilea, îmi indicase un computer şi îmi notase pe o bucată de hârtie codul de acces la informaţii. Codul acesta îmi deschidea datele telefonului mobil, înregistrările camerei de supraveghere şi diverse fişe personale. Bara de activităţi îmi arăta că laptopul lui Jaatinen era conectat la acest computer, astfel încât el putea urmări tot ce făceam. Mă avertizase că avea să întrerupă conexiunea de îndată ce m-aş fi îndepărtat de la cursul stabilit.

Mă aflam într-un birou colectiv, înconjurat de diverse alte persoane care clămpăneau pe tastaturi. De o oră, de când mă aflam acolo, nici una dintre ele nu-şi ridicase privirile, cu atât mai puţin să spună ceva. Poate ne îmboldea acelaşi lucru: căutam şi speram. Şi ne temeam că cea mai mică neatenţie ne-ar fi putut face să pierdem o dată pentru totdeauna fărâma de informaţie hotărâtoare.

Am revăzut secvenţa, am urmărit paşii fiecăruia dintre trecători. Nici unul dintre ei nu făcea paşii mici şi grăbiţi ai Johannei. Mersul meu, încet şi târşâit, o amuzase mereu. Deşi avea picioare mai scurte decât mine, mergea de două ori mai repede. Dacă s-ar fi aflat acolo, aş fi văzut-o. Am derulat iarăşi înapoi, m-am lăsat pe spate şi am urmărit înregistrarea.

Ploaia îşi făcea de cap cu imaginea, umezea carosabilele şi trotuarele, le făcea să lucească şi înceţoşa tabloul. La ora 22:53, luminile farurilor, lucirile galbene ale felinarelor şi reclamele luminoase de pe faţadele clădirilor transformau intersecţia într-un fascicul de raze luminoase, care se reflectau în milioanele de stropi de ploaie ce cădeau din cer. Rezultatul era un tablou care, pictat, ar fi fost frumos, dar ca material doveditor nu era de nici un folos.

Am oftat. Eram pe punctul de a renunţa, când am priceput că poate nu mă uitam la imaginea corectă.

Poate că Johanna nu trecuse pe jos prin Kamppi.

La fel de bine se putuse afla într-o maşină.

3

Ca scriitor, eram obişnuit cu intervale de timp lungi şi prea puţin rodnice. Mă luau întotdeauna pe nepregătite. Perioade în care stăteam ore în şir în faţa calculatorului şi nu aşterneam pe monitor decât câteva rânduri. Iar uneori trebuia să mă resemnez cu un bilanţ al zilei care nu consta decât în corectura unui text mai vechi: câte un cuvânt ici, unul colo.

Vreme de o oră am mărit fragmente de imagine, le-am examinat, mi-am notat numere de înmatriculare neclare, mărci de automobile şi culorile lor şi am comparat datele cu informaţiile din registrul auto – fără nici un folos.

Mă dureau ochii.

Trecuseră treizeci şi şase de ore de la ultimul apel al Johannei.

Am închis ochii, îmi simţeam pleoapele ca nişte coji zbârcite de portocală. M-am frecat la ochi, în faţa globilor zburau comete, dungi luminoase treceau tremurând dintr-o parte în alta.

Când am deschis ochii, l-am zărit pe Jaatinen lângă mine. Cercetă o vreme imaginea extrem de mărită a camerei de supraveghere de pe monitorul meu şi îşi îndreptă apoi privirea către mine. Nu am spus nimic.

— Uneori vezi abia atunci când încetezi să te mai uiţi, spuse. Şi atunci pricepi ce ştiai deja de mult.

— În mod sigur dreptate.

— Mă duc în oraş, spuse şi îşi mai trecu o dată privirea peste imagine. Dacă vrei, te iau cu maşina.

M-am uitat la monitor, apoi la Jaatinen şi am consimţit.

Maşina de serviciu a lui Jaatinen avea aceeaşi culoare metalică şi neutră ca ziua de afară. Soarele nu reuşea să răzbată, însă aerul era aproape limpede, iar norii coborâţi şi moi aminteau, cu burţile lor rotunde, că pe lume mai există şi altceva decât ploaie.

Jaatinen conducea fără grabă. Semnaliza chiar şi atunci când nu-l vedea nimeni. Un gest mişcător, plin de demnitate. Mi-a trecut prin minte că era poate unul dintre ultimii oameni de pe pământ care respecta toate legile şi regulile. Îmi citise poate gândul, fiindcă spuse:

— Din obişnuinţă.

Semnaliză iarăşi, când trebui să schimbe banda din cauza unei gropi adânci care se căsca în asfaltul din Mannerheimintie. Ajunserăm la Sala Sporturilor şi oprirăm la semafor. În faţa cantinei sociale se formase o coadă de câteva sute de metri. M-am uitat la feţele inerte, lipsite de expresie ale celor care aşteptau resemnaţi, dar atenţia mi-a fost atrasă de oamenii de pază care îi supravegheau.

Zilnic se înfiinţau noi firme de pază şi protecţie, dar parcă nu-mi aminteam să fi văzut vreodată acele salopete negre şi simbolul de pe spatele lor. Semăna cu un A mare, fără să fie totuşi unul. Mi-era însă cunoscut sau mi se părea? Le-am făcut oamenilor de pază câteva poze şi am mărit logoul.

Jaatinen mă privea sceptic.

Am făcut un semn cu capul în direcţia bărbaţilor, Jaatinen le aruncă o scurtă privire şi apoi l-am întrebat dacă ştia ceva despre firma respectivă. Jaatinen îi cercetă o vreme şi ridică din umeri. Îşi întoarse privirea înainte, de parcă strada l-ar fi somat să-i acorde atenţie.

Se făcu verde şi pornirăm.

— Uneori te întrebi ce sens au toate acestea, spuse. Ce supraveghează indivizii aceia? Ordinea în care li se împarte oamenilor o mâncare oricum insuficientă? Cine îi plăteşte şi de ce?

Jaatinen opri iarăşi la un semafor. Pe chipul lui miji un zâmbet, care lumină în mod surprinzător, cu toată volatilitatea şi tristeţea lui, nu numai trăsăturile lui Jaatinen, ci şi interiorul maşinii cenuşii. Îmi aruncă o privire fugară şi spuse cu ceva mai multă blândeţe în glas:

— Şi la ce bun îmi pun eu întrebările astea?

Zidurile înnegrite de ploaie şi igrasie ale Operei, ferestrele ei acoperite cu prelate şi placaj, precum şi gunoiul care se strânsese în faţă păreau dintr-o altă lume, o lume pur şi simplu de neconceput.

— Da, totul e foarte ciudat.

Jaatinen nu răspunse imediat, mâna lui era încleştată în jurul schimbătorului de viteze. Schimbă viteza, dar readuse imediat schimbătorul în punctul mort şi ridică piciorul de pe ambreiaj.

— Pot să te întreb ceva?

Părea foarte serios şi am spus:

— Sigur că da.

— Cu ce te ocupai înainte?

— Eram poet.

Tăcu o vreme. În mod ciudat, reacţia la acest cuvânt simplu era neschimbată, deşi totul se schimbase în jurul nostru. Imediat avea să mă întrebe cum se numeau cărţile şi să-mi spună că nu-mi citise poeziile şi nu auzise niciodată de ele.

— Cum se numesc cărţile tale? întrebă.

— *Cuvinte* a fost primul volum. Apoi *Vânt de iarnă* şi *Amintiri*.

— Mă tem că n-am…

— Nu face nimic, am spus zâmbind. Nici alţii. Nu am publicat decât trei volume. Fiecare s-a vândut cam în două sute de exemplare şi asta cu biblioteci cu tot. Cărţile mele au dispărut demult.

Am mers mai departe şi am ajuns la un semafor. Un bătrân într-un palton lung gri-închis încerca să o ajute pe o femeie în vârstă, care traversase strada cu paşi mici şi nesiguri, să urce pe trotuar înainte de-a se face roşu. Bordura era mult prea înaltă pentru ea, iar forţele bărbatului nu erau nici ele suficiente pentru a o ridica. Sprijinindu-se de bine, de rău unul de celălalt, cei doi se căzneau să urce. Un autobuz îi depăşi în viteză, claxonând zgomotos, oglinda laterală trecu la câţiva centimetri deasupra capului încărunţit al bărbatului.

— Fiica mea e în Norvegia, spuse Jaatinen fără nici o introducere. A plecat acum patru ani, după ce a murit Irina, mama ei, soţia mea. A călcat-o un jeep pe când mergea

cu bicicleta la serviciu. Şoferul era drogat.

L-am cercetat din profil.

El continua să-i observe pe cei doi bătrâni.

— Pe el l-au condamnat la un an şi jumătate cu suspendare, eu am obţinut custodia. Chestie care n-a funcţionat desigur, pentru că eram tot timpul plecat la serviciu, dar n-aveam încotro, şcoala şi îngrijitoarea costau bani. Când naşii fiicei mele mi-au propus să o ia la ei în Norvegia am fost de acord. Nu ştiu dacă am procedat corect. Dar nu ştiu nici ce aş fi putut face. Câtă vreme câştig bani, pot să o susţin financiar.

În dreapta noastră se înălţau clădirile hotelurilor, steagurile de la intrare fluturau în bătaia rece a vântului matinal. Hotelurile erau pline. Tocmai ele profitau de faptul că oamenii din Europa de sud îşi pierduseră casele.

Nu ştiam ce să-i spun lui Jaatinen. Dar nu conta oricum, fiindcă el îşi continuă povestea fără să aştepte vreun comentariu.

— Pentru a o trimite pe fiica mea în Norvegia a trebuit să vând căsuţa pe care o aveam în Korso. Dar pot să spun că am avut noroc că am reuşit să scap de ea. A cumpărat-o o familie tânără, ca un fel de măsură de siguranţă financiară. Mi-au dat jumătate din cât plătisem eu odinioară. Dar dintr-un motiv sau altul, mi-e totuna.

— Acum unde locuieşti? Am întrebat doar aşa, ca să spun ceva.

— În Pasila.

— Eşti aproape de serviciu, am spus.

— Merg din pivniţă până la etajul patru.

Jaatinen zâmbi din nou, dar privirea îi rămase serioasă.

Trecurăm pe lângă parlament. Clădirea era înconjurată de un gard luminat zi şi noapte de nişte reflectoare puternice. Razele lor păreau să vibreze în lumina gri-metalică a zilei.

— Să ştii n-am minţit, spuse Jaatinen.

— Cum adică? Am întrebat.

— Când ţi-am spus că merg mai departe pentru că sunt poliţist. Nu sunt nici soldat amator, nici nu dezertez la vreo firmă de pază. De aceea nu ţi-am răspuns imediat, când am trecut pe lângă Sala Sporturilor şi m-ai întrebat de oamenii aceia de pază şi logoul lor în formă de A. E o firmă nouă de pază şi protecţie, aşa cum ai bănuit. Se extinde mai repede decât toate celelalte şi e foarte agresivă, ba chiar temută.

Semnaliză şi schimbă banda.

— Pentru mine toate firmele astea sunt la fel. Majoritatea se ocupă de cu totul altceva decât protecţia oamenilor şi păstrarea ordinii. Dimpotrivă. Cunoaştem o firmă care nu face altceva decât să jefuiască oameni şi magazine, în loc să le asigure paza şi protecţia.

Am coborât din maşina lui Jaatinen la mallul *Forum*. El reintră în trafic, semnalizând desigur. Am scos telefonul din buzunar, m-am uitat la pozele pe care le făcusem, am copiat A-ul şi am iniţiat o căutare după imagini.

Firma de pază şi protecţie A-Secure, nici un fel de date, nici o adresă, doar nişte numere de telefon cărora nu le corespundea nici un abonat. Am privit o vreme logoul, fără să ştiu ce mi-ar fi putut spune.

Pentru a nu sta degeaba, am luat-o pe Simonkatu până la următoarea intersecţie.

4

— O să ne mutăm cândva de aici? Mă întrebase odată Johanna înainte de culcare, cu două, trei săptămâni în urmă.

Am lăsat cartea din mână. Johanna se lipi de mine şi îşi aşeză capul jumătate pe perna mea, jumătate pe umărul meu. Lumina blândă a veiozei accentua nuanţa delicată aurie a pielii ei, iar braţul gingaş aşezat pe burta mea, pe pătura alb cu negru, părea al unei păpuşi.

— De ce mă-ntrebi?

— Numai aşa, spuse, iar buzele ei aproape îmi atinseră gâtul.

— Te gândeşti să ne mutăm?

— Nu serios.

— Dar aşa, în glumă?

— Aşa, da.

— Şi unde te-ai muta aşa, în glumă?

— Păi, tocmai asta e, spuse, îşi înălţă capul de pe pernă şi se rostogoli peste mine. Nu te mai poţi muta decât aşa, în glumă. Se sprijini în coate. Zilele trecute am străbătut tot oraşul în legătură cu un subiect de-al meu şi am vizitat multe locuri unde nu mai fusesem de multă vreme şi m-am simţit foarte tristă şi melancolică.

— Multe locuri s-au schimbat foarte mult în ultimii ani şi aici, în zona noastră.

— Da, poate, spuse Johanna. Dar e totuşi altceva să revezi locurile în care ai locuit mai demult şi să îţi aminteşti cum erau pe-atunci, ce făceai şi cine era în preajma ta. Prieteni, familie, tot tacâmul.

Când îmi aminteam acum discuţia noastră, îmi dădeam seama că ar fi trebuit s-o întreb pe unde umblase, de ce şi ce aflase. Dar nu fusese decât o seară ca toate celelalte, când stăteam la taclale în pat, aşa cum o făcuserăm şi cum aveam să o facem întotdeauna.

— Dar mă mai întreb, continuase Johanna şi dacă unele lucruri nu ar fi putut fi făcute altfel sau mai bine. Dacă unele probleme nu ar fi putut fi altfel abordate. N-are nici un sens, ştiu.

Tot ce îmi spusese Johanna în seara aceea căpăta acum un substrat neplăcut: Pasi Tarkiainen. Un şarpe care se strecura prin cea mai îngustă crăpătură a creierului meu şi îmi otrăvea toate gândurile. L-am alungat cu forţa din amintirea mea şi am revăzut-o pe Johanna.

Îşi înălţa capul şi îşi cufunda privirea în privirea mea, atât de aproape, încât îi vedeam punctele irisului, pupilele mari şi întunecate şi pelicula umedă de la suprafaţa globilor.

— Când de fapt viaţa ne-a oferit atâtea, spuse Johanna. Şi ne-a făcut să pierdem atâtea.

Am prins-o de mână, ea îmi răspunse cu o strângere uşoară.

— Deci, dacă te înţeleg eu bine, n-o să ne mutăm.

În privirea ei se ivi o umbră, care dispăru la fel de repede cum apăruse. Zâmbi.

— Nu, n-o să ne mutăm, spuse în şoaptă.

Îşi îndoi spatele, sprijinindu-se cu palmele în pernă, lângă urechile mele, se aplecă peste mine şi mă sărută cu buzele ei moi şi calde.

— N-o să ne mutăm, repetă.

În intersecţie se produsese o alunecare de teren, o gaură imensă se căsca acum în stradă. În jurul craterului umblau de colo-colo muncitori. Un excavator având cupa ridicată aştepta pe partea cealaltă a străzii, iar dinspre Fredrikinkatu veniseră nişte autospeciale ale uzinei de apă, care se înşiruiseră până în faţa gropii, aşteptând parcă să li se aprobe accesul. Traficul era parţial deviat pe trotuar.

M-am oprit la colţul străzii, mi-am înfăşurat fularul mai strâns în jurul gâtului şi am tras fermoarul hainei până sus, mi-am îndesat căciula pe urechi şi am împins marginile mănuşilor sub mânecile hainei. Unul dintre angajaţii uzinei de apă venea spre mine. În salopeta lui matlasată, cu faţa înroşită, arăta ca un copil supradimensionat. L-am întrebat ce se întâmplase.

— După cum se vede, spuse, o alunecare de teren.

Mai multe n-am aflat şi, după toate aparenţele, nici nu era necesar.

Am înconjurat intersecţia, uitându-mă când către Toold la Biserica în Stâncă, când către Malminkatu, apoi către Fredrikinkatu şi iarăşi către Biserica în Stâncă. Între timp mai aruncam câte o privire şi la groapă. Însă, deoarece nici direcţiile acestea şi nici groapa nu-mi spuneau nimic şi fiindcă vântul bătea cu tot mai multă înverşunare, am renunţat şi am luat-o către Toolo, spre Ahti şi Elina.

Sosise oare momentul când trebuia să recunosc în sinea mea că nu o ştiam pe Johanna atât de bine cum crezusem?

Am încercat să recapitulez cât mai obiectiv cu putinţă totul, am încercat să separ adevărul de imaginaţie, să fac distincţie între cel mai cumplit lucru la care mă puteam aştepta şi realitatea pe care o respingeam poate. Nu era uşor, fiindcă la mijloc era femeia pe care o iubeam. Oricât m-aş fi străduit, nu-mi aminteam nici în ruptul capului dacă Johanna îl menţionase vreodată, fie şi numai în treacăt, pe Tarkiainen sau dacă strecurase vreo vorbă despre Kivinokka. Dar nici nu am fi avut de ce să vorbim despre lucrurile acestea. Cine ar fi putut bănui că drumul lui Tarkiainen şi cel al Johannei aveau să se intersecteze la un moment dat din nou?

Am străbătut podul care unea porţiunile de nord şi de sud ale străzii Gării şi am aruncat o privire în jos. Rulotelor parcate mai demult una în spatele celeilalte le luase acum locul un şir de căsuţe. Pe fâşia îngustă de pământ crescuse în câţiva ani un adevărat cartier de locuinţe. Din amestecul de mirosuri, aburi şi fum care venea de jos se distingeau carnea prăjită, benzina şi, bineînţeles, pontikka – rachiul. Copii ţipau, în joacă sau din alte motive.

M-am uitat la ceas, era aproape zece. Minutele şi orele treceau tot mai repede. Am scos telefonul din buzunar şi am încercat să o sun pe Johanna. Fără succes. De câte ori aveam să o mai sun, de câte ori aveam să mai aud vocea invariabilă de femeie care îmi spunea de fiecare dată ceea ce ştiam deja prea bine? Poate că unele lucruri trebuie însă repetate, până când repetiţia fie duce la o soluţie, fie devine de prisos.

Un tramvai plin venind din centru trecu zornăind la câţiva metri de mine. Pasagerii

se înghesuiau cu paltoanele lipite de geamuri. Nenumăraţi oameni continuau să meargă la serviciu, să-şi trăiască viaţa de zi cu zi. Tramvaiul opri în staţie, iar eu am trecut pe lângă el, cu vântul rece şi mirosurile de carne arsă şi etanol în spate.

Am ajuns la Ahti şi Elina, am sunat şi am aşteptat o clipă. Camera video se roti alene, ca antenele unei insecte. De îndată ce se asigură că nu aveam intenţii duşmănoase se opri. Uşa se deschise şi am putut intra. Liftul era jos, dar am preferat să urc pe scări. Pe treptele de piatră, în clădirea cufundată în tăcere, paşii mei aveau ecoul unor lovituri de tobă.

Deja din uşă mă întâmpină mirosul de om bolnav. În lumina din hol, faţa Elinei părea mică şi palidă. Dădu din cap în semn de salut, se răsuci şi porni în direcţia camerei de zi. Am tras uşa în urma mea, mi-am lăsat lucrurile în hol şi am urmat-o. M-am oprit în dreptul uşii de la dormitor, l-am auzit pe Ahti sforăind şi am zărit la capătul patului picioarele lui sub pătură. Am vrut să intru, dar m-am răzgândit şi mi-am continuat drumul.

Elina stătea pe canapea cu picioarele adunate sub ea, părul lung îi atârna prins în coadă pe umărul stâng. Lumina caldă şi atmosfera artificială din cameră îmi părură iarăşi prea blânde şi abia acum am înţeles ce mă deranja. Parcă ar fi fost o lume imaginară, o încercare de a recupera trecutul.

M-am aşezat într-un fotoliu negru, uriaş, tapiţat cu o stofă aspră, care s-a încălzit într-o clipită, astfel încât corpul meu epuizat s-a putut destinde. Deşi am simţit iarăşi cât de istovit şi înfometat eram, nu voiam nici să stau locului, nici să mănânc ceva.

— Din fericire a adormit la loc, spuse Elina. Când e treaz, parcă n-ar fi treaz. Adineaori mi-a spus nişte lucruri atât de aiurea, încât mi s-a făcut frică.

— Îmi pare rău că Ahti s-a îmbolnăvit şi că v-aţi amânat plecarea.

Elina râse scurt, dar fără pic de bucurie. Trase aer în piept, îl scoase imediat afară şi îşi duse mâna stângă la tâmplă, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva.

— Iartă-mă, parcă nu mai am putere, spuse şi adăugă imediat: pentru nimic.

— Nu face nimic, am spus. E doar o amânare. O să găsim noi o soluţie.

Nu spuse nimic, ci privi înspre dormitor şi păru să ciulească urechile la nişte sunete pe care eu nu le auzeam.

— Elina, trebuie să stăm de vorbă, am spus.

Se întoarse spre mine, iar privirea ei deveni mai aspră şi distantă.

— Despre Pasi Tarkiainen?

Am dat din cap. *Despre Pasi Tarkiainen.*

— Ce are el de-a face? întrebă Elina. Cu dispariţia Johannei sau cu orice altceva? Şi apoi a trecut o veşnicie, vreo cincisprezece ani. Ce importanţă are?

— Am eu o teorie şi Tarkiainen are rolul lui în teoria asta.

Mă privea fix, îşi trecu o mână prin păr şi trase apoi de mâneca puloverului, parcă pentru a-l lungi.

— Johanna şi Pasi au locuit împreună în Kivinokka, aşa-i?

Elina dădu din cap, dar nu imediat.

— Nu prea pot să-mi imaginez că te va ajuta s-o găseşti pe Johanna dacă-i scormoneşti trecutul, spuse. Dar, fie, cum vrei tu.

Oftă şi îşi strânse picioarele mai aproape de corp.

— Pe atunci trăiam altfel, spuse. Eram studenţi, tineri şi naivi şi făceam lucruri la care mai bine am fi renunţat.

— Ca de exemplu?

— Ce făceam cu Pasi Tarkiainen, spuse, mă privi în treacăt, îmi observă expresia şi râse. Era un râs mult mai autentic decât cel de dinainte. Nu e ceea ce pari tu să crezi. Pe vremea aceea, Pasi Tarkiainen era destul de radical în privinţa protecţiei mediului, fapt ce conducea la anumite activităţi.

— Aha, am spus şi am simţit cum mă înroşesc.

— Eşti gelos, spuse Elina.

Am aprobat-o fără tragere de inimă. Simţeam că îmi ard obrajii.

— A trecut multă vreme de atunci. Doar ai şi tu un trecut.

— Sigur că da, am spus şi, simţind că roşeaţa mi s-a întins până la ceafă, voiam să închei cât mai repede această parte a discuţiei noastre. Ce a urmat? Ce s-a întâmplat cu activităţile lui Tarkiainen?

— Era un apărător radical al mediului şi avea contacte cu un grup care comitea în mod sistematic atentate împotriva unor manageri, politicieni şi a altor persoane care, în opinia lor, distrugeau mediul sau nu făceau destule pentru a opri schimbările climaterice. Era o gândire în alb şi negru, tipică tinerilor: dacă nu eşti de partea noastră, eşti împotriva noastră şi meriţi să fii ucis. Şi eu şi Johanna gândeam la fel, nu în mod oficial, dar oricum.

— N-am ştiut că eraţi atât de radicale, am spus. Ştiam că Johanna fusese cândva o activistă, dar habar n-aveam că trăise cu un terorist.

Elina părea să încerce să-şi amintească totul, aşa cum fusese în realitate. Răceala din privirea ei dispărea treptat.

— Pasi nu era un terorist. Poate punea prea multă pasiune în ce făcea, poate avea chiar un comportament compulsiv, dar rău nu era. Şi nici acum n-a făcut nimic rău, nu-i aşa?

M-am gândit la familiile ucise şi la prezenţa dovedită a lui Tarkiainen la locul crimelor. Dar am ridicat din umeri şi am ignorat întrebarea.

— De ce îţi vine atât de greu să vorbeşti despre lucrurile acestea?

Elina aruncă o privire în direcţia dormitorului.

— Poate că Ahti nu ar înţelege, spuse şi adăugă apoi mai încet şi parcă în treacăt: din diverse motive.

Am privit-o o vreme.

— N-aţi vorbit niciodată despre toate acestea? Am întrebat.

Întâi păru mirată şi jignită, apoi numai mirată.

— De ce să fi vorbit? Doar nici voi n-aţi făcut-o.

Adevărul duru, fulgerător.

— Nu, n-am făcut-o, am recunoscut şi am adăugat apoi încet: n-am avut nici un motiv.

— Câtă vreme ai crezut că ştii tot ce trebuie să ştii ai fost mulţumit, spuse Elina. Acum ştii că nu ştii tot şi chestia asta te frământă. N-ar fi rău ca oamenii să se întrebe

cât vor de fapt să afle, chiar şi despre propriile lor soţii.

Am privit-o cu atenţie şi am descoperit ceva ce nu remarcasem înainte. În expresia distantă a chipului ei se amestecase acum o urmă de duritate, ba chiar de amărăciune.

— Povesteşte-mi despre Pasi Tarkiainen, am rugat-o.

— De ce?

Am privit-o grav.

— Încă nu mi-ai spus tot.

Elina pufni enervată şi îşi dădu ochii peste cap. Dar era o actriţă proastă şi o ştia.

— N-ai s-o găseşti pe Johanna răscolind poveşti de acum o sută de ani.

— Nu mi-ai spus tot, am repetat. Ahti doarme, poţi vorbi.

Se uită iarăşi în direcţia dormitorului. O vreme am ascultat amândoi, tăcuţi. Sforăiturile lui Ahti se auzeau desluşit.

— E important, Elina, am spus. A trecut deja o zi şi jumătate de când a dispărut Johanna. Nici nu vreau să-mi imaginez alt deznodământ decât că am s-o găsesc vie şi nevătămată. Am nevoie de orice mi-ar putea fi de folos. Zău că nu mi-e uşor să te rog, dar mă văd obligat să o fac. Trebuie neapărat să o găsesc pe Johanna.

Elina îşi lipi şi mai strâns picioarele de corp, îşi înlătură cu gesturi grăbite câteva şuviţe de pe faţă, privi o vreme în gol şi, în cele din urmă, păru să fi luat o decizie. Se uită la mine, cumva de jos şi spuse apoi, de parcă s-ar fi resemnat:

— Am fost îndrăgostită de Pasi Tarkiainen.

Continua să mă fixeze cu privirea, aşteptând poate o reacţie. Pe urmă continuă:

— Astăzi mi-e de neînţeles, dar pe atunci eram îndrăgostită până peste urechi de el. Şi mi-aş fi dorit, desigur, să-mi împărtăşească sentimentele. Dar el voia să fie cu Johanna. Astăzi, după toţi aceşti ani, sunt în stare să recunosc că eram îndrăgostită şi că muream de gelozie, fiindcă păreau atât de fericiţi.

Nu m-am arătat surprins, am întrebat doar:

— I-ai spus Johannei?

— Nu, Elina scutură grăbit din cap. Nici măcar lui Pasi. Nu voiam decât să-mi acorde puţină atenţie. Şi după aceea, când am aflat că de fapt nu erau chiar atât de fericiţi, m-am bucurat întâi şi apoi m-am întristat. M-am întrebat ce fel de om eram, dacă mă bucuram că iubitul prietenei mele e altfel decât pare şi că ea nu e deloc fericită.

— Dar ce s-a întâmplat între ei?

— Nu ştiu, spuse şi păru sinceră. Johanna nu mi-a spus decât că Pasi era alt om decât crezuse ea. Uneori, după un pahar de vin, sau două, sau trei, încercam să o descos, dar nu voia să-mi spună, deşi altfel vorbeam despre câte şi mai câte. Pasi a dispărut apoi din vieţile noastre şi noi l-am uitat. Apoi a apărut Ahti şi ai apărut tu şi tot ce avusese vreo legătură cu Pasi s-a evaporat.

Elina râse, iarăşi fără pic de bucurie.

— N-am spus niciodată nimănui, nici măcar Johannei. Acum am senzaţia că sunt lucruri dintr-o altă lume, dintr-un alt timp, în care eu şi toţi ceilalţi am fost altfel decât suntem astăzi.

Eu tăceam.

— Johanna e cea mai bună prietenă a mea, spuse Elina. Cea mai bună prietenă pe

care am avut-o şi o s-o am vreodată. Pe Ahti îl iubesc, e soţul meu, dar Johanna e prietena mea.

Continuam să tac, cu coatele sprijinite pe genunchi şi mă uitam la Elina, la ochii ei căprui, în care mai sclipea mânia şi la umbrele de pe faţa ei. Deşi răceala şi duritatea dispăruseră, ceva întunecat îi era încă întipărit pe faţă.

— Şi acum am ajuns aici, continuă cu acelaşi ton resemnat cu care începuse. Am stat să mă gândesc azi-noapte de ce vrem noi, în fond, să ne mutăm în nord. Asta nu ne va rezolva problemele. Nici măcar una dintre ele. Acolo nu avem nici măcar puţinul pe care-l avem aici.

Îmi doresc să o găseşti pe Johanna, să fim iarăşi împreună. Johanna, tu şi Ahti sunteţi ca o familie pentru mine. Părinţii mei au murit acum patru ani de gripă, sora mea cea mare a plecat în America şi nu se va mai întoarce niciodată. Azi-noapte am stat întinsă lângă Ahti şi mi-am spus: n-o să plecăm, fie ce-o fi. Nu avem nevoie de asta.

Îşi înălţă capul. Pe chipul ei miji un zâmbet, a cărui căldură îi cuprinse treptat şi ochii.

— Noi patru trebuie să rămânem împreună şi să ne bucurăm de viaţă, cât mai putem şi ne este dat, spuse cu căldură în glas, dar adăugă apoi mai încet şi oarecum forţat: şi să facem tot ce putem în situaţia aceasta.

Pe Ahti nu-l treziră nici măcar zgomotele pe care le-am făcut în mod intenţionat în hol, când m-am îmbrăcat. Aş fi vrut să stau de vorbă cu el, însă Elina era de altă părere, astfel încât l-am lăsat să sforăie mai departe. Am rugat-o pe Elina să mă sune dacă îşi mai amintea ceva, orice, în legătură cu Pasi Tarkiainen.

Încercasem să-i arăt fotografiile lui, îi explicasem că locuise în Museokatu cu câţiva ani înainte de a se muta ea cu Ahti în Toolo, la o distanţă de două, trei sute de metri. Dar Elina nu avusese nici un chef să-l revadă pe cel de care fusese cândva îndrăgostită, nici să discute despre foste şi actuale domicilii.

Îmi dădu însă nişte nume. Colegi de facultate şi cunoştinţe mai recente. Un nume mi-era cunoscut: Laura Vuola, doctor în filosofie. Numele Laurei îmi amintea lucruri pe care le considerasem încheiate şi uitate. În afară de asta, mă făcea să mă îndoiesc de capacităţile mele intelectuale: cât de aproape fusesem de grupul acesta de activişti şi în ce fericită ignoranţă trăisem. Elinei nu i-am spus, bineînţeles, nimic.

I-am mulţumit, am îmbrăţişat-o mai lung decât intenţionasem şi i-am dat drumul abia când am conştientizat ce fac.

5

Vremea senină de dimineaţă se stricase între timp. Vântul bătea în rafale din toate direcţiile, cerul înnorat întuneca lumea şi anunţa ploaie.

Ştiam de ce o ţinusem pe Elina atât de mult timp în braţe. Mi-era şi fizic dor de Johanna, de căldura ei, de mirosul ei de miere şi lână, de făptura ei măruntă, care se ghemuia lângă mine şi în braţele mele şi de mâna ei care se aşeza în mâna mea. Eram tandri unul cu celălalt şi asta, tot timpul. De aceea mă copleşise atât de brusc dorul, venit de undeva din profunzimea fiinţei mele şi dureros. Mi-am ridicat privirea către nori, am oftat şi am împins toate gândurile despre Johanna în adâncul sufletului meu. La suprafaţă am păstrat unul singur: am să te găsesc.

Am luat-o către Museokatu, voiam să trec pe la localul cu barmanul agresiv. Habar n-aveam dacă era deschis. Mai demult îşi deschidea porţile încă de dimineaţă, pentru ca artiştii şi cei care se considerau astfel să-şi poată recupera deficiturile din timpul nopţii.

Am coborât treptele de piatră care duceau din Temppelikatu în Oksasenkatu. De câte ori nu făcusem asta, fără ca treptele să capete vreo urmă de uzură. De jos m-am uitat în sus la pietrele masive, la uşa bătută în cuie a sălii de culturism şi la sferele mari din piatră, care se odihneau acoperite de muşchi pe balustradă.

Mi-am continuat drumul. La colţ cu Runeberginkatu era un târg de vechituri, multe lucruri de toate felurile erau oferite spre vânzare, unele chiar pe trotuar. Nu-mi puteam imagina cine să fi trecut pe aici. Ce să fi cumpărat? Haine? Toţi aveau acasă mai multe decât le trebuiau. Vase? Când în curând n-avea să mai fie suficientă mâncare? Aparate electronice, care-ţi ofereau cel mult un minut de bucurie? Cărţi şi discuri, pe care nimeni nu mai avea timp să le citească sau asculte?

Pe partea cealaltă a intersecţiei dintre Museokatu şi Oksasenkatu vegheau, unul în faţa celuilalt, doi urşi sculptaţi. Arătau ca doi urşi de pluş, atât de mici îi făcuse sculptorul Talvia. Blana lor de piatră cenuşie fusese între timp acoperită de un strat opac, verzui ca mucegaiul.

Uşa localului era deschisă, dinăuntru se auzea muzică.

Am urcat treptele, iar în nări mi-a pătruns iarăşi mirosul de urină şi sudoare, combinat acum cu cel de dezinfectant, în spatele tejghelei nu era nimeni, în încăperea din stânga stăteau câţiva clienţi, fiecare singur la câte o masă, fie jucându-se cu telefonul, fie holbându-se în gol.

M-am oprit şi m-am întrebat ce să fac în cazul în care barmanul cu părul prins în coadă era iar aici. Uşa din spate se deschise după câteva minute şi prin ea se împinse cu greu un tip musculos, care, după toate aparenţele, trăgea din greu de fiare. Sub braţ ducea o cutie maro, în care zornăia ceva. O aşeză pe tejghea şi mă privi întrebător.

Am comandat o cafea.

Fără să dea din cap sau să scoată vreun cuvânt, se întoarse, luă o cană din raft şi turnă în ea din cafeaua care era ţinută caldă pe plita cafetierei, probabil încă de dimineaţă. Ori de cu o seară înainte. Îmi trânti cana în faţă şi aşteptă. Era foarte tânăr, poate avea vreo douăzeci de ani şi arăta de parcă ar fi fost asamblat din diverşi muşchi

uriaşi, care nu se prea potriveau unul cu celălalt. Ochii albaştri erau înghesuiţi de oasele impresionante ale frunţii şi obrajilor, iar presiunea exercitată asupra lor se observa în privire.

— Plăteşti? întrebă.

— Şi, presupunând că aş vrea să plătesc, cam cât ar costa?

Se răsuci încet şi arătă cu degetul către o tablă, etalându-şi cu această ocazie şi braţul.

— E cuvântul ăla care începe cu C. Următoarea literă e A, apoi vine un F, un E şi iar un A. C-A-F-E-A, se pronunţă cafea. Iar cifra care urmează e preţul.

Am scos o monedă din buzunar şi am aruncat-o pe tejghea. Barmanul nu o puse în casa de marcat, ci alături, într-un pahar. Apoi începu să scoată sticlele din cutia maro. După un timp observă că îl studiez, se îndreptă de spate şi se întoarse către mine.

— Nu spune nimic, începu, te pomeneşti că ai uitat să-mi ceri laptele.

Ventilatorul bâzâia, eu tăceam.

— Zahărul?

Oftă şi îşi propti mâinile în şolduri.

— Eşti un voaior pervers, spuse. OK, bea-ţi cafeaua şi şterge-o.

— Nu sunt un voaior pervers. Dar am să-mi beau cafeaua şi am s-o şterg dacă îmi spui unde-l pot găsi pe barmanul care a lucrat aseară aici. Un tip lat în umeri, cu părul prins în coadă. Diseară lucrează?

Matahala îşi luă mâinile din şolduri şi-şi încrucişa braţele la piept, îşi strâmbă gura şi mă privi aşa cum ar fi privit probabil un con de brad aflat în drumul lui.

— Cred că ar fi cazul să-ţi bei cafeaua şi…

— … să o şterg, am completat. Am înţeles. Vine diseară?

Sau îmi dai numărul lui de telefon?

— La ce-ţi trebuie?

L-am privit un timp.

— Poate ca să-i dau un telefon, am sugerat.

— De ce?

— Oare de ce dăm telefoane? Poate sunt amicul lui şi i-am pierdut numărul.

— Nu arăţi ca un amic.

L-am fixat cu privirea.

— După părerea ta, cum arată un amic? Am întrebat.

Şi amicii tipului ăstuia arată cumva altfel decât amicii altora? Dacă da, prin ce se deosebesc?

Oasele frunţii şi obrajilor lui păreau să-i împingă acum ochii afară din orbite.

— Eşti ţicnit?

— Nu sunt ţicnit.

— Ba eşti, dacă spun eu.

Am inspirat adânc. Mă dureau toate de oboseală şi de nervi. Ştiam că era inutil şi probabil neprielnic intenţiilor mele să mă las provocat, dar nu-mi puteam nega firea.

— Asta nu funcţionează, am spus. Lucrurile şi oamenii nu sunt într-un fel sau în altul numai pentru că aşa spui tu. Numai copiii îşi închipuie uneori că e aşa. Iar tu eşti un om

în toată firea, cel puţin aşa pari.

— Îţi baţi joc de mine?

— Nu, îl caut pe barmanul care a lucrat ieri aici, un tip cu părul prins în coadă.

Individul a făcut câţiva paşi către mine, acum nu ne mai despărţea decât o jumătate de metru de tejghea. M-am uitat pe furiş în stânga. Muzica acoperea după toate aparenţele schimbul nostru de opinii, căci ceilalţi clienţi continuau să fixeze telefoanele, mesele sau alte lucruri nevăzute.

— Cară-te! spuse.

— Că dacă nu, ce? Am întrebat, brusc enervat la culme de discuţie şi de toate celelalte probleme. Cum îl cheamă pe barman?

— Şterge-o odată!

— Bine. Unde locuieşte acest Şterge-o-odată?

— În pizda ta.

— Văd că ai chiulit la biologie. Şi probabil şi la toate celelalte materii. La care te duceai?

— La alea de snopit în bătaie labagii de teapa ta.

— Aha, deci asta se mai învaţă încă în şcoală. Credeam că au scos şi materia asta din planul de învăţământ. Mă bucură să aud că profesorii îi mai învaţă câte ceva pe copii.

Tipul se aplecă sub tejghea şi scoase de acolo un baston telescopic, pe care-l întinse în toată lungimea lui. M-am hotărât să plec. Era deja a doua oară în decurs de douăzeci şi patru de ore când eram dat afară din acelaşi local. În dreptul uşii m-am oprit.

— Transmite-i salutări din partea mea, am spus.

Individul ţâşni din spatele tejghelei. Eu am ajuns dintr-un salt în stradă şi am pornit cu paşi grăbiţi înspre centru, mulţumit de rezultatul vizitei mele. Mesajul avea să ajungă cât mai urgent posibil la destinatar: dacă tot nu reuşeam să-l găsesc pe Tarkiainen, atunci să mă găsească el pe mine.

6

Când am coborât din tramvai în staţia din dreptul magazinului Stockmann şi am lăsat în urma mea paltoanele ude, tusea şi feţele îngrijorate ale celorlalţi pasageri, se făcuse deja miezul acelei zile ploioase. Centrul oraşului Helsinki încerca din răsputeri să amintească locuitorilor săi că a doua zi era Ajunul Crăciunului. Ici-colo erau luminiţe, constrânse parcă să strălucească mat. Păreau să tânjească nu numai după vremuri mai bune, ci şi după companionii lor dispăruţi.

Stropi reci îmi căzură de îndată pe faţă. I-am şters, m-am alăturat mulţimii de oameni şi am observat abia după un timp că mergeam pe mijlocul străzii, printre maşini. *Noapte de vis, timp preasfânt* răsuna pe mai multe voci.

În Piaţa celor trei fierari era un brad înalt de Crăciun. Luminile lui roşii şi galbene luceau în ploaia măruntă şi deasă ca mii de semafoare în miniatură. Lângă brad era parcată o maşină blindată a poliţiei. Peste tot roiau poliţişti şi angajaţi ai firmelor de pază. Aceştia patrulau câte doi, în salopete negre sau gri, pe trotuare şi în faţa magazinelor. Păreau la fel de numeroşi ca aceia care făceau cumpărături de Crăciun. La intrarea magazinului Stockmann, sub ceas, am numărat şase oameni de pază. Înăuntru mai erau şi alţii, unii îmbrăcaţi în civil.

La marginea pieţei se aliniau diverse standuri de colectă şi toate voiau bani gheaţă. Strângeau bani îndeosebi pentru proiecte de ajutorare autohtone şi apropiate: şcoli, spitale, orfelinate. Tradiţionalul vas de colectă al Armatei Salvării se afla în mijlocul pieţei, înconjurat de patru cântăreţe şi trei cântăreţi, care evocau în cor *Noaptea de vis, timpul preasfânt.*

Am scos o bancnotă din buzunar şi am aruncat-o în vas. Mi-a trecut prin minte că risipeam toată agoniseala noastră. Într-o zi şi jumătate cheltuisem mai mult decât în ultimele şase luni. Strânsesem banii aceştia pentru zile negre, dar dacă zilele acestea, de când dispăruse Johanna, nu erau negre, atunci care să fi fost? Am aruncat şi câteva monede în vas şi am luat-o pe Aleksanterikatu către est.

Am trecut prin faţa unor magazine care se lăudau cu reduceri de până la 95%. Un bijutier oferea ceasuri de marcă la preţuri care, cu un an, doi în urmă, ar fi declanşat un adevărat asalt al cumpărătorilor. Astăzi, ceasurile de aur şi platină din vitrină măsurau un timp care nu mai exista.

Toate snack-barurile închiseseră, doar magazinele de încălţăminte şi îmbrăcăminte mai rezistau, datorită tenacităţii clienţilor lor. La colţ cu Mikonkatu, un local oferea bere ieftină, iar meniul de prânz era tăiat de pe lista de preţuri.

Când să o iau la dreapta, pe strada Universităţii, m-am trezit asistând fără să vreau la o bătaie.

Un tip înalt, cu umeri laţi, chelie şi geacă de piele, cu înfăţişare de finlandez, se înfrunta cu un băiat slab, de origine asiatică, în hanorac cu glugă. Chelul încerca să-l nimerească pe băiat cu pumnii lui grei, însă acesta se ferea agil de lovituri. După ce evitase cu succes câteva directe, băiatul se folosi de piciorul lui stâng.

Lovitura surprinse pe toată lumea, dar îndeosebi pe chel. Plesnitura şi trosnetul

nasului spart se auziră la distanţă de câţiva metri. Chelul se clătină, îşi luă avânt şi mai încercă o directă. Băiatul asiatic se feri iarăşi şi răspunse cu o lovitură înaltă a piciorului său drept, care-l nimeri pe chel undeva în zona urechii. După aspect şi după sunet păru dureroasă.

Braţele chelului se înmuiară, băiatul se apropie şi sparse cu două lovituri scurte de pumn buzele adversarului său ca pe un plic cu ketchup, apoi îi nimeri cu o a treia şi ultima lovitură bărbia, care pentru o clipă păru să se deplaseze împreună cu pumnul.

Chelul căzu pe jos, întâi în fund, rămase un moment acolo privind în gol şi cu faţa însângerată, apoi se prăbuşi într-o parte, ca şi cum ar fi vrut să se odihnească. Asiaticul se răsuci pe călcâie, se duse la prietenul său, îşi luă haina în primire şi mai aruncă o privire în spate. În ea nu se citea nimic, nici triumf, nici altceva. Întreaga poveste durase mai puţin de treizeci de secunde. Cei doi dispărură în direcţia gării.

Eu am mers mai departe către Universitate. În faţa complexului Porthania era pustiu şi linişte, cum era şi normal cu atât de puţin timp înainte de Ajunul Crăciunului şi pe ploaia aceea măruntă şi deasă. Uşa rotativă funcţiona totuşi şi am intrat.

Îi dădusem Laurei un telefon şi o luasem prin surprindere. În cuvintele ei distante, precaute şi politicoase auzisem nedumerire, poate şi spaimă. Convorbirea noastră telefonică nu durase mult. Aflasem că urma să rămână peste Crăciun la datorie, întrunind rolurile de portăreasă, profesoară de gardă, sprijin psihic şi fizic pentru studenţi şi cercetătoare perseverentă şi o rugasem să-mi acorde o întrevedere. După câteva clipe de tăcere consimţise.

Laura Vuola: marea mea iubire – de acum douăzeci de ani.

Îmi aminteam perfect prima noastră întâlnire, la etajul cinci al noii case a studenţilor, la petrecerea de Crăciun a Facultăţii de ştiinţele politice: Laura, într-un pulover vişiniu, pe gât, buzele date cu un ruj roşu-închis; mirarea şi triumful meu, când am reuşit să o conving să plecăm împreună de la petrecere; plimbarea noastră prin centrul acoperit de zăpadă, până la locuinţa ei din Viiskulma, Laivurinkatu numărul 37.

Îmi mai aminteam, de asemenea, cum mersesem acasă, după un an de certuri continue, prin centrul mohorât, biciuit de un vânt aspru de iarnă, către Toolo. Laura recunoscuse curând adevărul: nu eram ambiţios, nu urmăream nici un ţel şi nici nu doream să fac carieră. Dacă mi-ar fi spus careva: contrariile se atrag, i-aş fi relatat povestea mea şi a Laurei.

În holul universităţii a trebuit să trec printr-un detector de metale. M-am descălţat şi mi-am scos cureaua, aşa cum se obişnuia în ziua de azi în aproape toate clădirile, femeia de pază cu ochii injectaţi mi le-a înapoiat şi-a scuturat, fără să scoată un cuvânt, părul oxigenat de pe faţă, s-a aşezat pe scaunul ei şi s-a adâncit într-un joc cu împuşcături de pe telefonul ei mobil.

Am urcat pe o scară în spirală până la etajul al treilea, trecând pe lângă o cafenea de la etajul al doilea, unde cu mulţi ani în urmă, într-o altă viaţă, petrecusem uneori ceasuri bune stând în faţa unei ceşti de cafea şi vorbind.

Uşa de sticlă de la etajul al treilea era încuiată. Am apăsat soneria pe care scria: *Nu sunaţi decât o singură dată, nu suntem surzi.* Am procedat întocmai, sperând, desigur, să fiu auzit.

7

Uneori, memoria nu ne înşală.

Părul Laurei era la fel: lung, negru, puţin ondulat, pieptănat cu cărare pe mijloc, astfel încât îi încadra faţa palidă, aproape albă. Pomeţii înalţi şi buzele puţin cam prea pline confereau trăsăturilor ei un aer sudic, accentuat de ochii căprui şi genele lungi, negre.

Înfăţişarea ei era şi astăzi încă semeaţă şi misterioasă, îmi aminteam foarte bine cum îmi dorisem odinioară să dezleg acest mister.

— Să-ţi mai spun oare că e o surpriză?

Glasul ei nu-şi pierduse profunzimea şi răsună prelung în clădirea tăcută.

— Habar n-am cum să-i spunem altfel.

— Vrei să începem să ne certăm chiar din uşă sau intri întâi şi ne certăm după aceea?

Nu m-am putut abţine să râd.

— N-am venit să ne certăm, am spus. Îţi mulţumesc că ai acceptat să ne întâlnim şi că ţi-ai făcut timp pentru mine.

Laura zâmbi la rândul ei, era un zâmbet precaut şi reţinut.

— În orice caz, mă bucur să te văd.

Îmi făcu un semn să intru şi se asigură apoi că uşa se închisese în urma mea.

Era îmbrăcată cu aceeaşi eleganţă clasică: un pulover gri, al cărui guler amplu îi cădea în valuri pe piept, o fustă lungă de tweed, cizme lungi, din piele bej, cu tocuri atât de înalte, încât Laura părea mai mare decât mine.

Biroul ei se afla la capătul coridorului, o încăpere strâmtă, cu rafturi de-a lungul pereţilor, care se încovoiau sub povara cărţilor, a teancurilor de hârtii şi ziarelor. Prin unica fereastră îngustă se vedea o fâşie din zidul clădirii de vizavi. Nici măcar o profesoară ambiţioasă de literatură n-ar fi putut aprecia această privelişte.

Laura se aşeză în scaunul de birou, a cărui spetează flexibilă luă forma corpului ei. Eu am luat loc pe cealaltă mobilă care se preta la şezut: cel mai scurt divan tapiţat pe care-l văzusem în viaţa mea. Deşi stăteam atât de departe unul de celălalt, cât ne permiteau dimensiunile încăperii, distanţa dintre feţele noastre era de cel mult un metru şi jumătate.

Laura mă privi, ochii ei căprui erau curioşi şi sinceri.

— Ai devenit poet.

N-am răspuns imediat, m-am mulţumit să o privesc şi mi-am reamintit cât de simplu era: să o privesc ţintă, aşteptând să-şi divulge secretul. Presupunând că avea într-adevăr un secret. Nu doar în imaginaţia mea.

— Tu ai devenit profesoară de literatură, aşa cum era de aşteptat. Ai fost întotdeauna o idee mai ambiţioasă decât alţii, decât mine, de exemplu.

— Nu ţi-ai pierdut sarcasmul, spuse.

Nu aveam nici o şansă. Laura mă deruta, la fel ca altădată, cu răspunsurile ei prompte. Şi mi-am mai dat seama de un lucru. Văzând-o acum pe cea pe care o iubisem odinioară, am înţeles cât de dor mi-era de cea pe care o iubeam acum.

— Iartă-mă, am rostit. Voiam să spun că mă bucur sincer pentru tine.

— Îţi mulţumesc. Îşi întoarse capul. Cea mai tânără profesoară de literatură din toate timpurile, spuse. N-a fost uşor, pentru o femeie.

— Îmi imaginez, am aprobat-o.

— Fără coate nu s-a putut, spuse. Dar probabil îţi mai aminteşti. Am coate ascuţite. La propriu.

Am zâmbit aprobativ. Cât de dureroasă era însă amintirea n-a trădat zâmbetul meu. Îi remarcasem deja inelul cu diamant de pe inelarul mâinii stângi şi am făcut un semn din cap în direcţia lui.

— Eşti căsătorită.

Nu acordă nici o privire inelului.

— Samuli a murit acum un an. De tuberculoză.

— Îmi pare rău.

— Avem un băiat, Otto, de treisprezece ani.

— Frumos, felicitări.

Oare toate întâlnirile după douăzeci de ani erau la fel de anevoioase, la fel de pline de mine şi capcane?

Laura îşi îndreptă iarăşi privirea către mine.

— Deci chiar ai devenit poet, spuse.

— Pe căi ocolite.

— Din păcate n-am…

— Nu face nimic, am întrerupt-o. Nici alţii. Tirajele au fost de două sute de exemplare. Iar volumele oricum nu se adresau decât unui public restrâns. Asta a fost tot până acum.

Am tăcut amândoi o vreme.

— Te-ai gândit vreodată cum ar fi fost dacă lucrurile ar fi evoluat cu totul altfel? întrebă Laura, luându-mă total prin surprindere.

Am ridicat din umeri.

— În ce sens? Am întrebat apoi. Între noi doi sau în general?

— În ambele sensuri, spuse. Cu totul altfel. Dacă toate s-ar fi terminat cu bine.

Am privit-o atent. Înţelegeam oare bine? Se îndoia de deciziile pe care le luase? Dacă aşa era, atunci această latură a Laurei mi se dezvăluia pentru întâia oară.

— Nu ştiu, am spus. Poate că s-au terminat cu bine.

— Da, poate.

— Laura, am spus, când am observat că se lăsase absorbită de gândurile ei. Vizita mea are un motiv serios. Soţia mea a dispărut şi am nevoie de ajutorul tău. Îl caut pe un bărbat pe nume Pasi Tarkiainen.

Pe fruntea ei apărură nişte cute care-i dădeau un aer distins, buzele pline se încreţiră puţin. Îi cunoşteam această expresie.

— Nu cred că înţeleg, răspunse exact cum mă aşteptasem. Soţia ta a plecat împreună cu Pasi Tarkiainen?

Am scuturat din cap şi am observat că o făceam cu mult mai multă răbdare decât cu douăzeci de ani în urmă.

— Dacă da, atunci silită. Deci, ţi-l aminteşti pe tip?

— Cine nu şi-l aminteşte, spuse pe un ton enervat. Toţi şi-l amintesc pe Pasi Tarkiainen, un tânăr şarmant, student şi activist pentru protecţia mediului. Radical şi, neîndoielnic, extrem de atrăgător. Acum, privind înapoi, a avut desigur dreptate în ceea ce priveşte gravitatea situaţiei, însă metodele lui… se întrerupse.

— Am auzit, am spus. Iar metodele acestea au constituit probabil motivul pentru care soţia mea a pornit pe urmele lui.

— A comis Pasi, sau Tarkiainen… spuse Laura, privindu-mă în ochi şi căutând cuvântul potrivit… vreo crimă?

— Posibil, nu ştiu. Ca să fiu sincer, Laura, sunt destul de epuizat şi disperat. Tot ce ştiu cu siguranţă e că soţia mea a dispărut. Restul sunt ipoteze. Urmăresc orice fir, orice ar putea avea vreo legătură oricât de vagă cu dispariţia ei.

— De când a dispărut soţia ta?

Instinctiv am vrut să mă uit la ceas, dar mi-am dat seama şi m-am abţinut.

— De o zi şi jumătate, aproape două.

— Ai fost deja la pol…

— Laura, am întrerupt-o atât de brusc şi violent, încât m-am speriat eu însumi. Poliţia m-a pus pe urmele lui Tarkiainen. Neavând altă urmă, merg în direcţia aceasta. Poliţia nu face nimic, nu poate face nimic.

Ridicasem tonul, glasul meu era tăios şi dur. Eram conştient de asta. Iar expresia de pe faţa Laurei era iarăşi cea de odinioară.

— Scuză-mă, am spus.

— Nu-i nimic. Aproape ca pe vremuri. Acum ar trebui să ridic şi eu glasul.

Am tăcut o vreme, apoi Laura începu să zâmbească. Am zâmbit şi eu. Întâlniri anevoioase. Mine şi capcane.

— Bine că măcar am amânat cearta până când ne-am aşezat comod, spuse Laura.

Am izbucnit în râs, pentru întâia oară după mult timp. Râsul îmi cuprinse întreg corpul, ca o senzaţie de căldură datorată unei atingeri. Era o senzaţie plăcută.

— Şi acum să-ţi reproşez că visezi cu ochii deschişi, că eşti lipsit de iniţiativă şi nu ştii ce înseamnă să urmăreşti un ţel? întrebă.

— De ce nu? am spus râzând. Eu aş putea ţipa, ţi-aş reproşa că eşti calculată, perfidă, obsedată de dorinţa de a reuşi.

Laura încetă să râdă, pe buze îi rămase însă un zâmbet, care îi făcea ochii mari, căprui să strălucească umezi.

— Am ţinut la tine, spuse. În ciuda a toate.

Am privit-o şi am spus:

— Şi eu am ţinut la tine.

Zâmbea încă.

— Probabil n-are nici un sens să ne întrebăm dacă lucrurile ar fi putut evolua altfel, în general şi în particular, spuse.

— Situaţia e aşa cum e, am spus.

Privirea ei emana acum o căldură după care tânjisem în zadar acum douăzeci de ani.

— Sunteţi fericiţi.

— Foarte, am recunoscut.
— Mă bucur pentru tine.
— Îţi mulţumesc.
Văzând că tac, trase aer în piept şi spuse:
— Deci, Tarkiainen.
Îmi povesti despre el, iar eu am ascultat fără să o întrerup. Felul în care se dezvoltase personalitatea lui mi-era deja cunoscut din relatarea Elinei: întâi fusese un activist plin de speranţă, apoi urmase radicalizarea şi în final îşi căutase dezamăgit refugiul în altceva. Laura nu ştia în ce anume, iar eu nu i-am spus.
Laura îl cunoscuse pe Tarkiainen în ultimele luni de facultate, când oamenii, conştienţi de gravitatea schimbărilor climaterice, se simţiseră pentru o vreme uniţi şi creaseră numeroase asociaţii, organizaţii şi partide, toate minunate şi bine intenţionate.
— Dar, după cum ştim acum, concluzionă Laura şi am simţit o urmă de emoţie în glasul ei, sentimentul acesta a fost trecător. În final au ieşit învingătoare interesele marilor companii, cu alte cuvinte, interesele celor câteva mii de oameni care erau oricum deja putrezi de bogaţi şi asta iarăşi sub pretextul unei creşteri economice în folosul întregii omeniri. Revenirea la vechile modele comportamentale a fost încurajată şi de faptul că oamenii se săturaseră de cumpătare şi renunţarea la consum şi îşi doreau să revină la vechiul stil de viaţă: egoist, lacom şi iresponsabil – aşa cum învăţaseră. Şi aşa s-a renunţat la strategiile pe termen lung de protecţie a mediului. În schimb au apărut case tot mai mari, maşini noi şi televizoare tot mai late cu ecran plat, amenajări interioare în funcţie de anotimp, tehnologii şi aparate electronice noi, mixere, toastere, mostere şi frostere, precum şi garderobe care se reînnoiau, desigur, săptămânal. Şi toate acestea, neapărat mai ieftine decât oricând. Ceea ce a accelerat spirala distrugerii.
Nu am vrut să o întrerup pe Laura şi să-i spun că, după părerea mea, exagera şi simplifica lucrurile. Eram sigur că ştia şi ea. Dar poate simţea nevoia să-şi descarce sufletul în faţa cuiva. De ce nu în faţa mea? În acelaşi timp, speram într-un mod egoist că avea să revină curând la ceea ce mă preocupa pe mine.
Inspiră adânc şi reveni la Tarkiainen, studentul şarmant care semănase acum cincisprezece ani cu prim-ministrul Alexander Stubb în tinereţe. Îmi povesti că se alăturase şi ea grupului de activişti din rândurile tinerilor absolvenţi de facultate, pe care-l înfiinţase Tarkiainen. Ţelul iniţial fusese de a crea o mişcare de masă nouă, independentă din punct de vedere politic, însă Tarkiainen devenise foarte curând alt om. Cunoscuse nişte radicalişti, care preferau acţiunile directe. Laura nu excludea participarea lui la unele atentate. Oricum ar fi fost, Tarkiainen se alăturase mişcării extreme, militante, pentru protecţia mediului, a cărei deviză era: dacă eşti cât de cât adeptul consumului şi al poluării mediului, eşti sută la sută împotriva noastră. Tarkiainen părăsise, aşadar, curând grupul de activişti, din care Laura făcea încă parte la vremea respectivă.
Mi se făcu pielea de găină o clipă mai târziu, când Laura aduse vorba despre prietena lui Tarkiainen, o tânără mignonă, fermecătoare, cu ochi verzi-albăstrui, al cărei nume nu şi-l mai amintea.
— Johanna, am spus şoptit.

O străfulgerare în ochii Laurei îmi arătă că îşi amintise.

— Da, aşa o chema, spuse. Dar de unde…?

— Johanna e soţia mea.

În încăpere se făcu linişte. Atâta linişte, încât aveam impresia că aud ecoul şi fărâmele unei discuţii purtate la un alt etaj, într-o altă parte a clădirii. Pe Laura de altădată, tăcerea aceasta prelungită ar fi stingherit-o. Însă Laura cea de astăzi stătea calmă în scaunul ei, căzută pe gânduri.

— Ce îţi aminteşti despre Johanna? Am întrebat în cele din urmă.

Laura ridică din umeri.

— O vreme a făcut şi ea parte din grup. Îmi amintesc că am avut impresia că o face împotriva voinţei ei. Poate că ea a observat prima schimbările care se produceau cu Tarkiainen.

— Şi atunci de ce să mai fi continuat?

Laura mă privi acum în faţă, ridică din sprâncene şi pufni amuzată.

— Poate a sperat că-l va putea schimba, că-l va readuce pe calea cea dreaptă, că-i va putea influenţa modul de gândire. Oamenii speră tot felul de lucruri, chiar şi cei mai deştepţi dintre ei.

Nici unul dintre noi nu mai avu nimic de adăugat la aceasta. Şi, deşi mi-era neplăcut să o descos pe fosta mea iubită în legătură cu actuala mea soţie, am întrebat:

— Ce fel de relaţie avuseseră cei doi?

— Au trecut cincisprezece ani, Laura scutură din cap. Şi nici atunci n-aş fi ştiut să spun. Dar cred că era genul de relaţie care izvorăşte din nişte interese comune, pe care unul dintre parteneri le transformă apoi, fără să ţină cont de celălalt, în propriile lui ambiţii. Se mai întâmplă. Cred că soţia ta, adică Johanna, a observat în cele din urmă că Tarkiainen s-a retras în lumea lui. Şi atunci s-a îndepărtat probabil cât mai mult posibil de el. Cel puţin eu aşa aş fi făcut. Indiferent de riscuri.

— Cum adică?

— Nu toţi bărbaţii înţeleg asta, spuse Laura. Bărbaţii dispuşi să recurgă la violenţă sunt dispuşi să recurgă la violenţă. Mă gândesc că înţelegi ce vreau să spun.

Am dat din cap.

— Dacă mă gândesc bine, cred că Johanna a aşteptat momentul potrivit să-l părăsească pe Tarkiainen. Şi…

Tăceam.

Laura clătină din cap.

— Probabil îmi imaginez doar, spuse.

— Spune-mi, Laura. Orice detaliu e important.

Clătină iar din cap.

— Pare o nebunie, spuse fără să pară deloc că ar spune nebunii. Dar Johanna făcea cumva impresia că ar şti ceva despre Tarkiainen. Şi că nu poate vorbi despre asta, deşi ar fi avut motive să o facă. Dar nu-mi amintesc nimic concret, a fost doar o impresie.

— Îţi mulţumesc, Laura.

— Nu ştiu dacă ţi-am putut fi de ajutor, spuse.

— Foarte mult chiar, am răspuns pe tonul cel mai amabil şi călduros cu putinţă. Şi nu

mi-a venit deloc greu, pentru că eram sincer. M-ai ajutat. A fost un lucru bun că ne-am întâlnit.

M-am ridicat de pe divan, Laura se sculă şi ea în picioare. O clipă m-am simţit derutat, parcă aş fi trăit în două timpuri, astăzi şi acum douăzeci de ani, însă din fericire a fost doar o clipă. M-am apropiat de Laura, i-am prins mâna, a cărei atingere mi-era surprinzător de familiară şi am ţinut-o un moment. Apoi i-am dat drumul şi am îmbrăţişat-o.

Douăzeci de ani – iar braţele mele nu cuprindeau nici astăzi mai mult decât atunci.

8

Taxiul lui Hamid aştepta cu motorul pornit, după colţ, în Fabianinkatu, la numai o sută de metri. Am grăbit pasul, pentru a nu mă uda, dar era în zadar. Ploua cu găleata, vântul împroşca apa în toate direcţiile. Firicele de apă îmi curgeau pe faţă, aş fi putut foarte bine să mă spăl pe cap. Am ajuns într-un sfârşit la taxi, am deschis portiera şi m-am aşezat pe banchetă. Hamid se răsuci către mine şi izbucni în hohote de râs, când văzu cât de murat eram.

— Plouă, nu glumă, spuse bucuros.

— Da, aşa e, am admis.

Apoi l-am rugat să mă ducă acasă. Pe drum i-am explicat că mai aveam nevoie de el încă un timp şi că aveam să-l plătesc, desigur. N-avu nimic împotrivă şi, după scurte negocieri, am convenit asupra unui preţ. M-am rezemat de speteaza banchetei, mi-am trecut mâna prin păr şi am format, după o scurtă ezitare, numărul Johannei. Nu putea fi contactată.

Apoi l-am apelat pe Jaatinen. Nu mi-a răspuns. I-am lăsat un mesaj, în care-l rugam să mă sune cât mai curând posibil. Am reuşit să dau de Elina şi am rugat-o să-i transmită lui Ahti să mă sune de îndată ce avea să-şi revină cât de cât.

Hamid făcea slalom pe strada de lângă râu, în Sornăinen, în căutarea unei benzi mai libere, dar aşa ceva nu exista. După fiecare porţiune pe care reuşea să accelereze, urma una pe care traficul revenea la viteza melcului. Hamid era un bărbat tânăr şi conducea aşa cum au făcut-o dintotdeauna bărbaţii tineri: fără să economisească benzină sau să-i pese de viaţa altor oameni. Preţul amândurora scădea oricum de la o zi la alta.

De zeci de ani se tot prorocea că rezervele de petrol ale lumii vor seca. Dar nu fusese aşa. Petrol exista din belşug – pentru toate activităţile care accelerau dispariţia rezervelor de apă, pentru poluarea ireversibilă a aerului, pământului şi apei, pentru otrăvirea lacurilor, râurilor şi mărilor, pentru producţia în cantităţi uriaşe a unor mărfuri inutile. Toţi cei care se temuseră că lumea va rămâne fără petrol puteau constata mulţumiţi că petrolul devenise chiar mai important decât conservarea vieţii. Dacă lumea s-ar sfârşi într-o bună zi, petrol ar exista încă din abundenţă. Miliarde de butoaie cu aur negru, numai bune de luat pe lumea cealaltă.

Hamid găsi o bandă pe care se putea înainta. Ajunserăm pe podul din Kulosaari, unde traficul se blocă iarăşi. Pe banda din dreapta, dinspre mare, nu se circula, ne târam pe banda stângă. Girofarurile maşinilor de pompieri colorau cu sclipirile lor ploaia în albastru, ca într-un basm devenit poveste de groază. Încă de departe am zărit un tir, a cărui cabină rămăsese agăţată de pod, în vreme ce remorca rupsese parapetul şi intrase într-o clădire de birouri. De la distanţă, traseul tirului părea perfect normal, de parcă ar fi ieşit din clădire direct pe pod.

De aproape, situaţia ni se prezentă altfel: ambulanţele, ascunse până atunci în spatele maşinilor de pompieri, aşteptau cu uşile deschise ca măcar câţiva dintre pietonii şi angajaţii din birouri loviţi de tir să fie întinşi pe tărgi, transportaţi înăuntru şi trataţi. Depăşirăm locul accidentului fără să scoatem un cuvânt. Curând am revenit la o viteză

normală, am traversat Kulosaari şi am ajuns în Herttoniemi.

În faţa casei i-am plătit lui Hamid preţul stabilit. Plecă, dar promise că va sosi într-un sfert de oră, în cazul în care l-aş chema.

Apartamentul pustiu şi tăcut părea şi mai trist decât înainte, de parcă ar fi avut şi el griji şi necazuri şi n-ar mai fi ştiut cum să facă să redevină confortabil, cald şi ocrotitor. M-am descălţat şi abia am apucat să-mi atârn în cuier haina îmbibată de apă, când m-am prăbuşit pe podea. Mă podidiră lacrimile. Primele lacrimi, după ani de zile, îmi ţâşneau din ochi şi se prelingeau fierbinţi şi grele pe obraji.

Eram la capătul puterilor, aveam sentimentul că totul e în zadar, că toate strădaniile mele erau sortite eşecului. Eram dezamăgit de mine însumi, fiindcă înşelasem încrederea Johannei. Toate promisiunile pe care i le făcusem: te voi ajuta mereu, te voi iubi mereu, voi face tot ce-mi stă în putinţă ca să-ţi fie bine.

— Linişteşte-te, Tapani, linişteşte-te, mi-am spus. Îţi vei putea respecta promisiunile, chiar dacă momentan nu reuşeşti să le împlineşti.

Am lăsat lacrimile să curgă în voie, am lăsat grijile şi necazurile să mă năpădească şi să piară. Nu ştiu cât timp am rămas întins în hol. Mi s-a părut o veşnicie.

Când m-am ridicat, în sfârşit, am încercat să nu privesc în jur. Toate îmi aminteau de Johanna şi de faptul că nu ştiam unde se află.

M-am dezbrăcat şi am intrat sub duş, am făcut repede şi superficial tot ce trebuia făcut. Şampon, gel de duş, bărbierit. Cu aparatul de ras în mână am încercat să număr până la zece, dar n-am ajuns decât până la trei.

Nu eram pregătit pentru ce am găsit în dulapul meu de haine. În căutarea unor şosete curate, am dat cu ochii de un pacheţel învelit în hârtie roşie cu auriu. Cadoul meu de Crăciun pentru Johanna. L-am scos din dulap, l-am pus pe pat şi m-am uitat la el. Stăteam în faţa lui, cu o şosetă trasă pe un picior, incapabil de a face ceva. Ciudat cum îşi schimbă unele lucruri subit semnificaţia, în faţa mea, pe pat, nu se mai afla un volum de poezii, scris şi legat de mine, împreună cu o sumă modestă de bani, cu care să-şi facă Johanna o mică plăcere, ci toată viaţa mea de până atunci. Tot ceea ce făcea din fiecare zi viaţa mea. Am simţit cum mi se umplu iarăşi ochii de lacrimi mari şi fierbinţi, cum îmi curg pe faţă, pe buze şi pe bărbie.

M-am întors, am îmbrăcat şi a doua şosetă şi am ieşit din dormitor. Cadoul a rămas pe pat.

Mi-am făcut o cafea, am pus cana Johannei în bufet, mi-am luat-o pe a mea şi m-am aşezat în faţa computerului. Am revăzut conştiincios întregul material, fără să descopăr ceva nou sau vrednic de atenţie. Am studiat încă o dată înregistrările camerei de supraveghere, dar nici acolo n-am găsit ceva care să-mi trezească interesul.

Mi-am reumplut cana de cafea şi brusc mi-a venit o idee. Am descărcat din arhivele ziarelor articolele Johannei, folosindu-mă de parolele ei, le-am citit la fel de conştiincios cum citisem materialul despre Tămăduitor, până când am terminat cafeaua şi am simţit nevoia să-mi mişc puţin corpul înţepenit. Durerile de spate mă mai lăsaseră, urmele bâtei nu se mai făceau simţite decât atunci când stăteam într-o anumită poziţie.

Am încercat din nou să dau de comisarul Jaatinen, dar fără folos. Am revenit, aşadar, în faţa computerului şi am reluat lectura articolelor Johannei.

Johanna fusese întotdeauna foarte harnică, scrisese mult, îndeosebi la început, când lucrase ca liber profesionistă. Scria pentru multe ziare, scria repede, descoperea nenumărate lucruri şi câştiga iute încrederea oamenilor, inclusiv pe cea a persoanelor pe care le intervieva. Toate aceste calităţi făceau din Johanna o jurnalistă bună. Însă adevăratul ei talent era că reuşea să găsească numitorul comun într-un puhoi de informaţii, să descopere elementul lor de legătură şi sinteză. De acest talent aş fi avut şi eu acum nevoie.

Însă, în pofida nesiguranţei şi a disperării, reuşisem să avansez. Relatarea Laurei, de pildă, confirmase părerea mea despre relaţia dintre Johanna şi Pasi Tarkiainen. Ce aflasem de la Elina şi ce interpretasem eu însumi din tăcerea încăpăţânată a Johannei îmi spuneau, de asemenea, că se temuse şi avusese toate motivele să o facă.

Şi atunci, de ce eram gelos?

Şi de ce mă chinuia faptul că eram gelos?

Eram gelos fiindcă mi se ascunseseră anumite lucruri. În acelaşi timp, sentimentul de gelozie nu-mi era doar neplăcut, ci îl consideram deopotrivă zdrobitor de meschin. Familii întregi fuseseră ucise şi eu nu reuşeam să mă hotărăsc dacă mi se adusese o ofensă sau nu. Era umilitor să constat că eram mai copilăros şi egoist decât îmi imaginasem vreodată.

Iar sentimentul acesta supărător nu pierdu, desigur, din intensitate, atunci când pe monitor apăru simbolul unui e-mail nou. Gelozia mă ardea, paranoia se dezlănţuia.

9

Faţa lui Jaatinen era udă de la ploaie, roşie de la vânt şi, în afară de aceasta, lipsită de orice expresie. Ne aflam în partea dinspre mare a cartierului Jatkasaari, la două sute de metri de locul în care corpul meu făcuse cunoştinţă cu bâtele şi bocancii angajaţilor unei firme de pază. Vântul îşi vâra ghearele reci pe sub haina mea şi îmi făcea pantalonii să fluture. Dacă nu aş fi tremurat din cauza şocului, atunci aş fi tremurat de frig.

Jaatinen mă dusese la etajul şase al blocului din spatele nostru. Într-o locuinţă spaţioasă şi decent amenajată, de trei sute de metri pătraţi, de la mansarda blocului, fusese ucis un bancher împreună cu familia lui.

Jaatinen privea în largul mării, scruta suprafaţa verde-cenuşie a apei şi părea mai degrabă să tergiverseze discuţia decât să se gândească la un posibil subiect.

Şi apoi, ce s-ar fi putut spune într-o astfel de situaţie?

Eu rămăsesem fără cuvinte. Nu văzusem în viaţa mea ceva asemănător. Şi nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru ceea ce văzusem. Absolut nimic.

— Te-am chemat, pentru că şi de data aceasta suspectul e tot Tarkiainen şi pentru că ai obţinut nişte informaţii noi.

Îi povestisem lui Jaatinen despre vizita mea în fostul local preferat al lui Tarkiainen, îi expusesem teoriile mele şi îi relatasem discuţiile avute cu Elina şi Laura.

— Ce ai văzut aici e strict confidenţial, spuse Jaatinen.

— Sigur că da, am spus şi am înghiţit nodul din gât.

Oricât m-aş fi străduit, nu reuşeam să alung din memorie ceea ce tocmai văzusem. Părul şi cearşafurile mânjite cu sânge, stropii întunecaţi de sânge de pe pereţi, micuţele corpuri de sub pătură. La ce se gândiseră înainte de a adormi? La ce se jucaseră cu o zi înainte? La Ajunul Crăciunului, la despachetatul cadourilor?

— Cum au putut… am început şi un timp n-am găsit cuvintele potrivite. Cum au putut să doarmă, când cineva umbla prin casă şi îi împuşca pe rând?

— Tocmai din acest motiv Tarkiainen devine tot mai interesant pentru noi. A studiat medicina. Ştie probabil de ce e nevoie pentru ca un om să adoarmă în astfel de condiţii şi cum să i se administreze mijlocul respectiv. Dar nu avem încă rezultatele de laborator, iar medicii legişti nu şi-au terminat încă treaba. Şi, după cum spuneam, nu avem suficient personal. Cazul acesta a devenit însă între timp atât de grav, încât va căpăta probabil prioritate în faţa tuturor celorlalte. Şi totuşi, vor trece zile, dacă nu chiar săptămâni, până când vom obţine rezultatele.

Jaatinen se întrerupse. Nu aveam cum să-l fac să continue, trebuia să aştept până când avea să reia firul. M-am uitat în jur. În faţa noastră se afla un debarcader pustiu, apărat de un gard înalt de sârmă ghimpată. Îşi întindea braţul maro-deschis în mare, parcă ar fi vrut să atragă pe cineva. De la primăvară, debarcaderul avea să fie supravegheat de o firmă de pază şi protecţie, pentru ca proprietarii înstăriţi de bărci să poată acosta din nou în număr mare.

— E o ipoteză, desigur, începu Jaatinen, după ce tăcuserăm mult prea mult timp.

Brusc îmi veni să vomit, mă aflam încă în stare de şoc. Însă vântul tăios alungă senzaţia şi am reuşit să îngaim:

— Strict confidenţială.

— Bineînţeles, spuse Jaatinen. Teoretic, lucrurile s-ar fi putut petrece în felul următor: cineva din familie are nevoie de un medic. Medicul este solicitat prin internet. Cineva, care urmăreşte astfel de solicitări, deviază apelul. Apare Pasi Tarkiainen, se dă drept medic sub un nume fals, fiindcă s-ar putea afla foarte uşor din băncile de date că nu există un medic pe nume Pasi Tarkiainen şi că bărbatul cu acest nume a murit deja demult. Deşi, să nu uităm că oamenii nu se prea obosesc să verifice ceva, nici măcar atunci când e vorba de propria lor sănătate sau siguranţă. În privinţa aceasta nu s-a schimbat nimic.

Jaatinen trase adânc aer în piept şi îşi adună gândurile. Cel puţin aşa părea, după cum îşi freca nasul cu degetul mare şi arătătorul. Dinaintea ochilor mei au reapărut cearşafurile însângerate, balta de sânge coagulat de sub patul copilului, smocul de păr încleiat cu sânge de pe noptiera albă.

— Tarkiainen se poartă ca un medic, îl consultă pe pacient aşa cum se cuvine, prescrie un medicament şi spune că n-ar fi rău dacă s-ar vaccina întreaga familie împotriva malariei. Cum să spui nu, când acest lucru îţi este recomandat de un medic. Iar Tarkiainen le face injecţiile, dar cu altceva. Cu un somnifer, de pildă, care îşi va face efectul abia după câteva ore. Şi astfel, celui care va prelua treaba murdară nu-i stă nimic în cale. Tarkiainen îi spune codul uşii de intrare, poate îi dă chiar o cheie pe care a furat-o din casă, tipul intră în locuinţa în care toţi dorm şi…

— … îi împuşcă pe toţi, unul după altul, am completat.

— Exact, spuse Jaatinen.

Stăturăm o vreme nemişcaţi, biciuiţi de vânt. Cerul de culoarea betonului se arcuia deasupra capetelor noastre. O javră maro-închis trecu în fugă, ca un jogger singuratic, pe faleză, nişte pescăruşi alb-cenuşii se feriră leneşi din calea ei, parcă numai din datorie.

— O ipoteză îndrăzneaţă, am spus.

— Doar o ipoteză, spuse Jaatinen.

— Dar ţinând cont de ceea ce ştim…

— … poate nu e numai o ipoteză, spuse Jaatinen dând din cap. L-am dat în mod oficial în urmărire pe Tarkiainen. Nu cred că are vreo importanţă practică, dar nu se ştie niciodată. Poate ne intră totuşi în plasă. Oricum, în momentul de faţă, Tarkiainen pare mult mai viu decât crezuserăm noi.

Jaatinen îşi şterse ochii cu batista de pânză pe care o scosese din buzunar. Tăceam iar amândoi, devenise o obişnuinţă. Jaatinen vârî batista la loc, în buzunarul paltonului cafeniu şi se îndreptă de spate.

— Trebuie să te întreb ceva, am spus. De ce ai ţinut să-mi arăţi? De ce a trebuit să văd capetele astea ciuruite de gloanţe şi bălţile de sânge de sub paturi?

Se uită la mine.

— Ai ţinut morţiş să te implici şi tu, spuse şi îşi răsuci faţa către mare.

L-am cercetat o vreme, iniţial crezând că fixează un anumit punct, dar mi-am dat

seama că privea doar în zare. Apoi, privirea îi căzu undeva, în depărtare, ca o piatră în apă.

— Şi apoi, te afli pe urmele lui Tarkiainen. Trebuie să ştii la ce să te aştepţi. Eşti destul de aproape. Jaatinen îşi coborî iar ochii. Dar trebuie să ţii cont de un lucru: vânăm un nebun, căruia i-a intrat în cap că o mână de oameni e de vină că se sfârşeşte lumea. Şi ce se-ntâmplă dacă-l prindem? Vine un alt nebun şi lumea continuă să se sfârşească. Nu e ceva nou, bineînţeles. S-a întâmplat de multe ori în istoria omenirii. Milioane de oameni au trăit acest lucru. Şi acum îl trăim noi. Şi totuşi e dureros, când lumea care se sfârşeşte e propria ta lume măruntă. Nu-i aşa, Tapani?

— Aşa o fi.

Afară, pe mare, se zărea un vapor întunecat. L-am observat o vreme, până când în faţa ochilor mei a revenit imaginea păturii îmbibate de sânge şi a căpşorului brunet, despicat în două. Răutate şi absurditate, asta era ceea ce vedeam. Trebuia să plec de acolo.

10

În ciuda şocului şi a senzaţiei de greaţă am adormit pe bancheta taxiului. Somnul a venit pe neaşteptate, ca un atac. În vis, Johanna îi şoptea ceva la ureche Laurei Vuola, iar amândouă se uitau la mine fie înspăimântate, fie cu răutate. Johanna îşi ţinea mâna la gură şi nu-i vedeam mişcările buzelor, însă din expresia şi privirea Laurei am dedus că vorbeau despre mine. Cu o clipă înainte de a mă trezi, am simţit din nou împunsătura scurtă şi lipsită de orice sens a geloziei. Şi nici n-am putut uita visul prea repede, m-am mai întrebat încă o vreme după ce mă trezisem ce îi spusese Johanna Laurei.

M-am dezmeticit de-a binelea abia când Hamid a frânat brusc şi am fost aruncat în centura de siguranţă. Centura s-a blocat. Am simţit un junghi într-o parte. Când maşina s-a oprit, am inspirat adânc şi am eliberat centura. Ne aflam în spatele unui autobuz, între barele de protecţie ale celor două vehicule nu mai rămăseseră decât câţiva milimetri.

— Scuze, spuse Hamid. A frânat atât de brusc.

— Nu-i nimic, am spus şi am privit în jur.

Ne aflam într-un ambuteiaj în intersecţia dinainte de Munkkiniemi şi aşteptam să se elibereze singura bandă pe care se circula.

Ploaia făcuse o pauză şi îşi cedase locul între cer şi pământ unei ceţi atât de dese, încât contururile maşinilor din jurul nostru se şterseseră, iar prezenţa lor nu mai era indicată decât de licărele roşii, galbene şi străvezii ale farurilor şi luminilor de control. Întreaga imagine se destrăma în fragmente şi dungi neclare, ca într-o transmisiune TV de proastă calitate: o maşină era acum aici, într-o clipă dincolo, o casă apărea şi dispărea, acolo sclipea o luminiţă, o secundă mai târziu era în faţa noastră.

Mi-am scos pentru a nu ştiu câta oară telefonul din buzunar şi am revăzut informaţiile strânse despre Tarkiainen. Fusesem prea neglijent şi nu remarcasem că avusese nu patru, ci cinci adrese. Trecusem acest amănunt cu vederea, fiindcă, de fapt, era una şi aceeaşi adresă care apărea de două ori: Tarkiainen locuise în Munkkiniemi de două ori, în acelaşi apartament. Prima dată acum multă vreme, timp de doi ani şi apoi încă o dată, vreme de un an, până la presupusa lui moarte.

Hamid găsi repede clădirea, opri la marginea străzii şi ascultă amabil şi răbdător cum îi explicam din nou că am nevoie de el aici şi acum şi să nu preia alte curse.

— Înţeleg, înţeleg, oftă.

M-am oprit din explicat. Hamid zâmbi.

Am coborât din maşină, lăsând în urma mea, în oglinda retrovizoare, zâmbetul lui şi am intrat pe aleea îngustă care ducea către intrare. Un vânticel domol, abia sesizabil, mişca ceţurile, de parcă s-ar fi grăbit să clădească nori.

Imobilul fusese construit în anii treizeci şi părea, chiar şi de aproape, în stare bună. Uşa din lemn era proaspăt vopsită. În stânga se afla un tabel nominal luminat, cu sonerii. Nici un nume nu-mi spunea nimic. Am apăsat la întâmplare mai multe sonerii: Saarinen, Bonsdorff, Niemelă, Kataja.

Bonsdorff reacţionă.

Am deschis uşa şi am aruncat o privire înapoi, în stradă. Ceaţa era atât de deasă, încât nu mai distingeam taxiul lui Hamid. Conform tabelului nominal, Bonsdorff locuia la etajul al patrulea. Am chemat liftul, am urcat şi am bătut la uşa apartamentului.

Vizorul s-a întunecat pentru o clipă, apoi s-a deschis uşa. Doamna Bonsdorff avea cel puţin optzeci de ani.

— Vă aşteptam, spuse.

Mie nu-mi trecu prin minte altă replică decât:

— Îmi cer scuze că a durat atâta.

— Astea-s vremurile în care trăim, bombăni doamna Bonsdorff. Poftiţi înăuntru.

Doamna Bonsdorff se întoarse cu spatele şi intră în apartament. Habar n-aveam pe cine aşteptase, dar, de vreme ce uşa era deschisă şi fusesem poftit înăuntru, n-am ezitat.

Era o locuinţă spaţioasă, formată din cinci camere şi o bucătărie. Doamna Bonsdorff locuia, din câte se părea, singură. O privire aruncată în două camere îmi confirmă impresia: arătau nefolosite, nelipsitele cuverturi de la capetele paturilor şi pernuţele decorative din fotolii nu mai fuseseră de multă vreme clintite din loc. Am urmat-o pe doamna Bonsdorff în camera de zi şi am aşteptat să se oprească, să-mi spună întâi pe cine pândise cu atâta răbdare şi după aceea să asculte ce mă adusese pe mine la ea.

Străbătu un covor persan roşu cu negru de dimensiunea unui teren de squash, se apropie de televizor şi îl lovi de câteva ori cu pumnul ei delicat.

— Da, spuse. N-are imagine.

M-am uitat întâi la televizor, apoi la doamna Bonsdorff. Era o femeie scundă, cu părul ondulat, care purta chiar şi în casă un blazer gri elegant şi exprima, în ciuda vârstei şi a spatelui foarte puţin încovoiat, fermitate şi vitalitate.

Am stat să mă gândesc o clipă.

Ce putea fi în neregulă cu aparatul?

Am traversat la rându-mi „terenul de squash”, am verificat cablurile şi am încercat să pornesc televizorul.

— Nu merge, mă înştiinţă doamna Bonsdorff.

M-am uitat încă o dată la cabluri şi l-am urmărit pe unul dintre ele pe sub un scrin antic şi apoi pe sub o canapeluţă rococo, unde am găsit ştecherul, care ieşise din priza prelungitorului. L-am împins la locul lui şi am revenit lângă televizor. Imaginea apăru de îndată.

— Păi, atâta lucru puteam face şi eu, spuse doamna Bonsdorff.

Am închis televizorul şi m-am întors spre ea.

— Vreţi să facem aşa: eu nu vă iau nici un ban şi dumneavoastră îmi răspundeţi la câteva întrebări?

Ochii ei scânteiară.

— Trebuia să mă fi gândit eu, spuse. Unde s-a mai văzut în ziua de azi mecanic care să vină în ziua în care îl chemi? Ce aţi spune de o cafea?

Am băut cafeaua la masa din camera de zi, din ceşti de porţelan. Doamna Bonsdorff purta la mâna stângă un impresionant inel de aur cu diamant, pe care, în timp ce vorbea, îl atingea şi îl rotea pe deget periodic şi cu gesturi rutinate. Întâi puţin într-o parte, până când diamantul atingea degetul mic, după aceea înapoi. Ceea ce îmi atrase

atenţia asupra propriei mele verighete, groase şi bombate, din aur alb. O purtam de zece ani şi pe deget mi-o pusese femeia pe care o căutam. Căutarea aceasta mă adusese aici.

Cafeaua era neagră şi avea o aromă intensă de ciocolată. Mi-am dat seama cât de mult tânjisem după o cafea. Şi mi-am mai dat seama că n-aş fi putut-o înghiţi o clipă mai devreme. Am alungat iarăşi din minte imaginea locuinţei pline de sânge din Jatkasaari.

I-am vorbit doamnei Bonsdorff despre bărbatul care locuise în clădirea aceea, i l-am descris pe Tarkiainen, i-am spus numele şi profesia lui şi am adăugat că poate mă înşelam. În cele din urmă i-am arătat pe telefon fotografia lui Tarkiainen.

Doamna Bonsdorff a încremenit şi m-a asigurat că nu mă înşelam deloc.

— Mi-l amintesc foarte bine, spuse.

— A murit acum cinci ani, am spus.

Părea nedumerită.

— Acum cinci ani? întrebă.

Am dat din cap.

Doamna Bonsdorff strângea între degete toarta ceştii, de parc-ar fi vrut s-o pişte.

— La vârsta mea, fiecare an se scurge desigur mai repede decât cel dinaintea lui, dar cinci ani nu au trecut în nici un caz.

— Cum adică? Am întrebat.

— Erik şi-a petrecut ultimele zile aici, spuse doamna Bonsdorff. Soţul meu. A murit de cancer la ficat. Înainte avusese şi alte forme de cancer, de laringe şi de stomac.

Durerile erau cumplite, de nedescris. Privirea i se pierdu în depărtare, în negura de afară. L-am iubit pe Erik şi nu ne mai aveam decât unul pe celălalt, spuse în şoaptă şi sorbi din cafea.

Am luat de pe platou un fursec cu aromă de caramel, am muşcat o bucăţică şi am lăsat-o să mi se topească în gură.

Doamna Bonsdorff îşi aşeză cu un clinchet ceaşca pe farfuriuţă.

— Erik a fost un bărbat curajos, un bărbat bun, un bărbat puternic. Câtă vreme a mai putut. Nimeni nu-şi păstrează tăria când vin bătrâneţea şi bolile, când nu-ţi mai rămâne decât foarte puţin timp. Copiii şi nepoţii noştri sunt departe, în America. Vorbeam cu ei prin Skype şi le duceam dorul şi mai mult. Eu sunt bătrână, simt nevoia să-i ating, să le fiu aproape, să-i simt, să-i mângâi şi să-i îmbrăţişez. Şi să mă strângă şi pe mine cineva în braţe. Erik era la fel. Eram aproape unul de celălalt, ne susţineam reciproc.

Se întrerupse pentru câteva clipe, privirea ei se pierdu în ceaţă, îşi dădu seama şi se întoarse către mine.

— Eşti căsătorit? întrebă.

— Da, sunt căsătorit, am spus şi am adăugat repede: de aceea am şi venit la dumneavoastră.

Mă privi întrebător.

— Soţia mea a dispărut, am spus. Bărbatul despre care v-am vorbit ar putea şti ceva. Aşadar, nu pe el îl caut de fapt, ci pe soţia mea.

— Aveţi copii?

— Nu!
— Îmi permiţi să întreb de ce?
— Sigur că da. Nu a fost să fie.
Păru să-mi cântărească vorbele.
— Deci sunteţi numai voi doi.
— Aşa este.
— E bine şi aşa.
Simţeam un nod în gât şi mi-am şters pentru orice eventualitate ochii.
— Da, e bine şi aşa, am consimţit.
Stăteam la masă, unul în faţa celuilalt, doi oameni care se cunoscuseră întâmplător. Brusc am realizat că aveam atâtea în comun. Că toţi oamenii au atâtea în comun. Nu voiam să destram tăcerea, fiindcă şi ea ne lega, era ciudat de liniştitoare, cumva irevocabilă. Nu voiam să o descos pe doamna Bonsdorff, să o interoghez. Poate că mai devreme sau mai târziu ar fi revenit la punctul de plecare al discuţiei noastre.
Sorbeam din cafeaua tare şi, înainte de a o înghiţi, savuram senzaţia de arsură pe limbă. În tot acest timp studiam tablourile de pe pereţi. Înfăţişau peisaje maritime scăldate în soare, case ţărăneşti vopsite în roşu şi galben, câmpuri strălucitoare galbene-aurii şi păduri întunecate, care nu păreau reale.
— Durerile lui Erik erau parcă tot mai mari cu cât lua mai multe medicamente, spuse doamna Bonsdorff şi mă surprinse când tocmai traversasem o pajişte cu iarbă până la genunchi, care se legăna în adierea vântului şi dădeam să deschid uşa unei case din buşteni.
— Cancerul avansa, bineînţeles. Şi chiar atunci, tânărul acela s-a oferit să ne ajute.
— Cum aşa?
Doamna Bonsdorff căzu pe gânduri.
— Dacă stau să mă gândesc… A fost într-adevăr surprinzător că a apărut exact atunci când situaţia se agravase, într-o bună zi, ne-am trezit cu el la uşă.
— Când a fost asta? Am întrebat şi am aşezat ceaşca goală pe masă.
— Erik a murit acum un an, spuse doamna Bonsdorff. Tânărul a venit pentru prima oară la noi cu o jumătate de an înainte de moartea lui Erik. De aceea ţi-am spus că nu pricep. Spui că e mort de cinci ani, or, acum un an şi jumătate a venit la noi un medic cu numele şi înfăţişarea lui şi a spus că vrea să ne ajute.
Era vizibil derutată şi am înţeles de ce.
— De vină nu e memoria dumneavoastră, am spus. Eu m-am înşelat. Am primit o informaţie greşită, asta e tot.
— Da, asta o fi, spuse şi pentru un moment păru şi mai bătrână decât era. Mi-e frică. Dacă îmi pierd memoria, mintea, ce mă fac?
— Nu trebuie să vă faceţi nici o grijă, am asigurat-o. Memoriei dumneavoastră nu i se poate reproşa nimic. Mai povestiţi-mi despre bărbatul acesta. V-a spus cumva de ce a venit la dumneavoastră?
— Păi şi asta e ciudat, răspunse, în orice caz nu pentru bani, fiindcă nu accepta nici un onorariu, doar o sumă modică pentru medicamente. La vremea respectivă, Erik era deja atât de bolnav, încât aveam nevoie de tot felul de medicamente, iar pe unele dintre

ele nu aveam cum să le procurăm.

— Iar bărbatul acesta le avea?

— Da. Şi îi sunt recunoscătoare pentru acest lucru. A fost alături de Erik şi atunci când a pornit pe ultimul lui drum.

— Aici, acasă la dumneavoastră?

— Există vreun loc mai potrivit pentru a muri decât propriul tău cămin?

Am revăzut locuinţa din Jatkasaari, trupurile neînsufleţite de sub pături, sângele împroşcat pe perete deasupra patului.

— Probabil nu, am spus. Şi după aceea?

Doamna Bonsdorff mă privi.

— Erik a fost incinerat, iar eu am rămas singură după patruzeci şi şase de ani petrecuţi împreună, spuse.

— Îmi pare rău. Şi după aceea?

O urmă de nerăbdare i se strecură în glas.

— Am vrut să mor, dar nu s-a putut, spuse. Atât de simple sunt uneori lucrurile.

— Iertaţi-mă, doamnă Bonsdorff, am spus cu voce scăzută. Nu la asta mă refeream, nu m-am exprimat bine. Voiam să ştiu ce s-a întâmplat cu medicul acesta, aţi mai auzit ceva de el?

— A dispărut la fel de subit cum apăruse. A venit nechemat şi a plecat fără un cuvânt de rămas-bun. N-am mai auzit nimic de el.

— Vă mai amintiţi dacă a locuit aici, în casa aceasta, în perioada în care l-a ajutat pe Erik?

Chibzui o clipă.

— La asta nu m-am gândit. E posibil. În orice caz, nu e imposibil.

— L-aţi întâlnit vreodată în casa scării sau afară, în faţa blocului?

Scutură din cap, încet, dar ferm.

— Din câte îmi amintesc eu, nu. Însă…

— Da?

— Dacă mă gândesc acum bine, uneori m-am mirat cât de repede ajungea aici după ce-l sunam. Şi venea numai în cămaşă, cu geanta în mână. Dar pe atunci n-am acordat nici o importanţă acestui lucru.

Nu ştiam ce s-o mai întreb şi mi-am şters cu un şerveţel colţurile gurii, deşi erau dureros de crăpate.

— Sunteţi fericiţi? întrebă doamna Bonsdorff pe neaşteptate.

Am privit adânc în ochii ei verzi-albăstrui, care semănau atât de bine cu cei ai Johannei, încât pentru o clipă m-am pierdut în ei.

— N-am iubit nimic şi pe nimeni aşa cum o iubesc pe soţia mea, m-am auzit spunând.

Doamna Bonsdorff mă privea neclintit, în colţurile ochilor şi pe obraji îi apărură cute adânci. Un surâs cald se ivi pe buzele ei şi atunci m-am dumirit că erau ochii ei, nu ai Johannei.

Eram deja în hol, mă îmbrăcam şi am aruncat o privire fugară în oglinda antică, mare şi cu ramă aurită, când doamna Bonsdorff spuse:

— Dacă o găseşti pe soţia ta…

M-am întors către ea. Făptura ei se pierdea în cadrul uşii mari de la living şi în ceaţa deasă din spatele geamurilor.

— … să ai grijă să nu o pierzi iarăşi.

Mi-am înfăşurat fularul în jurul gâtului.

— Am să fac tot ce-mi stă în putinţă, doamnă Bonsdorff.

Mă întorsesem deja cu spatele la ea şi apucasem cu mâna clanţa uşii, când am auzit-o spunând în urma mea:

— Nu e uşor, dar merită toate eforturile.

11

Pe afişierul de jos, de la intrare, am căutat adresa îngrijitorului clădirii. Locuia chiar acolo, la parter. Domnul Jakolev nu mi-a deschis. Poate nu era acasă, poate pândea, pur şi simplu, mut, în spatele uşii. Nu auzeam decât propria-mi respiraţie şi, undeva departe, o ţeavă de apă. Mirosea rânced, a ou prăjit. Am aşteptat puţin, apoi am format numărul notat pe plăcuţa de lângă uşă. Jakolev nu răspunse. Începusem să mă obişnuiesc că nu mi se răspundea la apeluri, am vârât telefonul în buzunar şi am ieşit în stradă.

Mi-am umplut plămânii cu aer, mi-am reluat locul în taxi şi l-am trezit pe Hamid.

— Şi acum, încotro? întrebă şi într-o clipită păru mai treaz decât fusesem eu vreodată.

Am chibzuit unde ne-am fi putut duce, ce ar fi fost cel mai înţelept. Şi m-am gândit la ceea ce ştiam acum cu certitudine: Tarkiainen era în viaţă.

Johanna dăduse de urma Tămăduitorului.

Între Tarkiainen şi Tămăduitor exista o legătură.

Tarkiainen şi Johanna se reîntâlniseră.

Mai departe nu am ajuns cu gândurile mele, fiindcă Hamid se întoarse, iar privirea mea se opri asupra ochilor lui întunecaţi, aproape negri.

— Unde vrei să mergi? întrebă.

În secunda aceea am primit un SMS şi, de îndată ce l-am citit, i-am putut comunica lui Hamid următoarea noastră destinaţie.

Hamid opri pe drum la o benzinărie. Sări din maşină, se duse la automat, introduse un card şi un cod şi începu să alimenteze. Am coborât şi eu, în nări mi-a pătruns imediat mirosul ameţitor, metalic al benzinei şi am făcut câţiva paşi către magazinul benzinăriei. Ceaţa era la fel de deasă, aerul se lipea umed de piele.

Fosta şcoală de bucătari din spatele benzinăriei se ivi din ceaţă cu ferestrele ei negre. În faţa ei pierdeau vremea vreo doisprezece oameni, bărbaţi şi femei, care comunicau prin răcnete, zbierete şi jumătăţi de silabă. Un recipient de plastic circula din mână în mână, de la gură la gură.

De partea cealaltă a pompei opri un jeep mare, cu geamuri fumurii. Cele două portiere din faţă se deschiseră şi îşi făcură apariţia doi bărbaţi cu trăsături slave, de mărimea unor tancuri. Unul dintre ei se duse la pompă, celălalt rămase lângă maşină. În interior nu se vedea nimic, dar pe bancheta din spate stătea probabil un om putred de bogat, care nu avea cum să-şi mai cheltuie vreodată toţi banii.

Benzinăria era ca un microunivers: jos, în pământ, petrol, sus, masele care pierduseră orice şansă şi cei câţiva care se îmbogăţiseră de pe urma nenorocirilor celorlalţi.

În benzinăria pierdută în ceaţă, fiecare îşi avea locul lui, la fel ca în lume.

Hamid puse pistolul de la pompă la locul lui, iar zgomotul mă trezi din reverie. La ţanc, căci „tancul” care supraveghea jeepul îmi observase deja privirile. Probabil tocmai voia să vină la mine şi să mă întrebe ce pofteam. Ceea ce nu prea era de dorit.

Hamid porni în marşarier, întoarse şi o luă către centru. Piaţa din faţa gării era ticsită de oameni şi maşini. Hamid opri vizavi de clădirea gării, în faţa magazinului. Am coborât şi mi-am croit calea prin mulţime până la o cafenea, unde m-am aşezat la coadă în faţa tejghelei. Cât timp am aşteptat, am auzit frânturi de dialog în cel puţin zece limbi. Pe unele le înţelegeam, pe majoritatea, nu. Am primit cafea şi un fel de sendviş, învelit atât de strâns în hârtie subţire, încât numai capătul, care aducea cumva a pâine, trăda ce era. Am plătit şi mi-am căutat un loc. O familie de africani îşi înşfăcă paltoanele şi geamantanele şi porni înspre gară. M-am aşezat la masa lor. Un domn în vârstă, cu un zâmbet larg, mă întrebă într-o engleză cu accent spaniol dacă putea lua câteva scaune. I le-am oferit pe toate, cu excepţia unuia. Îl păstram pentru redactorul şef Lassi Uutela.

Sendvişul era uscat şi între cele două jumătăţi de chiflă se găsea cea mai subţire felie de brânză pe care o văzusem în viaţa mea. Dacă ar fi fost şi mai subţire, n-aş mai fi văzut-o. Lassi veni după ce-mi terminasem sendvişul şi cafeaua.

Îmi dădu mâna, mă privi fugitiv în ochi, se aşeză pe scaun, îşi încrucişă piciorul stâng peste cel drept, îşi netezi cu mâna dreaptă părul şi îşi mângâie cu aceeaşi ocazie şi ţepii de pe bărbie. Apoi luă o linguriţă şi amestecă în ceaşca lui de cafea.

Arăta la fel de obosit şi frustrat ca în ziua precedentă, însă mi-am dat seama că înfăţişarea lui voit neglijentă şi nepăsătoare era ca un paravan, în spatele căruia îşi trăgea concluziile şi stătea în expectativă, fără să-şi trădeze gândurile sau următorii paşi. Ziaristul epuizat, dar tenace, cu ochii injectaţi şi ţepii de barbă mereu de aceeaşi lungime, lucind în aceeaşi nuanţă de gri-albăstrui, nu era decât un rol pe care un actor versat şi-l crease pe măsură.

— O zi de căcat. La noi e mare nebunie, multe subiecte pe ultima sută de metri, spuse şi arătă cu capul în direcţia sediului ziarului. De-aceea am preferat să ne întâlnim aici, să avem linişte.

— Aha, am spus şi m-am uitat în jur.

Mulţimea de oameni de toate felurile, amestecul de limbi şi întregul vacarm din cafenea alcătuiau un decor plăcut pentru o întâlnire, dar linişte am fi avut mai degrabă altundeva.

— N-am citit ediţia de azi, dar sigur conţine povestea despre cântăreaţa şi calul ei, despre care am vorbit ieri.

Lassi îmi evita în continuare privirea.

— Vrei să mă lauzi pentru jurnalismul de calitate pe care-l practic?

Sorbi din cafea şi îşi aţinti brusc privirea asupra mea.

— De ce nu ne-am întâlnit la tine, la ziar? am întrebat.

— După cum îţi spuneam, oftă, aşeză cu grijă ceaşca pe masă şi o împinse câţiva centimetri din faţa lui, aici e mai multă linişte.

— Întâi nu-mi răspunzi la apeluri şi după aceea, când vreau să vin la tine la redacţie, răspunzi şi îmi dai întâlnire în altă parte. Chestia asta mă pune pe gânduri. Care dintre colaboratorii tăi n-are voie să mă vadă?

Mă privi întrebător şi se folosi iar de expresia lui cinică şi obosită, pentru a-mi transmite că pe de-o parte era curios, pe de altă parte, teribil de enervat de prostia şi

insistenţa mea.

— Cine nu are voie să ştie că Johanna a dispărut şi că soţul ei o caută? Am întrebat.

Câteva clipe tăcu.

— Hm, rosti apoi. Habar n-am ce vrei să spui.

— Fie, să lăsăm deocamdată subiectul acesta. Spune-mi de ce m-ai sunat să mă anunţi că Gromov e mort.

În privirea lui se citea acum milă.

— Am vrut să te ajut, spuse.

— Atâta tot?

— Da, atâta tot, oftă.

— Nu-mi mai amintesc exact cuvintele, dar ai spus ceva de genul că vouă vă pasă de soarta colaboratorilor voştri.

— Aşa este, încuviinţă Lassi.

— Atunci spune-mi de ce nu întreprinzi nimic, acum că a dispărut Johanna. Ştii că Gromov e mort. Asta înseamnă că şi Johanna a intrat în nişte încurcături, legate eventual de familiile ucise. De ce nu scrii despre asta în ziarul tău?

— Tu eşti poet, Tapani. Un jurnalist încearcă întâi să pătrundă miezul problemei, să găsească adevărul şi să scrie apoi despre el. Tu născoceşti poveşti, basme şi imagini, inventezi tot felul de chestii. Pe de altă parte, imaginaţia e un lucru bun, în ziua de azi avem nevoie de ea.

— Nici un redactor-şef n-ar lăsa să-i scape un subiect ca acesta, am spus.

— Eu nu văd aici nici un subiect.

— Nu vrei să-l vezi. Şi eu vreau să ştiu de ce.

Lassi se lăsă pe spate.

— Vorbeşti ca nevastă-ta, spuse. Şi ăsta nu-i un compliment.

— Ce ai cu Johanna?

Scutură din cap.

— Întrebarea corectă e, spuse, ce are Johanna cu mine.

— Mă gândesc că de vină e, printre altele, atitudinea asta a ta.

— Eu mă străduiesc să scot un ziar.

— Şi Johanna nu?

— Ba da, dar un altfel de ziar. Ţi-am explicat situaţia noastră. Unii pricep, alţii nu.

— Şi Johanna nu pricepe?

M-am uitat afară. Ceaţa se îndesa în geam, parc-ar fi vrut să-l spargă.

— Nu, deloc, spuse Lassi şi se lăsă şi mai mult pe spate. Trăim vremuri dificile. În multe privinţe. Dar un lucru a devenit probabil limpede. Adevărul, pe care îl caută o mână de jurnalişti ca Johanna, pur şi simplu nu mai există. Nu mai are pe ce să se sprijine, pe ce să se întemeieze, din ce să se dezvolte. Ţi-aş putea vorbi o zi întreagă despre istorie, despre decăderea valorilor şi sexualizarea generală. Dar şi tu şi toţi ceilalţi oameni extrem de serioşi, ştiţi toate aceste lucruri. Oricum ar fi, noi încercăm să scoatem un ziar. Trebuie să umplem nişte pagini cu imagini care aduc a ştiri şi texte care îi interesează pe oameni. Şi ce îi interesează? Astăzi, o cântăreaţă şi calul ei. Mâine, dacă ar fi după noi, o vedetă care fură dintr-un magazin şi se dezbracă în pielea

goală. Avem imaginile unei camere de supraveghere, imagini făcute de aproape, în care femeia aceasta îşi vâră în chiloţi un disc şi arată cu ocazia aceasta tot.

— Felicitări, am spus.

— Îţi poţi permite să fii sarcastic? întrebă Lassi. Eşti poet, cel mai cunoscut volum al tău de lirică s-a vândut în nici două sute de exemplare. Noi vindem zilnic cel puţin două sute de mii de exemplare.

— Te simţi uşurat că Johanna a dispărut.

— Uşurat nu e cuvântul potrivit, spuse Lassi clătinând din cap.

— Mai e ceva, am spus.

— Sigur că da.

Lassi râse, de data aceasta cu aroganţă. Se uita la mine amuzat.

— Dă-ţi frâu liber imaginaţiei. Mai scrie un volum de poezii, exprimă acolo toate nebuniile care-ţi trec prin minte.

M-am aplecat în faţă, cu coatele sprijinite pe masă.

— Ştiu că Pasi Tarkiainen e prietenul tău. Sau, mă rog, a fost.

Punct ochit, punct lovit. Faţada cinică a lui Lassi se fisură. Un semn trecător de nesiguranţă se ivi pe chipul lui, care reveni însă imediat la expresia iniţială. În sinea mea i-am mulţumit comisarului Jaatinen pentru informaţii.

Lassi mă cercetă o vreme şi apoi vorbi.

— A fost.

— Aţi jucat împreună în echipa de hochei a universităţii, am spus.

— Pe de-o parte, mă miră că un visător ca tine a descoperit lucrul acesta, pe de altă parte, mă enervează. Şi ştii de ce?

Am scuturat din cap şi mi-am aşezat mâinile pe masă.

— Oricât m-aş strădui, continuă Lassi, nu văd care e informaţia. Şi ce dacă am jucat hochei cu cutărescu?

— Nu-ţi mai aminteşti numele lui? Deşi ai recunoscut că a fost prietenul tău?

Lassi oftă, se ascunse iar în spatele măştii de jurnalist şi de şef obosit şi blazat şi îşi împreună mâinile la piept.

— Pasi Tarkiainen a fost prietenul tău, aţi participat împreună la nişte acţiuni radicale, am spus. Chestia cu echipa de hochei am descoperit-o întâmplător, căutând după imagini numele lui în combinaţie cu al tău. Din alte surse am aflat că ai fost membrul uneia dintre cele mai radicale mişcări de protecţie a climei. Şi, după ce v-aţi împrietenit, s-a alăturat şi Tarkiainen acestei mişcări, nu-i aşa? Eraţi tineri şi credeaţi că o bombă poate schimba lumea.

Lassi mă privi cu un chip împietrit, care nu trăda ce simţea şi ce gândea.

Am continuat:

— Şi când a explodat o bombă acum cincisprezece ani în sediul companiei energetice Fortum, aţi fost interogaţi. Tu şi Tarkiainen. Nici unul dintre voi nu a fost pus sub acuzare, pentru că nu existau dovezi care să vă incrimineze. Şi totuşi, faci tot ce poţi ca şefii tăi să nu afle. În CV-ul tău nu scrie nimic despre atentatul cu bombă de la Fortum.

Lassi îşi plimbă privirea către fereastră, înainte de a vorbi.

— Cineva spunea că, dacă n-ai fost în tinereţe idealist, n-ai trăit, dar dacă n-ai

devenit la bătrâneţe conservator, n-ai învăţat nimic de la viaţă. La care aş vrea să adaug că prin conservatorism eu înţeleg realism, adică acceptarea faptelor. Iar informaţiile tale sunt corecte, în sensul că am fost un idealist în tinereţe. În legătură cu toate celelalte, poţi să mă pupi în fund.

Am dat din cap şi am întrebat cu un glas duios:

— Şi Tarkiainen a fost în tinereţe un idealist? Şi a devenit şi el o jigodie cinică, exact ca tine?

Lassi îşi regăsise zâmbetul arogant şi se folosea acum de el.

— Pasi Tarkiainen a murit cu ani în urmă. Fie ca idealist, fie ca jigodie cinică. Nu ştiu şi nici nu mă interesează. Şi ce-are el de-a face cu toată treaba asta?

— O grămadă, posibil. Şi tu iar ai minţit. De când ştii că Tarkiainen nu e mort?

Rânjetul lui Lassi alunecă o idee într-o parte. Se scărpina la rădăcina nasului. Parcă părea chiar puţin îngrijorat.

— E o întrebare capcană?

— Nu, am spus, e o întrebare directă care are de-a face cu Johanna. Şi cu faptul că tu nu ai nici un chef să o cauţi şi nici un interes să abordezi un subiect care sigur ţi-ar aduce cititori. Imaginează-ţi: familii ucise cu brutalitate, o jurnalistă atrăgătoare dispărută şi o poliţie depăşită de situaţie. Un subiect ca din manualul de jurnalism. Tarkiainen te şantajează?

Lassi râse, dar de data aceasta surprinzător de mai. Nu-mi răspunse la întrebare şi îmi ocoli privirea.

— Ultima întrebare, am spus. Să revenim la întrebarea mea iniţială: de ce nu ne putem întâlni la tine la ziar?

12

Când am cunoscut-o pe Johanna, lucra la un reportaj despre închiderea bibliotecilor, iar eu fusesem unul dintre cititorii pe care îi intervievase.

— Vii des aici, la bibliotecă? Mă întrebase pe când stăteam în holul bibliotecii.

Observase şi ea că întrebarea ei putea fi înţeleasă şi altfel decât intenţionase. Eu am profitat de ocazie şi am întrebat la rândul meu:

— Oare nu ne-am mai văzut pe undeva?

Johanna roşi în felul ei propriu, fugitiv şi abia sesizabil. Îşi notă răspunsurile mele în carnet, îmi mulţumi la final şi dădu să plece, când am întrebat-o dacă venea şi ea des la bibliotecă.

Schiţă un surâs şi se întoarse către mine.

— De două ori pe săptămână.

În clipa aceea i-am remarcat ochii. În ei se concentraseră razele soarelui care tocmai apunea în spatele ferestrelor înalte. Din ochii acelei jurnaliste părea să izvorască toată lumina acelei lumi care apunea, care, în curând, avea să se întunece.

— Şi ce citeşti? Am întrebat.

Se gândi o clipă.

— În general nonficţiune, spuse, străduindu-se vizibil să-mi dea un răspuns sincer. Tot ce are de-a face cu munca mea, direct şi indirect.

— Cărţi de istorie?

— Uneori.

— Beletristică?

— Uneori.

— Poezie?

— Niciodată.

— De ce nu?

— E dificilă. În special cea modernă. Scrisă parcă dinadins aşa greoi. Cine are chef să citească ceva de genul „sângele inimii galopa alăturea mânzului în sclipirea veşnică a lunii iar batista gingaşă a copitei atingea în treacăt fruntea de miambal” şi după aceea să pretindă că îi place?

— OK, am spus. Îţi mai aminteşti autorii sau volumele de poezii pe care le-ai citit?

Mă privi cu ochii ei minunaţi, numi câteva volume şi clătină din cap. Am admis că unii autori erau dificili, însă poezia avea şi părţile ei bune, iar eu cunoşteam nişte volume extraordinare, care sigur aveau s-o facă să-şi schimbe părerea sau cel puţin să constate că erau mari diferenţe între un autor şi altul.

— Tu citeşti aşa ceva? întrebă Johanna puţin sceptică.

— Da, citesc aşa ceva, am spus accentuând ultimele două cuvinte.

Ne-am privit o vreme zâmbind, lumina dansa în ochii ei.

— Sigur poţi să-mi recomanzi un volum care să mă facă să-mi schimb părerea.

— Eventual, am răspuns.

M-a urmat spre raftul de poezie. Îi simţeam privirea în ceafă. Nu era o senzaţie

neplăcută. Îmi imaginam lumina verde-albăstrie din ochii ei frângându-se ca un curcubeu deasupra mea.

Am ajuns la raftul de poezie, am scos de acolo nişte volume ale unor poeţi finlandezi şi l-am strecurat şi pe al meu printre ele. Johanna veni lângă mine şi mă ascultă – poate nu real, dar măcar aparent interesată – vorbind despre particularităţile fiecăruia dintre autori şi citind câte o poezie din opera fiecăruia, pentru a-mi ilustra comentariile despre inteligibilitate şi transparenţa limbajului.

În ziua aceea, Johanna purta o pereche de jeanşi largi, un pulover negru, pe gât şi o pereche de ghete. Stăteam atât de aproape unul de celălalt, încât îi simţeam fără să vreau parfumul părului şi căldura corpului.

Apoi am deschis ultimul volum şi i-am citit o poezie. Am încheiat şi mi-am ridicat privirea spre ea. Nu părea chiar atât de impresionată pe cât sperasem.

— Nu prea ştiu ce să zic, spuse.

— Să mai citesc una?

— Bine, fie.

I-am recitat încă o poezie.

— O ştii pe de rost, spuse. Nici nu te-ai uitat în carte.

Îmi luă volumul din mână, îl deschise, îmi zări fotografia pe copertă şi mă privi.

— Mare şmecher, spuse zâmbind.

13

Am stat o vreme nemişcat pe trotuar în Lutherinkatu, privind cum dispar în ceaţă luminile de control ale taxiului lui Hamid.

Pe scurtul drum de la gară către Temppeliaukio am realizat că noi toţi aveam ceva în comun. Johanna, Pasi Tarkiainen, Lassi Uutela, Laura Vuola, Harri Jaatinen şi eu. Ba până şi doamna Bonsdorff şi Hamid. Ca să nu mai vorbim de Ahti şi Elina Kallio. Noi toţi alergam, trăgeam şi gâfâiam fiecare în direcţia lui, dar cu cât ne căzneam mai mult, cu atât mai mult ne apropiam de ceilalţi.

Elina deschise uşa. Mă salută întâi cu un zâmbet amabil, dar imediat după aceea mă privi întrebător. M-am cercetat în oglinda din hol şi am înţeles de ce. Ochii mei scânteiau nervos, dacă nu chiar furios. Nu voiam – şi probabil nici nu puteam – să-i explic ce se petrecea cu mine. Cel puţin, deocamdată. I-am spus că vreau să vorbesc cu Ahti.

— Ahti doarme.

— Atunci trezeşte-l.

— Poftim?

— Trezeşte-l.

Elina mă privi întâi mirată, apoi vizibil enervată. În cele din urmă se duse clătinând din cap în dormitor.

Tot ce vedeam în livingul lor mi-era familiar. Ştiam pe de rost ce cărţi aveau în raft. Cotoarele lor şi ordinea în care erau aşezate mi se întipăriseră în minte în toate serile petrecute împreună în această încăpere. Ştiam, fără să mă aşez în el, cât de adânc şi moale era fotoliul negru, masiv, din faţa raftului şi câtă lumină răspândea lampadarul înalt, cu picior din oţel. Şi dintr-o seară, care se lungise până târziu în noapte, ştiam că lumânările şi sfeşnicele erau în lada antică, din lemn întunecat, de lângă fotoliu. Pe capacul ei se afla, ca întotdeauna, o carte deschisă, întoarsă cu paginile în jos.

Deşi toate mi-erau familiare, mi-am plimbat privirea prin încăpere de parcă aş fi văzut-o întâia oară, atent la zgomotele care veneau din dormitor. Înţelesesem un lucru: nu ne surprinde ceea ce ne este străin, ci ceea ce am crezut, până la proba contrarie, că ştim.

— Vine imediat şi Ahti, spuse Elina în spatele meu.

— Îţi mulţumesc.

— Nu te înţeleg.

— Multă vreme n-am priceput nici eu, am spus.

Ne-am aşezat fiecare într-un capăt al canapelei, lăsând, de parcă ne-am fi vorbit, un loc gol între noi.

— Parcă nu eşti tu însuţi.

Nu i-am răspuns, am preferat să mă concentrez asupra gândurilor mele.

— Tapani, spuse Elina cu voce scăzută şi se aplecă spre mine. Precis ai înţeles greşit ce ţi-am povestit. Despre ce a fost atunci. Despre Pasi Tarkiainen.

— Cred că am înţeles perfect.

Elina ezită.

— Sper că n-o să-i spui lui Ah ti toate amănuntele.

Am privit-o şi am dat să spun că probabil nu era nevoie, dar n-am mai apucat. Ahti intră în cameră.

— Salut, Tapani.

Părea să fi slăbit câteva kilograme bune în ultimele douăzeci şi patru de ore şi deopotrivă să se fi micit. Ştiam că era imposibil, dar aşa arăta în pantalonii lui de trening, puloverul de lână şi şosetele albe şi groase de sport. Se uită împrejur şi se hotărî să facă cei câţiva paşi până la fotoliu. Elina se îndepărtă şi mai mult de mine pe canapea.

Ahti se aşeză şi îşi aţinti privirea asupra mea.

— Elina zicea că vrei să discuţi ceva cu mine.

I-am aruncat Elinei o privire fugară şi m-am întors apoi către Ahti.

— N-am spus că vreau să discut ceva cu tine. Am rugat-o doar să te trezească.

Ahti îşi împreună mâinile în poală şi îşi lăsă capul pe spate. Încerca poate să semene cu un jurist, mai mult decât îi permiteau situaţia şi pantalonii de trening.

— Vorbeşti de parcă n-ai fi tu însuţi, spuse.

— Dar cine sunt eu însumi? Am întrebat. Un prieten care n-are habar de nimic şi crede tot ce i se spune?

Ahti îi aruncă Elinei o privire fugară.

— Ultimele zile au fost dificile pentru noi toţi. Pe mine m-a muşcat un şobolan, ceea ce n-ar fi fost mare brânză dacă nu ne-ar fi dat planurile peste cap. Elina ţi-a spus desigur că vom rămâne în Helsinki.

— Da, mi-a spus, am încuviinţat.

— Azi-noapte am avut febră mare şi nici acum nu mi-am revenit complet. Sunt total epuizat. Dacă putem face ceva pentru tine şi Johanna, o să facem. Dar nu cred că e în folosul nimănui să vii la noi, să faci pe nebunul şi să o chinui pe Elina. Nu cred că prietenia noastră îţi dă acest drept. Mai ales în vremurile pe care le trăim.

I-am aruncat iar Elinei o privire fugară. Se refugiase în cel mai îndepărtat colţ al canapelei, îşi ridică picioarele la piept şi le cuprinse cu braţele.

— Nu am chinuit-o pe Elina, am spus. Şi dacă am făcut-o fără să vreau, îmi cer scuze. În ceea ce priveşte prietenia noastră, mai ales în vremurile pe care le trăim, îţi dau dreptate. Restul mă cam nedumereşte.

Ahti îşi aşeză un picior peste celălalt, se înclină puţin în stânga, cu cotul sprijinit pe braţul fotoliului şi ridică bărbia. În alte condiţii, poziţia lui ar fi exprimat competenţă şi superioritate. Dar haina îl face pe om. Chiar şi pe un jurist. În pantaloni de trening şi şosete groase e nespus de dificil să mimezi demnitate.

— Când a dispărut Johanna, am spus şi iarăşi am dat să mă uit la ceas, acum aproape două zile, mi s-a făcut frică. Cred că fiecare dintre noi ar fi simţit la fel. Şi, neavând familie, am apelat la prietenii mei. Am venit la voi. Eraţi pe picior de plecare. Exact în ziua aceea. A naibii coincidenţă. Şi când v-am povestit ce se întâmplă, Ahti a sărit să-mi vândă o armă. Deşi, în rest, e foarte pedant când e vorba de legi şi regulamente. Atunci, n-am acordat importanţă acestui fapt. Şi nici nu m-am mirat că

bunii noştri prieteni nu suflaseră un cuvinţel despre planurile lor de a părăsi oraşul.

Fiindcă nici Ahti, nici Elina nu spuneau nimic, am continuat:

— Şi n-am intrat la idei nici când mi-aţi spus că nu aţi reuşit să vindeţi apartamentul. Că are atâtea hibe, că întreaga clădire e într-o stare proastă, că în pivniţă e apă şi acoperişul e spart. Dar ulterior mi-a dat prin cap să verific. Apartamentul acesta nu a fost nicicând pus în vânzare, nimeni nu a încercat să-l vândă nimănui. Şi în ceea ce priveşte clădirea, tocmai s-a vândut o locuinţă. Cu două etaje deasupra voastră. Şi mai aproape de acoperişul spart.

Ceva mă deranja în gât, abia puteam înghiţi din cauza unei senzaţii neplăcute de arsură. În colţurile ochilor mei zvâcneau umbre. Simptome ale oboselii şi decepţiei.

— Mai târziu mi-am pus două întrebări, am continuat, după ce înghiţisem de câteva ori şi-mi eliberasem gâtul. De ce vreţi să plecaţi din Helsinki în atâta grabă, încât nu mai aveţi timp nici măcar să vă vindeţi locuinţa? Şi de ce tocmai acum, când a dispărut Johanna, cea mai bună prietenă a Elinei?

Ah ti cuprinse cu mâinile braţele fotoliului. Parcă ar fi vrut să forţeze fotoliul să stea pe loc şi pe sine să rămână aşezat.

— Tapani, am fost destul de bolnav, discuţia asta nu mă prea remontează.

I-am ignorat comentariul, trebuia să continui.

— Mi-am spus că trebuie să-l întreb pe Ahti. Sigur există o explicaţie logică. În Ahti pot avea încredere. E un prieten vechi şi bun. Dar cât de vechi şi de bun? Mă văd obligat să mă întreb.

Ahti scutură din cap.

— Tapani, dispariţia Johannei te-a cam dat peste cap. Noi te înţelegem.

— Şi m-am mai întrebat, am continuat ignorându-i vorbele, de ce mi-a spus Ahti că e şomer de doi ani, când n-a fost mare lucru să aflu că săptămâna trecută avea încă un serviciu.

Ahti îşi masa fruntea, de parcă l-ar fi durut capul.

— Lucrezi ca jurist pentru A-Secure, i-am spus, acorzi firmei consultanţă juridică de când a început să se extindă. E o organizaţie criminală, Ahti. Comit acte de violenţă. Jefuiesc oameni, îi bat, ba chiar îi şi omoară. Şi tu lucrezi pentru ei.

O vreme se făcu linişte. Mă gândeam cum să procedez în continuare. L-am văzut pe Ahti adresând Elinei o privire întrebătoare, am văzut din colţurile ochilor cum pe buzele ei mijeşte un zâmbet, nu unul amuzat, ci unul plin de dragoste, de devotament. Ea dădu din cap, el îi răspunse la fel.

— Bine, fie, spuse Ahti aproape şoptit.

Se întoarse către mine şi continuă:

— Nu ştiu dacă ai remarcat, Tapani, că eu am fost întotdeauna foarte discret în legătură cu munca mea. Am avut motivele mele. Aşa cum am avut motivele mele să lucrez ca jurist pentru firma aceasta.

Nu voiam să mă enervez, m-am silit să vorbesc calm şi chibzuit:

— Johanna a aflat cumva acest lucru. A priceput că lucrezi deja de ani buni pentru A-Secure. Şi te-a contactat în legătură cu treaba asta. Am descoperit acum câteva ceasuri, deschizând un e-mail pe computerul ei. Te-a contactat şi după aceea s-a petrecut ceva –

atât cu ea, cât şi cu tine. Ce se întâmplă, Ahti? De ce v-aţi strâns lucrurile şi aţi vrut să plecaţi val-vârtej?

Ahti părea relaxat, deloc tulburat.

— Credeam că suntem prieteni, am spus. Ce s-a întâmplat?

— Ce înseamnă să fim prieteni? întrebă Ahti. Mergem împreună la saună, ne întâlnim la cină, bem vin, stăm la taclale, suntem de acord în multe privinţe şi împărtăşim câteva secrete. Facem toate acestea ani la rând şi credem că ne cunoaştem. E un lucru frumos, îl putem numi prietenie, dar asta nu înseamnă nicidecum că ştim ceva unii despre ceilalţi. Parcă aşa filosofai şi tu adineauri?

— Mulţumesc pentru lecţia de cinism, am spus. Cred că Johanna îţi va mulţumi şi ea din tot sufletul, când s-o întoarce teafără acasă de acolo unde o fi acum. Ce s-a întâmplat? De ce sunteţi nevoiţi să plecaţi din Helsinki?

Ahti dădu să spună ceva, dar Elina i-o luă înainte:

— Suntem în continuare prietenii voştri.

Am privit-o pieziş.

Elina continuă:

— Ce s-a întâmplat nu influenţează în nici un fel prietenia noastră. Johanna e cea mai bună prietenă a mea. Nu am ştiut că lucrurile o vor lua razna.

— Când lucrezi pentru nişte criminali, am intervenit, lucrurile o iau întotdeauna razna.

— Nu în halul ăsta, spuse Ahti.

L-am privit. Mi-a răspuns cu o privire la fel de pătrunzătoare.

— Pentru ultima oară, am spus. Ce s-a întâmplat?

Ahti şi Elina repetară ritualul semnelor din cap.

— Johanna mi-a dat telefon, începu Ahti. Mi-a vorbit despre crimele acelea, mi-a spus când şi unde fuseseră ucise familiile. Apoi mi-a expus teoria ei, care iniţial mi-a părut cam trasă de păr. Dar, având în vedere că mă ocupasem de sute de contracte ale firmei A-Secure, mi-am amintit apoi destul de bine cu care companii, firme administratoare de clădiri şi asociaţii de chiriaşi lucrează firma. A fost suficient să arunc o privire peste câteva contracte, ca să-mi dau seama că erau exact aceleaşi zone rezidenţiale, ba chiar şi aceleaşi firme care administrau clădirile. Pe urmă am verificat cât timp trecea de la prima contactare până la încheierea contractului. Ahti clătină din cap şi îşi masă energic fruntea. Firma lucra pe cartiere, întâi îi contacta în stil mare pe locuitorii unui cartier, pe urmă era ucisă o familie şi imediat după aceea încheiau o grămadă de contracte: supraveghere de imobile, protecţie personală, sisteme de alarmă şi tot felul de alte servicii de pază şi protecţie. Făceau o grămadă de bani şi asta într-un timp scurt. Johanna descoperise acest lucru. Ahti îşi ridică privirea. Pur şi simplu, n-am ştiut ce să fac, ce să spun, cu cine să stau de vorbă.

— De poliţie n-ai auzit? Am întrebat.

Ahti clătină iar din cap.

— Cum să ne fi protejat poliţia? Şi cât timp i-ar fi trebuit să investigheze cazurile şi să pună A-Secure sub acuzaţie? Şi apoi nici nu am dovezi. Cunosc cronologia faptelor şi nu pot decât presupune ce se ascunde în spatele lor.

— Cu cine ai vorbit? Am întrebat.

— Cu Elina.

— Cu nimeni de la A-Secure?

Ahti oftă.

— Ca să nu mai vorbim şi de asta.

— Cum adică? Am întrebat.

— Toate contractele care s-au încheiat imediat după producerea crimelor sunt semnate de una şi aceeaşi persoană. Când am văzut că persoana aceasta e şeful însuşi, nu mi-am mai dorit altceva decât să plec în Norvegia. Nu l-am văzut decât o singură dată, scurt. Firma A-Secure e de fapt formată din doi oameni şi are o reputaţie foarte proastă. Întreg personalul vine de afară.

Un gând îmi trecu prin minte. Părea cam nebunesc, dar de ce nu?

— Când a fost înfiinţată A-Secure?

— Acum vreo patru ani şi jumătate, spuse Ahti.

— De către cine?

— Harry Rosendahl şi Max Vantinen.

Am scos telefonul, am căutat fotografia şi i-am arătat-o lui Ahti. Îşi miji ochii, se ridică în picioare, îmi luă telefonul din mână şi, după ce studie un timp poza, spuse:

— E mult mai tânăr aici, dar e el. Harry Rosendahl.

Îmi înapoie telefonul.

Zâmbetul lui Pasi Tarkiainen era la fel de molipsitor şi părea să aştepte un răspuns.

14

O seară de iulie, amurgul ne inundă locuinţa. Contururile mobilelor se contopesc cu umbrele lor, canapeaua moale pare una cu podeaua. Pe duşumelele din bucătărie, paşii Johannei. O aud cum taie ghimbir proaspăt în ceai, amestecă, adaugă ceva, poate miere, amestecă iar. Linguriţa loveşte cu un clinchet ceaşca. Deşi e imposibil, mi se pare că o aud cum ia ceaşca de pe masă.

Johanna vine în cameră, se aşază lângă mine, simt mirosul părului ei şi al ceaiului verde cu ghimbir şi coajă uscată de portocală.

— Vrei şi tu o ceaşcă? Mă întreabă, iar glasul ei e la fel de blând ca înserarea.

— Nu, mulţumesc, spun.

Johanna gustă ceaiul, soarbe atent din linguriţă. Aburi se ridică pe faţa ei.

— O să fim numai noi doi, spune după o vreme.

Îi cuprind umerii cu braţul.

— Nu o să avem copii, spune. Nu o să fim părinţi.

Mă uit în ochii ei şi nu găsesc nici o urmă de tristeţe, poate doar de curaj. Soarbe ceaiul din linguriţă cu buzele ţuguiate.

— Ai văzut ştirile? Întreabă apoi.

— Da, le-am văzut.

— Am fost în locurile acelea, a fost prima noastră călătorie împreună.

— Acum nu mai există, spun.

— Multe nu mai există.

— La asta mă referream şi eu, spun. Că atâtea lucruri au încetat să mai existe.

— E ca şi cum ai sta să te gândeşti cât de lung e un metru.

— Nu chiar.

— Ba da. Johanna zâmbeşte şi îşi cufundă privirea în ceaşcă, de parcă i-ar fi căzut ceva înăuntru. Un metru e un metru. N-ai ce face. Nici tu, nici altcineva.

Râd.

— Am înţeles, spun. Un metru e un metru. Lumea se sfârşeşte. N-ai ce face.

Îmi aruncă o privire. A încetat să mai zâmbească.

— Iar noi vom rămâne doar în doi. Ce gânduri îţi trec prin minte?

— Mă gândesc la tine, spun. Mă gândesc că suntem împreună.

— E suficient? Întreabă, ferindu-şi privirea de a mea.

— Da, spun. Ba nu, nu aşa. Sunt fericit că suntem împreună. Asta voiam, de fapt, să spun.

Bea, buza superioară se ridică o jumătate de centimetru deasupra marginii ceştii. Soarbe ceaiul fierbinte, înghite cu băgare de seamă. Tăcem.

— Ce-ţi trece prin minte când vezi ştirile? Întreabă.

— Nu sunt foarte surprins, răspund. Au existat destule semne prevestitoare.

Câteva fire de praf dansează în ultimele raze de soare.

— De când suntem împreună? Întreabă Johanna, iar pe buze începe să-i încolţească un surâs.

— Păi, ai uitat deja?

Râde.

— Prostănacule, spune. Vreau să ştiu dacă tu mai ştii.

— Bineînţeles că mai ştiu.

— De şase ani şi jumătate, spune.

— Sunt surprins. Îţi aminteşti.

— Bineînţeles că-mi amintesc.

— Pentru mine, e cea mai frumoasă perioadă din viaţa mea, spun.

— Perioada de acum?

— Şi asta, răspund şi adaug: şi toţi cei şase ani şi jumătate.

— Şi pentru mine.

Pescuieşte bucăţele de ghimbir din ceaşcă. Aud cum le mestecă încântată. Cât de mult o iubesc pe femeia aceasta şi obiceiurile ei hazlii.

— Dacă ai putea, ce ai schimba? Întreabă.

— Nu ştiu, spun. Am citit odată o carte în care, de fiecare dată când cineva făcea o schimbare măruntă, se schimbau toate în lume. Şi s-ar putea să fie adevărat. Sau, mai bine spus, este adevărat. Dacă aş schimba ceva, aş influenţa şi aş schimba şi toate celelalte lucruri pe care nu vreau să le schimb. Iar între noi doi nu vreau să schimb nimic.

Îi mângâi umărul bine conturat. Sub bluză, muşchiul e o bilă mică şi tare. Johanna face sport, iar lucrul acesta se simte la cea mai mică atingere.

— N-ai schimba nici măcar ziua de astăzi? Întreabă.

— Nici măcar ziua de astăzi.

Aşază ceaşca pe masă, unde e înghiţită de întuneric.

— Atunci m-am înşelat, spune Johanna.

— Referitor la ce?

— Am crezut că lumea întreagă se va nărui, atunci când vom afla ce am aflat noi astăzi.

— Nu se năruie.

— Nu, nu se năruie, repetă Johanna.

Tăcem. Undeva, în bloc, se deschide şi închide o uşă. Sunetul cuprinde casa scării, dar se stinge imediat. În jur e iarăşi linişte.

— Şi acum ce facem? Întreabă Johanna.

— Ce vrei să spui?

— Ce facem mai departe? Vrea să ştie.

— Ce am făcut şi până acum, spun. Pământul continuă să se învârtească. Noi ne iubim.

— Şi după aceea?

— Cum spuneam. Pământul continuă să se învârtească. Noi ne iubim.

Johanna râde.

— Eşti cam lipsit de imaginaţie.

— Dar te-ai căsătorit totuşi cu mine.

— Aşa e. Şi m-am înşelat.

— Cum adică?
— Când am crezut că pentru a fi fericiţi e nevoie de şi mai multe.
— Dar de ce e nevoie? Întreb.
Îşi plimbă două degete de-a lungul braţului meu, mă gâdilă puţin, e o senzaţie plăcută. Firele de praf se învârtejesc, în cameră s-a făcut curent, poate din cauza geamului rabatat din bucătărie.
— De ce e nevoie pentru a fi fericiţi? Repet întrebarea.
— De ce avem. De tine. De mine. De noi.
Tăcem.
— Azi ai scris ceva? Întreabă Johanna.
— În fiecare zi scriu, spun. Aşa ştiu unde mă aflu.
— Şi a ieşit bine ce ai scris?
— Posibil.
— Nu ştii?
— Uneori ştiu imediat, alteori trebuie să treacă întâi puţin timp.
— Şi de data aceasta?
— Trebuie să treacă puţin timp, spun şi adaug: sau mai mult timp.
Îşi întinde picioarele peste picioarele mele. Sunt goale şi are degetele reci, deşi a fost una dintre cele mai călduroase zile de vară. Îi masez tălpile, îi cuprind degetele de la picioare cu mâna. Încap perfect în mâna mea.
— Mai e ceva. Despre care nu prea am chef să vorbesc, spune după un timp.
— Atunci nu vorbi.
— Dar nu mai poate fi amânat.
— Atunci vorbeşte.
Mai aşteaptă un moment.
— Şi dacă unuia dintre noi i se va întâmpla ceva?
— Ceva rău? întreb. Sau ceva irevocabil?
— E vreo diferenţă?
— Da, una foarte mare.
— Şi dacă unul dintre noi moare?
— Atunci celălalt rămâne probabil în viaţă.
— Tocmai.
Prin fereastra deschisă de la bucătărie aud cum cineva îşi fixează bicicleta în suportul din curtea interioară şi încuie lacătul. Uşa blocului se deschide şi se închide la loc.
— Viaţa merge mai departe, spun.
— Tu asta spui mereu, că viaţa merge mai departe.
— Pentru că aşa e.
— Dar, la un moment dat, se sfârşeşte.
— Nu ştiu, spun. Toate la timpul lor.
— Dacă mi se întâmplă ceva, spune Johanna, sper să nu încremeneşti în aşteptare, ci să-ţi continui viaţa.
— Aşa văd şi eu lucrurile, spun.
Firele de praf abia mai găsesc câte o rază în care să danseze.

— Şi dacă mi se întâmplă ceva, spune Johanna şi tu îţi trăieşti viaţa într-un mod greşit, am să mă întorc să te cert.

— Mă gândeam eu că treaba asta are o chichiţă.

— Normal, spune Johanna.

Îi masez picioarele şi observ că i se închid ochii. Un întuneric blând şi protector ne învăluie, iar în colţurile gurii Johannei zvâcneşte un mic surâs. În câteva secunde fie va adormi, fie va izbucni în râs.

15

— Trebuie să înţelegi, spuse Elina, dar pe un ton atât de nesigur, de parcă nici ea n-ar fi fost convinsă.

Sfârşitul prieteniei noastre nu era o lovitură bruscă, era dezamăgire şi eşec. Ahti tăcea. M-am dus în hol, mi-am îmbrăcat haina şi m-am încălţat. În uşă m-am mai întors o dată, nici eu nu ştiam de ce. Ahti şi Elina stăteau în celălalt capăt al holului. La fel de bine s-ar fi putut afla pe lună.

Ce să le fi spus? Că vom păstra amintirile frumoase, ne vom gândi la vremurile bune, la toate lucrurile plăcute pe care le trăisem împreună? Că nu vom lăsa nimicurile să distrugă tot ce mai rămăsese poate pe undeva intact? Am trecut în revistă toate variantele şi nu am găsit nimic mai potrivit de spus decât:

— Ciao.

Cum se spune? Măcar un lucru să înveţi în viaţă: să mergi încet.

Am ieşit în stradă. Absorbit de gânduri m-am îndreptat către intersecţia pe care o studiasem fără nici un folos în înregistrările camerei de supraveghere.

Soarele apusese demult, cerul fusese înghiţit de întuneric. Ploaia, care nu mai avea nici început, nici sfârşit, îşi pierduse pentru o clipă vigoarea. Cădeau stropi rari. Mă durea în cot de maşinile care claxonau şi de pietonii care se îmbulzeau. Nu mai aveam putere să mă enervez.

De undeva venea un miros înţepător de plastic ars, dar nici asta nu mă mai interesa. Mirosul mă urmări câteva minute. Mi-am şters picăturile de apă de pe faţă şi am constatat că îmi pierdusem mănuşile. O discotecă îşi deschisese porţile pe partea cealaltă a străzii şi încerca să atragă clienţi cu bubuieli monotone şi asurzitoare. Am aruncat o privire pe ecranul telefonului. Timpul trecea şi Johanna nu mă suna.

Ultimele două zile trecuseră ca o viaţă întreagă: cu lăcomie, grabă şi disperare. Autobuze şi maşini ţâşneau pe lângă mine, motoarele urlau, gazele de eşapament îmi iritau mucoasele, putoarea benzinei mă îngreţoşa. Un grup de adolescenţi venea în goană către mine. M-am ferit din calea lor. Îşi strigau unul altuia cuvinte într-o limbă străină şi păreau să fugă de ceva. În urma lor apărură doi oameni de pază, care îi somară să se oprească. Adolescenţii fugiră mai departe.

Am ajuns în intersecţie şi am ridicat privirea către camera de supraveghere, care era fixată de zid la o înălţime de zece metri. Stropi de apă mi-au intrat în ochi, parcă ar fi vrut să mă trezească. Mi-am întors apoi privirea în direcţia în care era îndreptată şi camera. Sute de oameni, maşini, lumini, întreaga vânzoleală în care sperasem să o descopăr pe Johanna.

Uneori vezi abia atunci când încetezi să te mai uiţi, spusese Jaatinen.

L-am sunat.

Nu eram sigur, dar aveam impresia că în faţa monitoarelor stăteam aceleaşi şapte persoane ca la prima mea vizită. Pe chipurile lor se aşternuse o îngrijorare concentrată.

Jaatinen mă conduse la acelaşi computer din faţă şi îmi oferi, introducând parola lui, acces la băncile de date. Din holul de la intrare până la etajul al doilea schimbaserăm

puţine cuvinte. Jaatinen nu mai era doar obosit ca de obicei, ci deopotrivă nervos şi absent, de parcă în gând s-ar fi aflat altundeva, într-un loc în care ar fi răspândit aceeaşi proastă dispoziţie ca şi aici. Nu mai observasem asta la el.

Auzeam tastele clămpănind sub loviturile degetelor lui puternice şi parcă simţeam privirile întrebătoare ale celorlalţi. Dar când m-am uitat rapid în jur, nimeni nu ne acorda nici cea mai mică atenţie. Jaatinen se ridică, mă privi şi dădu să spună ceva. Din privirea lui am înţeles că era, într-adevăr, cu gândul în altă parte. Orice ar fi vrut să-mi comunice, stătu multă vreme în cumpănă. Apoi arătă către monitor şi promise să revină într-o jumătate de oră. I-am răspuns că probabil nu voi avea nevoie de atâta timp.

Privirea lui Jaatinen trecu prin mine. Mut, se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă cu paşi grăbiţi şi furioşi. Dispăru în casa scării, lăsând în urma lui o atmosferă încărcată de agresivitate, care părea să pună stăpânire şi pe mine. M-am apucat de treabă.

Erau derutant de multe camere de supraveghere. E drept că unele dintre ele nu funcţionau, însă materialul celor aflate în stare de funcţionare oferea o imagine destul de clară a întregului centru. Unele străzi şi intersecţii puteau fi privite din unghiuri şi de la înălţimi diferite.

Am derulat până la momentul de care mă ocupasem deja câteva ceasuri bune. Ultimele semnale ale telefonului Johannei fuseseră transmise de la colţul dintre Fredrikinkatu şi Urho Kekkosenkatu. Strada era la fel de udă şi avea acelaşi luciu negru de la ploaie ca prima dată. Am lăsat imaginile să curgă.

Cu puţin înainte ca semnalul telefonului Johannei să se fi întrerupt, m-am aplecat instinctiv înainte. Imaginea era la fel de tulbure şi frântă din cauza luminilor reflectate, semănând mai degrabă cu o pictură decât cu o poză sau înregistrare video. Cu un minut înainte de momentul decisiv am zărit ceva la capătul străzii Urho Kekkosen şi l-am recunoscut înainte ca acest lucru să fie posibil. Ştiam desigur din e-mail-urile Johannei după cine să mă uit.

La început, silueta păru schiţată din două trăsături de penel. Mişcările ei trădau graba, se apropia cu paşi mari, creştea din secundă în secundă. Cele două trăsături negre de penel se înmulţiră, alcătuind în cele din urmă o fiinţă umană, cu tot mai multe particularităţi, ca de exemplu felul de a merge, de a privi într-o parte sau de a vârî mâna în buzunar. Am aşteptat momentul în care puteam fi absolut sigur.

Făptura ajunse la colţul străzii, scoase ceva din buzunarul hainei, îl atinse cu cealaltă mână şi îl vârî la loc. În aceeaşi secundă, telefonul Johannei se deconectă. Un camion mare traversă intersecţia, urmat de o ambulantă cu girofar. Pentru o clipă, imaginea semănă iarăşi cu o pictură impresionistă şi am realizat cât de superficial o studiasem înainte. După trecerea camionului şi a ambulanţei, persoana stătu atât de inertă la trecerea de pietoni, încât prima dată nici nu o recunoscusem ca fiind un om.

Am oprit înregistrarea şi am mărit imaginea. Făptura crescu, iar eu am recunoscut-o tot mai bine. Când n-a mai rămas decât faţa ei pe monitor, am reglat claritatea şi m-am lăsat pe spate. Se vedeau până şi ţepii din bărbia lui Gromov.

16

De la: Gromov, Vasili
Către: Lehtinen, Johanna
Trimis: 21 decembrie, ora 01:37
Subiect: O ultimă mică rugăminte

Johanna, pentru ultima oară, vreau să te fac să înţelegi un lucru: eu îţi respect decizia. Înţeleg când spui că eşti fericită în căsnicia ta şi că noi suntem doar colegi de muncă. Şi înţeleg că, după povestea asta, nu vei mai vrea să lucrezi cu mine – oricât de trist şi nedrept ar fi acest lucru. Sunt sincer dispus să-ţi accept decizia de a lucra pe viitor cu alţi fotografi. Dar înainte de asta, mai am o mică rugăminte. Înainte ca drumurile noastre să se despartă, vreau să te mai gândeşti o dată şi să revezi în gând tot ce am trăit împreună. Îţi mai aminteşti situaţia riscantă în care ne-am aflat în Kosovo, când am nimerit într-un schimb de focuri? Îţi mai aminteşti de cine te-ai agăţat, de umărul cui te-ai putut sprijini? Şi mai ştii ce s-a întâmplat când, la malul Mării Arctice, motorul microbuzului nostru a intrat în grevă, iar noi era cât pe-aci să murim de frig în vântul acela îngheţat?

Mai ştii ce mi-ai spus când am reuşit să repornesc motorul?

Eu mai ştiu. Mi-ai spus că-mi vei fi veşnic recunoscătoare. Veşnic, Johanna. Acestea au fost cuvintele tale. Acum am o rugăminte la tine şi dacă ai vorbit serios atunci, o accepţi şi consimţi să fii sinceră cu tine însăţi şi cu mine. Vreau să mai stăm o dată de vorbă despre toate acestea, faţă în faţă şi să aud adevărul din gura ta. Măcar atâta lucru poţi face pentru cel care ţi-a salvat viaţa. Şi dacă vei rămâne la decizia ta, că eu nu fac parte din viaţa ta, voi accepta acest lucru. Dar te rog să-mi mai oferi posibilitatea de a purta o discuţie între patru ochi. Mă tem că altfel voi fi nevoit să mă apropii de tine din nou şi pe altă cale.

Vasili.

17

Casa se afla în cartierul Maunula, la marginea Parcului Central. Era o clădire din cărămidă, din anii cincizeci, formată dintr-un şir de şase locuinţe identice. În toate părea să fie cineva acasă, după luminile aprinse. Apartamentul lui Gromov era penultimul din stânga. O lumină slabă licărea la etaj.

Nu avusesem nici o dificultate să aflu adresa lui Gromov, în schimb nu reuşisem să-i trezesc interesul lui Jaatinen. Când îi arătasem e-mailul şi imaginea camerei de supraveghere, se mulţumise să observe că putea fi o pistă. *Putea fi o pistă?* Simţisem că o iau razna. Iar când încercasem să-l conving să mă însoţească, refuzase spunând că nu are timp. Şi cu asta încheiase discuţia.

L-am rugat pe Hamid să parcheze vizavi, pe una dintre laturile unui părculeţ şi să mă aştepte cu motorul oprit. Umbrele copacilor, tufişurilor şi felinarelor stinse îl fereau de priviri. Nu aveam de gând să sun la uşă. Nu voiam în nici un caz să-l iau prin surprindere şi să risc o repetare a păţaniei mele din Jatkasaari, de care încă îmi aminteau coastele mele. Mi se părea mai înţelept să apreciez întâi situaţia, să mă apropii pe jos, să aştept o vreme învăluit de întunericul nopţii şi să ascult ploaia, ritmul liniştitor al stropilor care cădeau pe frunzele moarte, umede.

Numai zece metri despărţeau clădirea de cărămidă de casa vecină, din stânga ei. În dreapta însă urma întâi o fâşie lată de pădure şi abia după vreo şaptezeci de metri venea următoarea casă. Luminile ei de la mansardă sclipeau vesele printre crengi.

Am traversat strada şi am luat-o pe aleea din pădurice. Oricât de silenţios m-aş fi străduit să merg, nisipul ud scrâşnea şi scârţâia sub tălpile mele. La marginea aleii era mai uscat şi nu făceam atâta zgomot. Un drumeag o cotea la un moment dat la stânga, către casă, trebuia să fiu atent, căci urca şi era plin de rădăcini.

Micile grădini din spatele casei nu erau îngrădite. De la uşile din spate ale locuinţelor şi până la marginea păduricii era gazon. Am urmărit o vreme ferestrele, n-am zărit nicăieri nici o mişcare şi am traversat, în cele din urmă, cei cincisprezece metri de gazon. Ajuns la destinaţie, am observat că uşa de la locuinţa lui Gromov era crăpată o jumătate de centimetru.

M-am oprit şi am ciulit urechile. Ploaia răpăia pe pervaz şi pe tăblia mesei de grădină şi făcea păduricea să foşnească. O maşină acceleră, încetini şi iar acceleră. Voci nu se auzeau. Un miros acrişor plutea în aer, de parcă pământul ar fi fost prea umed, de prea multe ori înmuiat şi îmbibat cu apă.

Am deschis fără nici un zgomot uşa din spate. O cameră cu şemineu, mică, plăcută, amenajată opulent, dar cu gust. O scară de piatră urca în spate la etaj. Am mers mai departe şi am ajuns în living, care se continua în faţă, către stradă, cu locul de servit masa şi bucătăria. Lumina felinarului de pe stradă bătea înăuntru. Umbre alungite se întindeau pe podea şi pe pereţi ca nişte ascunzători întunecate. M-am oprit şi am ascultat atent. Nu se auzeau decât bătăile inimii mele, răsfrânte de pereţii acoperiţi de fotografii. M-am îndreptat către scara de piatră, care urca spre lumina slabă pe care o văzusem din stradă.

Am înaintat treaptă cu treaptă. O veioză lumina slab o cameră. Din dreapta răzbătu o voce chinuită şi gâtuită.

— Cine-i?

Am recunoscut glasul lui Gromov, deşi era atât de răguşit şi gâfâit, de parcă s-ar fi sufocat. Când am intrat în cameră ne-am speriat amândoi. Eu am făcut un pas înapoi, el nu s-a clintit. Zăcea întins pe pat, îmbrăcat, cu braţele şi picioarele depărtate şi plin de sânge. Înota într-o baltă de sânge. În cameră mirosea a excremente şi a încă ceva, ce mă făcu să mă gândesc la carne crudă.

— Nu-mi simt corpul, îngăimă.

Îl priveam pe Gromov, care înota în propriul lui sânge şi mi-am amintit de ce venisem.

— Unde e Johanna?

— Nu-mi simt corpul, repetă de parcă nici nu mi-ar fi auzit întrebarea.

— Vasili, ascultă-mă. Eşti singur? Johanna a fost aici?

Gromov scoase un sunet şuierat, care se continuă cu o tuse şi aproape îl sufocă.

— Vasili, am spus, trebuie să mă ajuţi. O caut pe Johanna, ştiu ce investiga. Ştiu totul despre Tămăduitor şi Pasi Tarkiainen.

Am înaintat câţiva paşi, până în dreptul taliei lui. Pe pieptul lui am văzut o adâncitură de culoare mai închisă decât sângele. Faţa lui Gromov era surprinzător de calmă, având în vedere că pieptul lui părea să tresară şi vibreze independent de voinţa lui. Gromov părea paralizat.

Glonţul care îi străpunsese pieptul se oprise poate în coloana vertebrală.

— Ştiu totul, am continuat. Am aici e-mailul pe care i l-ai trimis Johannei.

Când să scot telefonul din buzunar, să-i arăt textul, Gromov începu să vorbească.

— Nu e numai atât. Nu e numai Tarkiainen.

Am lăsat telefonul la locul lui. Gromov părea să caute ceva din privire. Spuse ceva, dar nu l-am înţeles şi atunci m-am aplecat deasupra lui. După câteva clipe am înţeles. Iubire.

— Am făcut-o din iubire, spuse.

— Cum? Am întrebat. Ce-ai făcut din iubire?

Nu căpăta suficient aer şi trebuia să-şi aleagă puţinele cuvinte cu mare grijă.

— Johanna. Am vrut să o conving că încă o mai iubesc. Tarkiainen a promis că mă ajută.

— Cum să te ajute Tarkiainen?

Îmi auzeam întrebările grăbite şi nerăbdătoare, parcă le-ar fi formulat altcineva.

— Johanna nu voia să mă asculte. Mi-am dorit atât de mult o a doua şansă.

— O a doua şansă pentru ce? Am întrebat.

— Voiam ca Johanna să înţeleagă că o iubesc.

Sigur că da. Şi ca să-i demonstrezi că o iubeşti, o minţi pe cea care ţi-e colegă de atâta vreme şi o dai pe mâinile unor ucigaşi.

— Tarkiainen a promis, continuă Gromov cu glas şuierat, că o convinge pe Johanna să mă asculte. Şi voia oricum neapărat să o întâlnească, fiindcă avea informaţii despre Tămăduitor, pe care trebuia să i le dea personal.

Gromov părea să-şi smulgă cu forţa fiecare cuvânt şoptit.

— Tarkiainen ştia atâtea, continuă Gromov brusc grăbit. Despre Johanna, despre mine, despre tot. Am aranjat o întâlnire între Johanna şi Tarkiainen şi ei i-am spus că am un indiciu. Tarkiainen urma să stea de vorbă cu ea şi după aceea s-o aducă aici, la mine.

Se întrerupse şi încercă să respire. Plămânii lui păreau să nu mai poată nici absorbi, nici scoate afară aerul. Cu greu mai rosti câteva cuvinte.

— Dar n-a venit decât Vantinen. Şi acum zac aici.

— Telefonul Johannei, am spus. L-ai avut în mână.

Gromov încercă să dea din cap. I se închiseră ochii, iar bărbia îi zvâcni. Mai găsi cumva puţin aer.

— Încă ceva, spuse. Pentru tine.

În privirea lui alternau disperarea şi speranţa. Parcă ar fi fost cât pe-aci să apuce frânghia salvatoare, dar de fiecare dată îi scăpa iarăşi din mâini. Am aşteptat o vreme. Când am dat să mă întorc, să caut singur telefonul, a reînceput să vorbească.

— Nu ştii cum e, spuse.

Am tăcut.

— Nu ştii ce e iubirea. Nu ştii cum e să pierzi persoana iubită, spuse. Şi să o regăseşti.

Ce însemna asta? Continuam să tac, cu privirea aţintită asupra feţei lui transpirate şi pământii.

— O iubesc pe Johanna de mult, dinaintea ta. Nu ştii tot.

Părea că vrea să zâmbească, dar nu poate. Mi-am vârât mâinile în buzunarele hainei, un gest cam prea degajat în faţa unui bărbat aflat pe patul de moarte, cu coşul pieptului străpuns de un glonţ.

— Ne-am iubit în tinereţe, spuse cu atâta triumf şi mândrie în glas cât era posibil cuiva care nu mai avea mult de trăit. Acum douăzeci de ani. Până când m-a părăsit Johanna. Dintr-o neînţelegere. Apoi viaţa ne-a reunit. Eu i-am rămas credincios.

Îl priveam pe bărbatul care sângera în pat şi mi-am scos mâinile din buzunare.

— Johanna mi-a spus că tocmai credincios n-ai prea fost, am spus.

Gromov gemu de durere. Sunetul pe care-l scoase semăna cu scrâşnetul unui ferăstrău pe metal.

— Am vrut s-o fac geloasă. Să o roadă şi pe ea invidia.

Am scuturat din cap şi am încercat să mă abţin.

Curând avea să-şi dea suflarea. În ochii lui se ivi acea aroganţă bătăioasă pe care o cunoşteam de mai demult la el. Nu-mi dădeam seama de unde mai avea atâta putere.

— Şi a funcţionat, spuse cu o voce atât de normală, încât m-am speriat.

— Unde e telefonul Johannei? Am întrebat.

— Johanna mă iubeşte încă. Ştii după ce mi-am dat seama?

— Termină cu tâmpeniile, am spus, încercând să nu ridic tonul. Am nevoie de telefonul ei.

Gromov părea să se sufoce iarăşi. O vreme încercă să inhaleze aer cu ochii închişi, iar când oxigenul îi ajunse în sânge, mă privi iar sfidător.

— Mi-am dat seama după un lucru, spuse.

Am tăcut.

— Când s-a împuţit situaţia, n-a vrut să-ţi dea telefon.

L-am privit şi mi-am dorit pe de-o parte să moară, pe de alta, să rămână în viaţă.

— Minţi, am spus, neştiind dacă simţise nesiguranţa din glasul meu.

— De ce să mint? spuse. Cuvintele îl costau ultimele puteri. Îţi spun doar cum a fost. Uită-te la mine.

— Johanna m-ar fi sunat dacă ar fi putut.

— Ar fi putut, spuse Gromov şi în clipa aceea pieptul lui încetă să mai zvâcnească. Observă şi el acest lucru şi se grăbi să mai adauge ceva, dar nu mai apucă să spună decât atât: dar nu te-a sunat.

Pe chipul lui se aşternu mirarea, gura se deschise şi închise la loc. Ridică scurt capul, dar imediat îi căzu la loc. Ochii rămaseră holbaţi în tavan.

Umezeala din cameră, mirosul crud şi putred de om mort, precum şi propriile mele gânduri apăsătoare, ameţitoare, îmi deveniră insuportabile. Ultimele cuvinte ale lui Gromov răsunau în cameră mai puternic decât se auziseră din gura lui. Am căutat rapid cu privirea împrejur, am deschis dulapuri şi sertare, dar n-am găsit telefonul, în dreptul uşii am mai privit o dată în urmă. Gromov zăcea nemişcat în balta întunecată, ca o păpuşă mare, stricată. Nu ştiam nici ce să gândesc, nici ce să spun. Am stins doar lumina şi am coborât.

Am dat o raită prin spaţiul deschis de la parter, aflat în penumbră şi abia pe urmă mi-am amintit imaginea înregistrată de camera de supraveghere. Cuierul era la intrare, iar paltonul închis, până la genunchi, al lui Gromov atârna frumos pe un umeraş, gol şi cu umerii căzuţi. Aveam senzaţia că fac ceva reprobabil când i-am scotocit prin buzunare. În cel stâng nu era nimic, însă în cel drept am găsit ce căutam: telefonul Johannei. Îl ţineam în mână de parcă nu ar fi fost un obiect din plastic şi componente electronice, ci ceva care mi-ar fi putut povesti ce se întâmplase şi care era adevărul. Am încercat să-l pornesc, dar i se descărcase acumulatorul. Era mut.

În clipa aceea am auzit o maşină pe stradă, care se apropie în viteză şi frână apoi brusc. Înainte de a se stinge zgomotul motorului, am apucat să arunc o privire pe fereastră. Era un automobil sport negru. Înăuntru nu se afla decât şoferul. Portiera se deschise şi în stradă se ivi Max Vantinen. M-am retras de la geam şi am căutat grăbit din privire o ascunzătoare.

Vantinen descuie uşa de la stradă cu cheia, iar eu m-am ascuns într-un colţ, în spatele perdelei. Vantinen intră cu paşi grăbiţi şi apăsaţi. Apoi rămase pe loc. Nu-l vedeam, îl auzeam doar şi simţeam prezenţa. Stătea la câţiva metri de mine şi pentru o clipă am fost convins că îi aud respiraţia şi bătăile inimii, ba până şi sângele care-i curgea prin vene.

După un timp insuportabil de lung urcă la etaj. Speram să nu fi lăsat vreun dulap sau sertar deschis sau să nu fi uitat vreun lucru care să mă dea de gol. Ceva se petrecu totuşi acolo sus, căci Vantinen coborî în fugă treptele şi ieşi din casă. L-am auzit pornind în trombă, dar n-am îndrăznit să mă clintesc din loc decât după un timp.

Îmi tremurau mâinile, gâfâiam, corpul meu era plin de adrenalină. Am aruncat o privire către uşa apartamentului. Deşi maşina lui Vantinen nu mai era în stradă, am

ieşit prin spate şi am pornit către taxi pe acelaşi drum pe care venisem.

În faţa uşii m-am oprit să ascult ploaia şi diversele sunete pe care le producea pe caldarâm, deasupra mea, pe streaşină şi lângă mine, în tufişuri. Copacii din pădurice erau muţi, parc-ar fi ţinut un moment de reculegere. Murise Gromov. Eu stătusem ascuns la câţiva metri de ucigaş. Şi nu-mi dăduse prin minte să iau cu mine arma din rucsac; o lăsasem în taxi. Dar de ce să o fi luat? Nu voiam altceva decât să o găsesc pe Johanna. Cuvintele lui Gromov îmi răsunară în urechi: „Johanna ar fi putut să te sune, dar nu a făcut-o”. Deşi fără acumulator, telefonul ei parcă mă ardea pe picior. Conţinea răspunsul la ultimele cuvinte ale lui Gromov. Un mesaj vocal, o însemnare, o fotografie putea fi cheia evenimentelor dinainte de dispariţia Johannei. Dacă aş fi încărcat telefonul, totul s-ar fi lămurit.

Drumeagul şerpuia printre rădăcinile ude de la ploaie. Am călcat într-o baltă. Am alunecat cu un picior într-o groapă. Când am ajuns la aleea cu nisip, am auzit în spatele meu o voce:

— Am ştiut eu de la bun început!

M-am întors şi privirea îmi căzu pe Vantinen, care tocmai ieşea din spatele unui stejar masiv, ţinând în mână un pistol de mare calibru. Acelaşi pistol îi găurise lui Gromov pieptul. Şi ucisese poate numeroase familii.

Vantinen îşi trăsese pe cap gluga de la geacă. Îi acoperea faţa până la pomeţi şi rădăcina nasului, astfel încât ochii îi erau în umbră.

— Cum de a scăpat cu viaţă un tip aşa de curios ca tine? întrebă.

— N-ai nimic de câştigat dacă mă ucizi, m-am auzit spunând. Nu *vă* foloseşte la nimic.

— Cum adică nu NE foloseşte? vru să ştie.

Ploaia rece îmi lipea părul de frunte şi mă mânca pe pielea capului. Luminile casei vecine sclipeau printre crengi. Mi-am încordat privirea asupra lui Vantinen, dar tot nu-i puteam vedea ochii sub glugă. Întrebarea lui păruse însă sincer mirată.

— Vouă, am răspuns în cele din urmă. Adică ţie şi lui Tarkiainen.

Dădu repede din cap.

— Corect, ai aflat desigur. Dar părerile noastre se deosebesc. Pasi e un idealist care vrea să salveze lumea. Eu m-am săturat să mi-o tragă toţi.

Cu privirea ţintă la ţeava pistolului, mi-a venit în minte, fără să vreau, Gromov. Apoi am întrebat:

— Tarkiainen mai e în viaţă?

Gura lui Vantinen se strâmbă într-un rânjet.

— Cred că mai mult te interesează soarta nevesti-tii, nu-i aşa?

Avea dreptate.

— Unde e Johanna? Am întrebat, dârdâind de frig. Ploaia, vântul şi temperatura de zero grade formau o combinaţie glacială.

— Nu cred că o să-ţi spun, răspunse. Ţeava pistolului se înălţă câţiva centimetri. Poţi să mori fără să afli. Tăntălăii curioşi de teapa ta mă fac să vomit. Gândeşte-te şi tu. Ai fi ajuns aici dacă nu veneai la mine la crâşmă să mi te vaiţi de nevastă-ta?

Trebuia neapărat să câştig timp.

— Tarkiainen, am început eu, în căutarea unui subiect de discuţie, de la el a pornit toată povestea asta?

Vantinen rânjea acum şi mai larg.

— Fie, spuse pe un ton degajat şi arogant. Hai să stăm în ploaie şi să trăncănim. Cum a început totul, întrebi? Pasi voia, ca de obicei, să schimbe lumea, era vorba de modificările climaterice. Zicea că oamenii trebuie să-şi asume, în sfârşit, răspunderea pentru faptele lor. De ce nu, am spus eu.

Rânjetul lui Vantinen dispăru, privirea lui fixa pistolul.

— Pasi zicea că e dispus să recurgă la mijloace drastice. Dar asta spun toţi, până văd ce-nseamnă drastic. La fel şi Pasi. Întâi face pe grozavul şi după-aia începe să se căineze, când sare rahatul pe pereţi. Pentru mine toată treaba era foarte simplă, mătrăşim întâi nişte nemernici şi dup-aia încasăm banii. Nimeni n-are de suferit. Dar Pasi a-nceput să dea înapoi, nici pomeneală să mai fie Tămăduitorul. Iar eu trebuia să-mi fac şi treaba mea, să-i suport şi lui văicărelile.

M-am uitat pe furiş în jur. Vantinen observă.

— Mă asculţi sau vrei să o ştergi? Mie mi-e totuna. Eu mă gândesc oricum de mult dacă să-ţi trag glonţul în frunte, gât sau piept.

Tremuram de frig şi înfruntam cu privirea umbrele de pe chipul lui Vantinen. Stătea la câţiva metri de mine. Nu auzeam decât ploaia, nici o maşină, nici picior de om. Unde erau toţi locuitorii periculoşi ai Parcului Central atunci când aveai nevoie de ei?

— Chestia asta s-ar putea să te intereseze, continuă Vantinen. Ajung acum şi la nevastă-ta, la smiorcăita aia enervantă, pardon. Vrei să asculţi sau nu?

Am dat convulsiv din cap, frigul îmi pătrunsese până la oase.

— Da, mă gândeam eu, spuse Vantinen. A fost ultima picătură, ultima neînţelegere în tot circul ăsta nenorocit. Şi, de fapt, nici n-a fost vina nevesti-tii, deşi e o javră care-şi vâră nasul peste tot. După cum bine ştii.

Vantinen rânji, apoi continuă:

— Pasi visa cai verzi pe pereţi. Chipurile, să câştigăm pe careva din presă de partea noastră. Să scrie de bine despre noi, oricât de incredibil ar suna asta. Chipurile, oamenii să înţeleagă ce facem şi de ce, atunci ar pricepe că e necesar.

Acum mai că râdea. Desenă cu ţeava pistolului nişte cercuri în aer.

— Şi, ce-i mai frumos: în final ni se alătură toţi. Ce zici de asta?

Nu ziceam nimic.

Vantinen observă că tremuram.

— Văd că tremuri de nerăbdare. Eu n-am fost chiar aşa de entuziasmat. Dar nici nu m-a deranjat. Nu voiam decât să fac o afacere a naibii de bună.

— Deci şi Tarkiainen e implicat în povestea asta, am spus.

— A trebuit să-l oblig. Povestea cu firma de pază i s-a părut cumva cinică. Se temea că oamenii se vor întoarce împotriva noastră dacă află care-i şmenul. De-aceea aveam nevoie de un jurnalist, care să priceapă totul în mare şi să poată explica publicului larg părţile bune ale afacerii. Şi atunci Pasi şi-a amintit de fosta lui nevastă.

— Nu au fost căsătoriţi, am spus. Unde e Johanna?

Vantinen râse scurt şi sec.

— Nu pricepi? N-o să-ţi spun. Ai vrut să ştii cum a început totul, acum ştii. Mai multe n-o să-ţi spun.

O clipă am tăcut amândoi. Ploaia răpăia şi ţopăia în copaci şi pe pământul ud, în stânga mea clipocea un pârâu. De undeva din adâncul pădurii se auzea scrâşnetul unei drujbe, sau poate era o motoretă. Era atât de departe, încât oricum nu mi-ar fi fost de nici un folos.

Trebuia să-l ţin de vorbă.

— De ce? Am întrebat.

— De ce, ce?

— Aşa, în general, am spus şi mi-am fixat iarăşi privirea în regiunea din jurul ochilor lui, fără să văd altceva decât umbre întunecate. De ce nu-mi spui? Şi de ce ai ucis oameni nevinovaţi?

Ridică din umeri. Atât de nepăsător, parcă ar fi comandat ceva de mâncare.

— A venit sfârşitul, spuse flegmatic. Mai are vreo importanţă ce facem? Am două posibilităţi: ori continui să-mi rup oasele ca barman în cătunul ăsta nenorocit, ori mă car în nord şi trăiesc acolo liniştit în casa mea. Şi apoi, cine e nevinovat? În privinţa asta îi dau dreptate lui Pasi. De zeci de ani am ştiut cu toţii ce se va întâmpla şi nimeni n-a făcut nimic.

— Destul de mulţi au încercat să facă ceva, am spus şi mi-am dat seama că începuseră să-mi tremure şi buzele.

Vantinen pufni enervat. Un norişor de abur îi acoperi faţa, dar stropii de ploaie îl împinseră imediat la pământ.

— Da, spuse cât se poate de plictisit. Acestea fiind zise, eu mă cam grăbesc.

Întinse braţul în care ţinea arma. Gura ţevii crescu dinaintea ochilor mei, iar mie îmi trecu prin minte că acesta era ultimul lucru de pe lumea asta pe care aveam să-l mai văd: un ochi negru, care avea să încheie totul dintr-un foc.

Împuşcătura mă asurzi, mă cutremură şi până şi copacii părură să se clatine. Gluga lui Vantinen zbură în spate. Din capul lui lipsea ceva şi am înţeles că era vorba despre fruntea lui. Focul tras din dreapta o smulsese de la locul ei. Vantinen se clătină în stânga, capul fără frunte se lipi cu faţa în jos de nisipul ud.

Hamid ieşi din spatele copacilor, se feri de crengi şi rădăcini şi ajunse cu un salt pe alee. Arăta altfel decât de obicei. Privirea lui era sumbră, părul scurt şi creţ lucea ca sârma în ploaie, iar pe faţa suptă zvâcneau mai tare decât de obicei muşchii maxilari. În mână ţinea pistolul din rucsacul meu. O vreme nu mi-am desprins privirea de la armă, apoi mi-am îndreptat-o către Vantinen.

În mână ţinea încă arma. Ţeava se umpluse de nisip şi pământ. Într-o parte a capului se vedea osul alb, spălat de ploaie. L-am privit pe Hamid.

— N-am fost mereu taximetrist, spuse.

Ajunul Crăciunului

1

O stea roşie ca focul strălucea la etajul trei al clădirii cufundate în întuneric, într-un geam de pe la mijloc. Arăta de parcă blocul ar fi ocrotit o flacără ce ardea în inima lui. Vâjâitul ventilaţiei şi ropotul ploii pe caroserie au fost singurele sunete pe care le-am auzit când mi s-au desfundat urechile.

Hamid stătea pe locul şoferului şi tăcea chitic. Şi mulţumirile mele le primise tot în tăcere. Privea în gol, cu aerul cuiva care ar putea face în orice clipă ceva neaşteptat. Vârâse arma în torpedou. Iniţial voisem să i-o cer înapoi, dar pe urmă mi se păruse cumva lipsit de sens. Hamid ştia să o mânuiască, văzusem asta limpede.

Găsisem maşina lui Vantinen destul de repede. Era într-o parcare, în spatele unui dâmb cam de un metru înălţime care mărginea strada. Am pus telefonul Johannei la încărcat în adaptorul brichetei şi am strâns în mână, în buzunarul hainei, cheia de la maşina lui Vantinen, apoi am coborât fără să scot un cuvânt.

Vântul se domolise. Aerul răcoros şi curat al nopţii avea un miros acrişor. Maşina lui Vantinen era atât de strălucitoare, de parcă ar fi fost proaspăt spălată.

Picăturile de apă de pe caroseria neagră luceau ca nişte perle. M-am aşezat pe locul şoferului.

Maşina era şi în interior la fel de curată. Am căutat în buzunarele portierelor şi între scaune şi am găsit bucăţi de piele, mănuşi de lucru şi câteva monede. În bord nu erau decât actele maşinii. Bancheta mică şi îngustă din spate părea nefolosită. Cu excepţia spaţiului de sub locul şoferului, podeaua era atât de curată, de parcă n-ar fi atins-o nimeni niciodată. Am coborât şi am lăsat scaunele în faţă, pentru a căuta mai bine dedesubt, dar n-am găsit nimic, nici măcar praf.

Pe urmă m-am dus în spate şi am deschis portbagajul. Era mic şi ticsit de lucruri. În mijloc se afla o geantă mare de sport. Am deschis fermoarul lung, metalic: îmbrăcăminte bărbătească, probabil a lui Vantinen. Am scotocit o vreme printre haine şi am descoperit că erau şi lucruri de vară. Era Ajunul Crăciunului. Vantinen vorbise serios când spusese că avea de gând să plece în nord. Şi asta în curând, de vreme ce-şi făcuse deja bagajul.

Am deschis încă două genţi şi un rucsac mic şi am dat peste cele necesare pentru un voiaj: haine, cosmetice, ustensile de bărbierit, precum şi paşaportul lui Vantinen. Am scos genţile din portbagaj şi m-am uitat sub carpetă. Dar nu mai era nimic, în afara unui cauciuc de rezervă şi a unui cric.

Mi-am încheiat percheziţia şi am încuiat maşina. M-am întors la Hamid. Privea drept înainte, iar în spatele parbrizului ud faţa lui semăna cu cea a unei păpuşi de ceară prost turnate. În clipa aceea mi-a venit o idee: puteam afla destinaţia lui Vantinen, dacă mă întorceam la el.

Continua să zacă pe aleea de nisip aşa cum căzuse, cu arma în mână. Ploaia spălase şi albise şi mai tare osul capului, iar hainele lui erau atât de îmbibate de apă, încât se contopiseră cu pământul din jur, formând o masă compactă de noroi.

Nu-mi făcea nici o plăcere să-i scotocesc prin buzunare. Era deja a doua oară în seara

aceea când îmi vâram mâinile în hainele unui mort. Am găsit telefonul lui Vantinen, l-am luat cu mine şi în drum spre taxi l-am şters de cămaşă.

Hamid pusese între timp muzică, acelaşi bărbat care turuia într-o limbă necunoscută o mie de cuvinte pe minut pe ritm de hip-hop. Poate asta era calea lui de întoarcere la normalitate. Dar putea fi şi altceva, de pe locul meu din spate nu-i vedeam ochii. Şi tot nu-l întrebasem încă unde învăţase să tragă aşa şi să ucidă oameni. Poate cândva avea să-mi povestească de la sine. Sau poate cândva nu aveam să mai fiu atât de epuizat şi atunci aş fi putut să trag singur concluziile corecte.

Am deblocat tastatura telefonului lui Vantinen şi i-am citit SMS-urile şi e-mail-urile, fără să am nevoie de vreo parolă. Curând am găsit ce căutam.

Era un bilet de tren pentru o persoană, însă din fişierul ataşat e-mail-ului reieşea că avea să fie însoţit de alte două persoane, iar plecarea era în noaptea aceea.

Până la pornirea trenului mai erau patruzeci şi şase de minute.

2

În Piaţa Gării era mare vânzoleală. Felinarele învăluiau totul într-o lumină stridentă, nemiloasă, care parcă i-ar fi scanat pe oameni înainte de a porni la drum. De pretutindeni se auzeau oameni ţipând, certându-se, cerşind, implorând, ameninţând. Trenuri către nord plecau din oră în oră şi totuşi nu erau suficiente pentru a face faţă cererii. Tot mai mulţi oameni soseau din Europa de Est, Sud şi Vest. În faţa gării se vindeau pe piaţa neagră bilete de tren şi obiecte de valoare. Sute de hoţi şi escroci mişunau printre călătorii care erau unul mai disperat decât altul. Tot a doua persoană părea să fie poliţist, soldat sau om de pază.

Ameninţările şi cererile în gura mare ale adulţilor şi plânsetele copiilor erau dovada chinurilor prin care treceau. M-am apropiat cu paşi mari şi cât de repede puteam de clădirea gării şi am încetinit abia când i-am zărit pe soldaţii care păzeau, înarmaţi cu arme de atac, uşile. M-am aşezat la coadă la punctul de control. Încercam să nu mă gândesc la timpul care mi se scurgea printre degete. Privirea îmi umbla de colo-colo.

Ştiam prea bine că cei doi însoţitori menţionaţi pe bilet nu erau neapărat Johanna şi Tarkiainen. În amestecul de naţionalităţi şi de rase din jurul meu nu vedeam nici un chip cunoscut. Teamă şi derută se citeau în privirile tuturor. Toţi erau conştienţi că numai puţini dintre cei care plecau în nord aveau să găsească acolo condiţii de trai suportabile, o locuinţă sau ceva de mâncare.

Comisarul Jaatinen mă aştepta la locul stabilit. Nu mai era la fel de absent şi ursuz cum fusese cu câteva ceasuri înainte. Dar nici nu-şi recâştigase pe deplin siguranţa de sine de la prima noastră întâlnire. Acum arăta ca un om care are, în mod evident, nişte probleme şi ştie că acest lucru este vizibil şi pentru ceilalţi.

— Peronul douăzeci şi unu, spuse, încă înainte de a apuca să-l salut.

Am vrut să pornesc imediat către peroane, dar Jaatinen mă prinse de braţ. Mă strânse cu atâta putere, încât mă făcu să mă opresc.

— Tapani, spuse aproape în şoaptă. Dacă îl găsim pe Tarkiainen…

— O să-l găsim dacă ne mişcăm acum, am spus şi m-am smucit din încleştarea mâinii lui.

Jaatinen făcu câţiva paşi grăbiţi, se postă în faţa mea şi mă ţintui cu privirea.

— Dacă îl găsim pe Tarkiainen, eu nu pot să-l arestez.

— De ce nu? Am întrebat.

— Avem probleme cu rezultatele ADN. Sau mai bine spus, problema constă în faptul că rezultatele au dispărut.

N-am spus nimic, l-am ocolit şi am mers către uşă. Jaatinen venea în urma mea, explicându-mi ceva din care nu înţelegeam decât cuvinte disparate: computer, stricat, fără copii de siguranţă, catastrofă. Peronul douăzeci şi unu era undeva departe, în partea stângă. Până la plecarea trenului mai erau nouă minute.

M-am înghesuit prin mulţimea de oameni, geamantane şi rucsacuri în pas alergător. Sub acoperişul de sticlă care se întindea peste peroane era atâta hărmălaie, încât nu auzeam nici paşii mei, nici ai lui Jaatinen pe asfalt. Simţeam de departe mirosul

cantinelor sociale şi al disperării oamenilor. Era Ajunul Crăciunului şi nimănui nu-i păsa.

Am traversat ţări şi continente, spaţii lingvistice şi regiuni cu dialecte proprii. Helsinki devenise, în sfârşit, un oraş internaţional. Dar nu aşa cum ne dorisem noi odinioară.

Peronul douăzeci şi unu era blocat de oameni şi bagaje. Trenul părea nesfârşit, iar locul lui Vantinen era în vagonul al optsprezecelea. Mergeam pe marginea exterioară a peronului, pentru a nu-i îmbrânci pe oameni. Jaatinen mă urma. Strădaniile noastre de a înainta cât mai rapid cu putinţă pe bordura îngustă a peronului ne făceau probabil să semănăm cu doi acrobaţi extrem de neîndemânatici.

Numărам vagoanele. Fiindcă mulţimea acoperea plăcuţele, numărătoarea se dovedi la fel de dificilă ca echilibristica noastră. Când am ajuns după calculele mele la şaisprezece, mi-am croit calea printre oameni către vagon. Când am încercat să citesc numărul vagonului, am fost îmbrâncit la o parte de un bărbat solid, cu barbă neagră, care mirosea oribil. M-am ferit din calea lui şi am aşteptat câteva secunde, până când matahala puturoasă a dispărut.

Într-un sfârşit, am zărit numărul. Era vagonul al cincisprezecelea.

Mi-am continuat drumul, cu umărul stâng atingând aproape trenul şi am auzit ultimele anunţuri de plecare a trenului, în finlandeză, engleză, rusă şi încă o limbă. Pe partea dinspre tren a peronului nu era chip să înaintez dacă nu-i împingeam pe oameni din calea mea. Mi se răspundea cu zbierete şi îmbrânceli. O femeie în vârstă cu batic pe cap şi ochi negri ca smoala mă împunse dureros în coapsă cu vârful metalic al umbrelei ei lungi.

În faţa mea se afla acum vagonul al optsprezecelea şi am încercat să-l scanez dintr-o privire în întreaga lui lungime. Jaatinen se opri în spatele meu. Brusc zbieră ceva şi se năpusti înainte cu mişcări foarte agile pentru un bărbat atât de înalt şi solid.

L-am văzut pe Tarkiainen întâi din profil. Poate îl simţise pe Jaatinen alergând spre el, fiindcă se întoarse. Pe chipul lui nu se citea însă nimic. Într-o frântură de secundă păru să fi luat o decizie şi o zbughi din loc. Am luat-o şi eu la fugă în urma lor.

Jaatinen era la zece metri în spatele lui Tarkiainen, când se împiedică de un geamantan aflat pe peron. Scoase un ţipăt, genunchiul lui stâng se îndoi într-un mod ciudat către interior şi în aceeaşi clipă Jaatinen se lungi cu faţa în jos pe peron şi nu mai apucă decât să se sprijine în mâna dreaptă. Am auzit trosnetul încheieturii rupte.

Am alergat către Jaatinen, care se rostogoli pe spate, cu faţa schimonosită de durere. Îşi aşeză mâna ruptă pe piept. Cu cea sănătoasă îşi scoase arma de la centură şi mi-o întinse. Am înşfăcat-o, fără să spun sau să gândesc ceva şi am alergat mai departe.

Tarkiainen sări pe şine. L-am urmat, mi-am dat drumul de pe peron şi am simţit cum mi se încordează muşchii de la efort. Nu am aterizat elastic, ci ţeapăn şi clătinându-mă. Dar în picioare. Am auzit un glas metalic anunţând trenurile care plecau şi soseau. Pe piele simţeam ploaia măruntă. Pereţii negri de sticlă ai clădirilor de birouri din stânga noastră luceau în depărtare.

Tarkiainen avea un avans, iar eu gâfâiam în urma lui. Se apropia de cartierul Linnunlaulu. În mână simţeam greutatea armei, tot mai apăsătoare cu fiecare pas. Mi-

am adaptat ritmul de alergare la traverse. Vedeam spatele lui Tarkiainen tot mai mare. Ploaia, întunericul nopţii şi luminile slabe tulburau imaginea. Stâlpii de curent cu grinzile lor transversale se înălţau deasupra noastră ca nişte acoperişuri neterminate.

Aerul rece şi umed pe care-l inhalam îmi sfâşia parcă gâtul şi pieptul. Când am ajuns în apropierea podului din Linnunlaulu, unde şinele, înghesuite de stânci, începeau să se împuţineze, mi-am simţit brusc picioarele grele. În dreapta trecu huruind pe lângă mine un tren personal, în stânga, şinele sclipeau în noapte părăsite.

Nu mă mai despărţeau de Tarkiainen decât vreo cincisprezece metri. Dar picioarele mele erau ca de plumb şi alergam tot mai încet. În mâna dreaptă simţeam greutatea pistolului şi atunci am luat o decizie. Am ridicat piedica pistolului, cum îmi arătase Ahti, am înălţat braţul în aer şi am tras.

Tarkiainen se sperie, îşi pierdu echilibrul şi se împiedică de propriile-i picioare. Aruncă o privire în spate. Eu nu eram în stare să scot un cuvânt. Stăteam cu arma îndreptată către el. Tarkiainen se opri. Eu gâfâiam şi mă străduiam din răsputeri să ţin întins braţul cu arma şi să rămân în picioare. Eram atât de sfârşit, că îmi venea să mă îndoi de spate cu mâinile sprijinite pe genunchi, ori să mă întind să îmi relaxez muşchii, eventual chiar să mă culc pe spate. În mod ciudat, Tarkiainen nu era aşa de istovit ca mine.

— Mă gândesc că eşti soţul Johannei, spuse fără urmă de mirare.

Am dat din cap, încercam să-mi reglez respiraţia şi continuam să ţintesc, deşi arma era îngrozitor de grea şi aproape îmi amorţise braţul. Am făcut câţiva paşi în direcţia lui Tarkiainen. Nu pentru că aş fi ţinut neapărat să mă apropii de el, ci pentru că era mai puţin dureros şi solicitant pentru muşchi să mă mişc decât să stau pe loc.

— Ce vrei? Mă întrebă. Să mă-mpuşti?

Am făcut un efort de voinţă pentru a mă opri măcar o clipă din gâfâit.

— Dacă-i necesar, am spus şi am tras lacom aer în piept.

Acum mă aflam la cinci, şase metri de el. În dreapta goni al doilea tren pe lângă noi, pământul se cutremură, picioarele mele se clătinară, huruitul vibră înfundat în coşul pieptului meu.

— Auzi la el, spuse Tarkiainen şi-mi repetă cuvintele: Dacă-i necesar.

Pe faţa lui sclipeau stropi de ploaie, în rest era ca în fotografiile pe care le văzusem, vânos şi energic, ba chiar frumos. Privirea lui exprima inteligenţă şi echilibru sufletesc, părul era tuns scurt şi îngrijit. Şi paltonul lui până la genunchi, cămaşa, jeanşii şi pantofii sport vădeau stil. Aşa cum stătea acolo pe şine semăna cu un fotomodel la o sesiune foto care aşază oameni frumoşi în decoruri urâte: fabrici părăsite, ateliere vechi sau, ca acum, linii de triaj.

Începusem să respir normal. În coapsă simţeam o pulsaţie dureroasă, mâna dreaptă îmi amorţise.

— Ştii foarte bine ce vreau, am spus.

Tarkiainen nu răspunse.

— O vreau pe Johanna, am continuat şi mi-am şters cu mâna liberă sudoarea şi picăturile de ploaie de pe pleoape.

Chipul lui nu-şi schimbă expresia.

— Pe Vantinen se pare că l-ai găsit deja, spuse şi îşi îndreptă privirea către arma din mâna mea.

M-am uitat şi eu la ea. Semăna cu pistolul lui Vantinen, care se îngropa acum în nisipul şi noroiul din Parcul Central.

Am dat din cap şi mi-am ridicat iar privirea către adversarul meu.

— Sper că a primit ce a meritat, spuse Tarkiainen.

Am dat iar din cap.

— Un rahat brutal, un dement, spuse.

— Cine? Am întrebat.

— Vantinen. După cum ştii probabil.

— Şi tu nu?

Scutură din cap.

— Deşi ai participat şi tu la uciderea unor familii întregi? Am întrebat.

— Vantinen a ucis, spuse Tarkiainen. Şi a savurat acest lucru. Eu nu am ucis pe nimeni, am făcut doar ceea ce era necesar.

— Anume ce?

— Nu e cazul să te prefaci indignat sau să mă condamni. Fii băiatul drăguţ care eşti de obicei şi spune pur şi simplu că pricepi, declară Tarkiainen şi continuă după o scurtă pauză: fiindcă pricepi, chiar dacă nu eşti decât pe jumătate aşa de isteţ cum susţine Johanna. Ştii bine că nu a fost intenţia mea să ucid familiile, ci să arăt că faptele au şi consecinţe.

— Asta să le-o explici copiilor ucişi.

— Şi ce-au pierdut, mă rog frumos? întrebă şi făcu un pas într-o parte. Mi-am mişcat şi eu braţul cu arma după el. Continuă: prea puţine alimente, prea puţină apă curată, prea puţin din toate şi pe urmă asfixierea. De ce s-ar mai fi putut bucura în viaţă? De canibalism, ciumă, războaie, toţi împotriva tuturor, strânşi laolaltă într-o uriaşă groapă de gunoi.

— Poate ar fi vrut să decidă singuri, am spus şi am mutat arma puţin mai în stânga.

Tarkiainen se apropia cu paşi mici de marginea şinelor. Dar să fugă de acolo n-avea cum.

— Asta a fost problema de la bun început, spuse. Tensiunea şi agitaţia se iviră pe chipul lui. Că oamenii au decis singuri, fără limite, fără restricţii. De aceea am ajuns aici. Şi noi, tu şi eu.

În dreapta trecu iarăşi huruind un tren. Doi bărbaţi care stăteau pe şine nu puteau rămâne atâta timp neobservaţi. Unde erau toţi oamenii de pază, soldaţii şi poliţiştii din gară?

M-am uitat în jur. Gara era luminată, dar aici, în întuneric, ascunşi pe jumătate după o stâncă, nu ne vedea nimeni.

— Unde e Johanna? Am întrebat chinuit.

— De ce atâta grabă, hai să mai stăm de vorbă, spuse Tarkiainen. Pe faţa încordată îşi făcu loc un zâmbet. Bineînţeles, dacă vrei, poţi să mă împuşti. Sau ce ai de gând să faci? Să mă dai pe mâna poliţiei?

Mi-am amintit cuvintele lui Jaatinen. Dovezile dispăruseră. Tarkiainen nu putea fi

condamnat, nici măcar arestat. Dacă i-aş fi spus acest lucru şi-ar fi luat tălpăşiţa triumfând, iar mie nu mi-ar fi rămas altceva de făcut decât să-l împuşc. Şi nu credeam că eram în stare. Pe de altă parte, auzisem undeva că oricine era în stare de orice.

— Despre ce vrei să stăm de vorbă? Am întrebat, pentru a mai câştiga câteva secunde.

— Nu vrei să ştii ce a fost la mijloc?

— Mi-a spus Vantinen: lăcomie şi afaceri. La care aş putea adăuga: plăcerea de a ucide.

Tarkiainen scutură nemulţumit din cap.

— Nimic din toate acestea, spuse atât de răspicat, de parcă s-ar fi aflat la o dezbatere, nu pe şinele de cale ferată, cu un pistol îndreptat împotriva sa. A fost umanitarism şi dorinţa de a face ce trebuia făcut. Tu ce crezi că au fost cei ucişi? Nişte binefăcători? Iubitori de oameni? Erau nişte narcisici, egoişti şi lipsiţi de scrupule. Ei erau, de fapt, adevăraţii ucigaşi. Râse sec. Altfel nu pot fi numiţi. Au persistat în fărădelegile lor, deşi ştiau de mult că distrugeau Pământul. Au continuat să ucidă – minţind. Minciuna e cel mai rău lucru. Toată vorbăria despre ocrotirea mediului, despre ecologie şi respectul faţă de natură! De parcă piesele electronice sudate în plastic şi câmpurile de bumbac irigate cu apă potabilă puteau fi altceva decât forme de distrugere a naturii. Sau de înlocuire a tot ce e de neînlocuit cu gunoaie.

Mai făcu un pas într-o parte. L-am urmat, trecând întâi peste o şină, apoi peste încă una. Tarkiainen continuă, ridicând treptat glasul.

— Tu, un om inteligent, chiar crezi că problema poate fi rezolvată cu alimente organice şi maşini hibride? Ori vânzând produse care respectă mediul înconjurător? Şi ce înseamnă asta de fapt? De ce se folosesc în economia de piaţă termeni sovietici, ca de pildă libertatea socialistă?

Înţelegi, Tapani? Trăiam într-o dictatură. Şi nu trebuie oare să luptăm împotriva unei dictaturi?

Acum stătea la marginea şinelor. Îl ascultasem şi îl urmasem fără să scot un cuvânt. Când am simţit pământul cutremurându-se, m-am uitat în spate. Un tren venea spre noi, într-un minut avea să ajungă la noi.

— Ne aflăm în cădere liberă, Tapani. Nu mai putem face decât ceea ce am recunoscut în adâncul sufletului nostru ca fiind singurul lucru corect. Trebuie să ocrotim binele, chiar dacă ştim că vom pierde.

Pământul vibra sub roţile trenului. Auzeam metal frecându-se de metal, scrâşnetul roţilor pe şine.

— Eu sunt de partea binelui, Tapani. Mai demult, ţelul meu era nici mai mult, nici mai puţin decât să salvez lumea. Acum nu o mai putem salva, dar măcar să ne îngrijim ca binele să dăinuie la fel de mult ca egoismul şi răul. Dreptatea nu va învinge, poate, dar încă mai există.

Trenul şuieră prelung. Am ridicat arma, fără să ştiu de ce. Trenul se apropia în viteză, m-am dat câţiva paşi înapoi şi am privit iar în direcţia lui Tarkiainen. Stătea pe şine, în bătaia luminilor trenului. Stâncile reflectau şuierăturile. Trenul goni la câţiva centimetri pe lângă mine. Nu l-am mai văzut pe Tarkiainen şi am lăsat arma în jos.

După ce trecură huruind toate vagoanele şi se făcu din nou linişte, am aruncat o privire temătoare spre şine, spre locul în care se aflase Tarkiainen când îl văzusem ultima dată, pregătit să – să ce? Să văd membre umane, aşchii albe de os, organe interne în diverse culori?

Nu am văzut decât pietriş, traverse şi luciul şinelor în întuneric. Când am ridicat privirea, am mai văzut un gard înalt şi un perete de stâncă şi mai înalt, licărind în ploaie. M-am uitat împrejur. În depărtare se mai recunoştea vag capătul trenului, apoi dispăru, lăsând în urmă numai şine nesfârşite.

În partea cealaltă vedeam linii de triaj, un păienjeniş de şine şi, la orizont, în sfârşit, gara luminată, care strălucea învăluită de ploaie ca un foc de tabără gigantic, invariabil. De Pasi Tarkiainen, nici urmă.

M-am învârtit de câteva ori în jurul meu, nealegându-mă cu altceva decât cu stropi reci de ploaie în ochi. Frigul îmi pătrundea iar corpul, amorţindu-l. Am vârât arma în buzunarul hainei şi am pornit înapoi, către gară.

Cineva coborî de pe peron pe şine şi porni în întâmpinarea mea. Mergea cu paşi grăbiţi, clătinându-se tot la al treilea sau al patrulea pas. Şi totuşi, am recunoscut-o după mers. I-am recunoscut paltonul gri-albăstrui, care-i atârna acum puţin strâmb pe umeri şi pantalonii negri largi. M-am mirat de ce îşi strângea, parcă disperată, braţele în faţa corpului, de ce nu le lăsa să atârne sau le folosea ca să-şi păstreze echilibrul. Când i-am putut vedea părul şi faţa, am fost absolut sigur. Părul era murdar şi încâlcit, faţa palidă şi udă. Pe obrazul drept avea o zgârietură, pe bărbie, o vânătaie. Buzele erau uscate şi crăpate. Şi am observat că mâinile erau legate la încheieturi. Avea un luciu nesănătos în ochii în care nu se citea numai epuizare, ci şi tenacitate şi forţă.

Johanna îmi căzu în braţe. I-am sărutat părul, i-am strâns capul la piept. Întâi s-a agăţat de haina mea, apoi de capul meu şi în cele din urmă de mâinile mele. După pupilele ei mi-am dat seama că fusese drogată. Abia putea vorbi, dar şi din cauza buzelor uscate, a limbii amorţite şi a gâtului inflamat. Scotea sunete întretăiate şi răguşite, pe care nu le desluşeam. Nu avea nici o importanţă. Am îmbrăţişat-o şi i-am şoptit vorbe liniştitoare la ureche. I-am spus de o mie de ori că o iubesc.

În urma ei l-am zărit pe Jaatinen, care se cocoţase pe un cărucior pentru bagaje, sau poate îl ajutase cineva să urce cu piciorul lui rănit. Cum stătea acolo sus, scrutând peronul ca de pe un tron, semăna cu un căpitan care cercetează atent marea. Făcu un semn întrebător cu mâna şi am înţeles că se referea la Tarkiainen. Am clătinat din cap.

Umerii lui Jaatinen se prăbuşiră, rămase cu privirile aţintite asupra mea şi a Johannei. Poate era nedumerit sau dezamăgit, nu-mi păsa. Am închis pentru o clipă ochii, pentru a simţi mai bine pe cine ţineam în braţe.

Am condus-o pe Johanna înăuntru, în clădirea gării. Făcea paşi mici şi nesiguri, dar mergea în direcţia bună.

Dimineaţa Vinerii Mari

Cel mai mic trosnet în perete, ghearele păsărilor pe pervaz sau o pală de vânt în vârfurile pinilor din faţa dormitorului – şi Johanna tresare, dar adoarme imediat la loc.

Zorii unei zile de primăvară, e sfârşitul lunii aprilie. Soarele răsare devreme şi e galben ca o păpădie, puternic şi orbitor.

Mă feresc să o ating pe Johanna, fiindcă cel mai mic contact cu pielea ei o trezeşte. S-a înfăşurat în pătură. Şi-a afundat obrazul în pernă şi sforăie uşor, regulat.

Mă dau jos din pat fără zgomot, închid uşa în urma mea şi merg în bucătărie. Pun de cafea şi mă duc la geam. În faţa mea se întinde golful, suprafaţa albastră a apei scânteiază răscolită de vânt. La mal s-a ivit deja, pe ici pe colo, iarbă în toate nuanţele de verde, de la mat până la intens.

Nimic nu pare să mai amintească de Crăciun. Fizic, Johanna şi-a revenit demult. Au rămas coşmarurile, precauţia şi teama, pe care nu vrea să le recunoască nici faţă de sine.

Îmi torn cafea în cană, mă aşez la masă şi deschid laptopul, citesc ştirile. Nu ştiu nici eu de ce, dar acum nu mă mai deprimă, deşi sunt tot mai rele. Ieri, când a trecut pe la noi, Jaatinen mi-a spus că acum am şi eu aceeaşi atitudine faţă de viaţă ca el: realistă, fără mari aşteptări şi fără priviri înapoi. Cu asta voia să spună că acum iau şi eu lucrurile aşa cum vin. Nu l-am contrazis.

A venit însă în vizită dintr-un alt motiv decât să se intereseze cum îmi merge. Mi-a povestit că încheiaseră ancheta, că aveau dovezi că Vantinen ucisese zeci de oameni, că îl racolase pe Gromov şi că Gromov îl şantajase pe Lassi Uutela.

Am vrut să-i spun că ştiam deja toate acestea, dar nu era deloc atent la comentariile mele. Şi aşa ne-am readus în memorie totul. Am recapitulat minutele de pe şine, fără ca vreunul dintre noi să afle ceva nou. Când a plecat, avea aceeaşi expresie dezamăgită pe chip ca atunci.

Nu ştiu de ce îmi vin acum toate acestea în minte. Privirea îmi cade pe căsuţa poştală. Am un e-mail nou. E Vinerea Mare şi nu aştept nici un mesaj.

Deja subiectul e-mail-ului spune multe: LUPTA PENTRU BINE CONTINUĂ.

Citesc mesajul, e bine scris, are argumente convingătoare şi mă face să mă înfior.

Mă ridic de pe scaun, mă duc în camera de lucru şi caut rucsacul pe care l-am ascuns de Crăciun în fundul dulapului. Îl găsesc, are acelaşi conţinut.

Când deschid uşa de la dormitor, îmi trec toate gândurile nebune prin cap pe care le-am avut când a dispărut Johanna. Îmi amintesc că mă întrebasem ce aş putea suporta mai uşor: convingerea că s-a întâmplat deja tot ce putea fi mai rău sau teama aceasta care creşte din clipă în clipă? Nenorocirea imediată sau uzura lentă?

Ar trebui poate să mă bucur că acum cunosc răspunsul.

Genele Johannei tresar. Soarele de primăvară e nemilos, îşi înfige razele lungi prin perdele, în curând a pus stăpânire pe întreaga încăpere. Johanna nu se trezeşte când mă întind lângă ea, îşi împinge doar şi mai adânc capul în pernă.

Nu mă pot abţine să-i ating degetele. Le mângâi, întâi se retrag uşor, dar apoi îmi

îngăduie să le împletesc cu ale mele. Ceva se întâmplă cu mine când o ating pe Johanna. Ceva zvâcneşte în inima mea şi îmi spune că e corect şi bine aşa cum e.

Şi e bine. Suntem cele două părţi ale unui întreg. Suntem atât de fericiţi cât pot fi doi oameni pe pământ. Orice s-ar întâmpla, o iubesc pe Johanna.

Am să aştept răbdător să se trezească şi am să-i explic de ce ţin în mână un pistol.

Scriitorul finlandez **Antti Tuomainen**, născut în 1971, a fost un copywriter apreciat în industria publicității înainte de a-și face debutul literar, în 2007, ca autor de romane polițiste. Doi ani mai târziu, îi apărea cartea *Păzitorul fratelui meu*, care a fost primită foarte bine de critică.

Al treilea roman al lui Tuomainen, *Tămăduitorul*, a fost răsplătit cu The Clue Award pentru Cel mai bun roman polițist finlandez din 2011. Astfel s-a născut o voce nouă și extrem de convingătoare a genului noir și polițist.

Presa finlandeză a caracterizat *Tămăduitorul* – povestea unui scriitor care își caută cu disperare soția într-un Helsinki post-apocaliptic – drept un roman „pe care nu-l lași din mână". Adresând o provocare rețetei scandinave de a scrie romane polițiste, Tuomainen lucrează la cel de-al patrulea roman al său.

ANTTI TUOMAINEN

Cu două zile înainte de Crăciun, locuitorii din Helsinki se zbat să supraviețuiască schimbărilor climaterice catastrofale. Ploaia parcă nu se mai oprește, tunelele metroului sunt inundate, mașini abandonate ard în flăcări pe străzi, iar autoritățile lansează avertizări de epidemii.
Într-o atmosferă apocaliptică, de sfârșit de lume, un bărbat își caută soția dispărută. Tapani Lehtinen, unul dintre puținii oameni dispuși să mai trăiască în oraș, se angajează într-o căutare frenetică.
Pe măsură ce avansează în cercetările lui, Tapani descoperă din ce în ce mai multe secrete din trecutul Johannei. Secrete care sunt legate chiar de crima pe care aceasta o investiga.

„În thrillerul distopic al lui Antti Tuomainen, povestea de dragoste, dezastrul climateric și crima politică se împletesc într-o scriitură densă și matură, din care răzbate atmosfera întunecată a ținuturilor nordice." *Weekendavisen* (Danemarca)

„Încărcat de suspans și stranietate, romanul lui Tuomainen îți taie răsuflarea. Dominat de teamă și fascinație totodată, nu te poți opri din citit." *Turun Sanomat* (Finlanda)

www.edituratrei.ro
ISBN 978-973-707-69